

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๖ (เป็นพิเศษ)

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๘๕ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ผู้มีเกียรติที่เคารพครับ ขณะนี้สมาชิกสภาร่างฯ มาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว
ผมขอเปิดการประชุม การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุม ครั้งที่ ๑๖
เป็นการเชิญประชุมพิเศษ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ขอเรียนว่า
ระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านมาแล้ว ๑๙๖ วัน
๗ วันประชุมนี้ สภาร่างรัฐธรรมนูญเหลือระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญอีก
๘๕ วัน

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ระเบียบวาระที่ ๒
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

พิจารณาเสร็จแล้วต่อจากเมื่อวานนี้ ขอเชิญกรรมการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการ เข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อวานนี้การพิจารณาไปถึง
มาตรา ๓๓ ก็เสร็จสิ้นการอภิปรายแล้ว เหลือแต่เรื่องการลงทุนเท่านั้น
แล้วพอช่วงจะลงมติ ท่านผู้ทำหน้าที่ประธานได้เลื่อนการประชุมไป เนื่องจาก
เวลาของสภาที่ใช้ในห้องประชุมนั้นมีจำกัด แล้ววันนี้ก็จะได้พิจารณาต่อ
ด้วยการขอมติ ท่านอนันต์ บูรณวิเศษ เชิญครับ

นายอนันต์ บูรณวิเศษ : ท่านประธานครับ บังเอิญเมื่อวานนี้
ตอนจะจบได้มีผู้เสนอญัตติขอแปรกับขอตัด เผอิญผมยังไม่ได้ใช้สิทธิในสรุป
การขอตัดของผมนะครับ ผมขอเวลาสักเล็กน้อยไม่กี่นาทีที่รอกครับ
เพื่อสรุปว่าผมมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นมาตรา ๓๓ ว่าด้วยสิทธิ
ของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวนั้น

ยอมได้รับการคุ้มครอง ในประเด็นมาตรา ๓๓ นี้ ผมเสนอให้ตัดออก
 เนื่องจากว่าผมได้พิจารณาแล้วว่า สิทธิสมบุรณ์ของมนุษย์ในร่างกายน
 ทรัพย์สินนั้น ย่อมเป็นเอกสิทธิ์ใครจะละเมิดมิได้ ดังนั้นพอมาถึงการจะ
 ลิดรอนสิทธิอันนี้ลงไปนั้น ในมาตรานี้บอกว่า การกล่าวหาหรือไขข้อหาแพร่หลาย
 ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการกระทบ
 ถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว
 จะกระทำมิได้ เว้นแต่ เว้นแต่นี้หมายความว่า การจะลิดรอนสิทธิอันสมบุรณ์
 ตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้นนั้น เว้นแต่กรณี
 ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ผมอยากจะให้พิจารณาให้ดีกว่า การที่จะ
 ลิดรอนสิทธิส่วนบุคคลนั้น จะลิดรอนได้ไหมโดยวิธีนี้ ผมได้ฟังท่านสม เกียรติ
 อ่อนนิมล พูดเมื่อวานนี้ ท่านธรรมนูญ ลัดพลี ได้พูดเมื่อวานนี้ ผมมีความรู้สึกกว่า
 ท่านทั้งหลายถึงแม้ว่าท่านจะประกอบอาชีพ โดยเฉพาะดอกเตอร์สม เกียรติ
 จะประกอบอาชีพในการเป็นสื่อสารมวลชน ท่านก็ยังมีควมมีเกียรติและ
 มีศักดิ์ศรีแห่งรัฐธรรมนูญนี้ คือไม่ยากให้ใช้การอย่างนี้ครับ-----

ผมถือว่า การที่ปล่อยให้มีเสรีภาพของบุคคลอื่นไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นนั้น เท่ากับปล้นสิทธิเสรีภาพของอีกบุคคลหนึ่ง ดังนั้น มาตราที่จึงไม่สมควรที่จะให้ใช้บังคับเลย เพราะว่าอะไรครับ ท่านประธาน ผมยกตัวอย่างนะครับ นี่ไม่ได้กำหนดเลย ท่านกรรมการ เมื่อวานนี้ท่านพูดไปแล้วท่านบวรศักดิ์บอก ว่า ถ้าหากมีรัฐมนตรี มีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีคนไหนประพฤติดี ประพฤติชอบก็จะได้มีคนเอาข่าวไปลง แล้วก็จะได้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ มีอะไรใหม่ ที่คนว่าดี ดีที่สุดหรือไม่ดีที่สุด มันเป็นเรื่องของปรัชญา ดีของคนนั้น ไม่ดีของคนนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาข่าวโดยไม่แจ้งเจ้าของก่อนเอาไปลง มันก็ไม่ดีอยู่แล้ว สมมุติว่าในขณะที่ในสหรัฐอเมริกา มีคนแต่งงานกันอยู่ไม่เกิน ๕ ปี หย่าร้างกัน ประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วถ้าเกิดเอาข่าวอย่างนี้บอกมีรัฐมนตรีไทยคนหนึ่ง หย่าเมียทุก ๕ ปี หย่าเมียทุก ๘ ปี มีเมียไม่น้อยก่อนมีเมียหลวงอย่างนี้จะเป็น เรื่องดีหรือเปล่าครับ มันวิเคราะห์กันไม่ได้หรอกครับ แล้วไปกระทบสิทธิกันแค่ไหน ก็ไม่ได้อย่างที่อาจารย์ธรรมบุญพูดเมื่อวานนี้ ผมว่าประเด็นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ สื่อสารมวลชนไปปล้นสิทธิของคนอื่นโดยชัดแจ้ง โดยกลางแควด โจรเสี้ยนออก ปล้นกันกลางแจ้งเลย นี่ท่านประธาน ผมจึงไม่เห็นด้วย ขอให้จารึกไว้ว่า มาตราที่ ๓๑ เป็นมาตราสำคัญสิทธิของคน สิทธิของมนุษย์ซึ่งเกิดบนผืนแผ่นดินนี้ อาศัยบนผืนแผ่นดินนี้ย่อมมีสิทธิเสรีภาพอันสมบูรณ์ พูดไว้แล้วมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ พูดไว้เบื้องต้นนั้นดีอยู่แล้ว แต่มาลิดรอนสิทธิ ผมเห็นแล้วท่านกรรมการนี้ ได้ ยกร่างมาทั้งหมด ๔๐ มาตรา อ้างว่าเป็นสิทธิของประชาชน จะให้สิทธิประชาชน ทั้ง ๆ ที่ประชาชนเป็นเจ้าของสิทธิเสรีภาพสมบูรณ์อยู่แล้ว นี่เป็นการเขียนกฎหมาย เพื่อลิดรอนสิทธิ ท่านดูในมาตรา ๓๔ จะลิดรอนสิทธิในเคหสถาน เว้นแต่อาศัย อำนาจนี้คือการออกกฎหมายให้ลิดรอนสิทธิมนุษย์ ขอให้จารึกไว้ว่า คณะกรรมการ ชุดนี้ซึ่งแจ้งผมว่าเป็นเรื่องใช้ไม่ได้ ผมอ่านทุกมาตราในกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้แล้ว วกไปวนมารวม ๆ อยู่ในนี้ เห็นว่าสิทธิหนึ่งสิทธิหนึ่ง สื่อสารมวลชนนี่นะครับ มีสิทธิเหนือมนุษย์ เหนือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผมครับท่านประธาน ผมจึงไม่ยอมให้ผ่านประเด็นนี้ไป ขอให้ตัดและขอยกข้อคุณสมเกียรติ อ่อนวิมล ว่าเขาเป็นคนอยู่ในวงการสื่อสารมวลชน เขายังไม่กล้ากรำทำในสิ่งที่ไม่มี ไม่งามอย่างที่ผมกราบเรียนนี้ ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ มีเวลานี้ขอปิดประชุมแล้ว of Thailand

คุณเสรีมีอะไรครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : เรียนท่านประธานครับ ผม เสรี
 สุวรรณภานนท์ สสร. กรุงเทพมหานคร ผมคงไม่อภิปราย คือเมื่อคืนผมก็ไม่ได้นอน
 ทั้งคืน ไปนอนและคิดทั้งคืน ผมก็คิดทั้งคืนว่าวิธีการจะร่างก็ควรจะต้องให้ที่สุด
 ซึ่งผมก็พิจารณาตรงนี้ถ้าจะขอตัดแล้ว ผมก็เห็นชอบที่จะตัด แต่ตอนนี้ถ้าเกิด
 ด้วยคำนี้ไป รัฐธรรมนูญของเรานี้อาจจะมีปัญหา เพราะว่าถ้าเกิดใช้คำว่า
 กระทบ ขึ้นมาเมื่อไรมัน ไปถ่ายรูปแบบงานก็กระทบ งานเลี้ยงก็กระทบ
 เพราะฉะนั้นผมก็เลยคิดว่าผมจะถอนคำว่า กระทบ ผมขออนุญาตถอนคำว่า
 กระทบ โดยให้มีคำว่า ละเมิด ของท่านอาจารย์ธรรมบุญ ขออนุญาตเอ่ยนาม
 คิดไว้เพื่อที่จะสามารถเข้าปฏิบัติได้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ เนื่องจากว่าผมได้รับทราบ
 ว่าเจ้าของผู้ตีที่ขอแปรมีความเห็นจะชี้แจงในสภา ขอเชิญครับท่านอาจารย์
 สมเกียรติ ครับ

นายสมเกียรติ อ่อนวิมล : ท่านประธานครับ กระผม สมเกียรติ
 อ่อนวิมล จากจังหวัดสุพรรณบุรี บังเอิญท่านสมาชิกจากจังหวัดสระบุรีชมผม
 เสียมากไปเลย สิ่งที่ผมจะทายเป็นนี้คือว่า ผมมีความห่วงใยในมาตรา ๓๓ นี้
 คือการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนมากจนกระทั่งสื่อสิทธิส่วนบุคคล ผมมีความ
 เชื่อว่าสิทธิส่วนบุคคล เกียรติยศชื่อเสียงของบุคคลในครอบครัวและบุคคลทั่วไป
 มีความสำคัญสูงสุดและรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ประกันไว้แล้ว เพราะฉะนั้นก็อยาก
 จะเห็นสื่อมวลชนมีความระมัดระวังและรอบคอบในการเปิดเผยข้อมูลที่อาจจะ
 ละเมิดหรือกระทบถึงบุคคลทั้งบุคคลสาธารณะและบุคคลทั่วไป บังเอิญในขณะนี้
 มีการก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งผมก็เชื่อว่าสภานี้ถ้าเกิดทำงานไปแล้ว
 จะสามารถดูแลและตีความในเรื่องการละเมิดหรือไม่ละเมิดบุคคล และบุคคลใด
 เป็นบุคคลสาธารณะ แต่ผมก็ไม่สบายใจที่ว่าสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติซึ่งเป็น
 ผลพวงจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั้งฉบับที่เรากำลังร่างอยู่ แม้ว่าจะไม่ปรากฏอยู่ใน
 มาตราใดก็ตาม แต่ก็ เป็นผลพวง ก็ไม่ได้ครอบคลุมถึงสื่ออื่น ๆ คือพวกวิทยุ
 กระจ่ายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ -----

สื่อหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่กำลังพยายามจะสร้างจรรยาบรรณบังคับวิชาชีพหรือว่าจะทำ
หน้าที่ให้เป็นตัวอย่างที่ดีในฐานะ เป็นสื่อ ผมยังไม่สบายใจในเรื่องมาตรา ๓๓
ก็อยากจะขอทราบ เรียนท่านประธาน ถ้าเป็นไปได้ให้ทางกรรมการ ^๑
โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านบุญเลิศ ชาญยุทธเดช ได้พยายามชี้แจงให้ผมเข้าใจ
ถ้าหากว่าผมจะสบายใจขึ้นครับ

ประธานสภาร่วรัฐธรรมนูญ : มีการเจาะจงนะครับ ขอเชิญ

ท่านกรรมการบุญเลิศครับ

นายบุญเลิศ ชาญยุทธเดช (กรรมการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ และ ~~ผู้ทรงเกียรติ~~ สสร. ผู้ทรงเกียรติ ในมาตรา ๓๓ ของ
ร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการได้นำเสนอ และคงไว้ ไม่ได้มีการปรับเปลี่ยน
แก้ไขข้อความใดนั้น มุ่งที่จะให้ควบคุมครองในสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ
ชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่ส่วนตัว การที่จะกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความ
ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดไปยังสาธารณชนนั้น ถ้าจะเป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคล
ในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่
กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายสำคัญสูงสุดของ
มาตรา ๓๓ ก็คือ มุ่งจะให้ควบคุมครองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกใคร หรือสื่อมวลชนใด
ล่วงล้ำก้าเกินสิทธิให้ได้รับความเสียหาย เป็นที่อับอายเสียชื่อเสียง แต่ว่าใน
สภาพของความเป็นจริงนั้น ความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัวเป็นที่สนใจของ
สาธารณะ สื่อมวลชนมีหน้าที่รายงานข่าวสารข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึง
ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎหมายครับ เรามี
กฎหมายหลายฉบับที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไว้ ที่จะไม่ให้ใครไปละเมิดได้
แต่ในประมวลกฎหมายอาญาก็มีข้อยกเว้นไว้ว่า ถ้าการรายงานข่าวสารนั้น
เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ทางศาลสถิตยุติธรรมก็ถือว่าไม่ต้องเป็นการรับโทษ
ในมาตรา ๓๓ นั้น เป็นข้อความเดียวกันกับรัฐธรรมนูญที่เราใช้อยู่ในปัจจุบัน
ไม่ได้มีการแก้ไข ผมอยากจะทราบเรียนยกตัวอย่างว่า มีบุคคลสาธารณะไม่ว่า
จะเป็นนักการเมือง รัฐมนตรี ตกเป็นข่าว ซึ่งข่าวนั้นเกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคล
ของท่าน หรือในครอบครัวของท่าน ถ้าหากว่านักการเมืองท่านนั้นเห็นว่าถูกละเมิด
เขาก็สามารถที่จะยื่นฟ้องร้องตามกระบวนการยุติธรรมได้ ซึ่งฝ่ายที่กล่าวหรือ
ไขข่าว ไม่ว่าจะบุคคลหรือเป็นสื่อมวลชนใดก็ตามที่สุดมันไม่ได้ว่าสิ่งที่ได้พาดพิง
ไปกระทบ ไปละเมิด เขานั้นไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ศาลก็จะพิพากษาให้

ผู้ที่กล่าวหรือไขข่าวนั้นได้รับโทษไป อันนี้ก็เพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และเพื่อ
ยังประโยชน์ต่อส่วนรวม นอกจากนั้นยังมีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ด้วยว่า ในการ
ต่อสู้คดีกันนั้น ศาลจะไม่รับฟังในกรที่พิสูจน์ว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง เกี่ยวข้อง
กับส่วนตัว เพราะศาลเห็นว่าจะไม่เกิดประโยชน์อันใด -----

- ๔/๑

แต่ถ้าศาลเห็นว่า เรื่องราวส่วนตัวที่จะนำสืบพิสูจน์กันนั้นได้เกี่ยวข้องกับประโยชน์ สาธารณะ ศาลก็จะให้มีการพิสูจน์กันได้ ทั้งนี้อยู่ดุลยพินิจของศาลเป็นสำคัญ ถ้าหากว่าเราตัดข้อความคำว่า เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ออกไป นั้นหมายความว่าไม่เพียงแต่สื่อสารมวลชนที่หน้าที่จะรายงานข่าวสารเท่านั้น บุคคลทั่วไปที่อยู่ในประเทศนี้ก็ไม่สามารถที่จะกล่าวถึงใครต่อใคร คุณจะพูดอะไร ไม่ได้ เขียนอะไรไม่ได้ด้วย ก็อยากจะทราบเรียนในส่วนนี้และอยากจะเรียน เพิ่มเติมว่าในขณะที่มีความเคลื่อนไหวในวงการหนังสือพิมพ์ได้ลงสัจต่อบ้าน ที่จะจัดสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้น เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ที่มานาโดย หนังสือพิมพ์ทุกฉบับในระดับเจ้าของนั้นได้มาลงสัจต่อบ้านกัน และก็จะให้มี คณะกรรมการของสภาการหนังสือพิมพ์เกิดขึ้น ๑๑ ท่าน โดย ๑๑ ท่านนั้น ให้มาจากคนในวงการหนังสือพิมพ์และอีก ๑๐ ท่านเป็นบุคคลผู้ทรงวุฒิภายนอก ซึ่งรวมถึงประชาชนด้วยที่จะเข้ามาควบคุมจรรยาบรรณของคนในวงการ หนังสือพิมพ์มิให้ใช้สิทธิใช้เสรีภาพเกินขอบเขตทางจริยธรรม ซึ่งก็จะทำให้ มาตรฐานของวงการหนังสือพิมพ์นับแต่บัดนี้เป็นต้นไป เข้ารูป เข้ารอยมากยิ่งขึ้น ส่วนผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนในแขนงของวิทยุ และสถานีโทรทัศน์นั้นคง จะมีการพัฒนากันไปตามลำดับ เพราะว่าในมาตรา ๕๐ เราพูดถึงถึง ระเบียบจรรยาบรรณของคนในวงการสื่อมวลชนทั้งหมดด้วย กระผมก็อยากจะทราบเรียนว่า ในมาตรา ๓๓ นั้นมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่แล้ว ไม่มีใครที่จะไปล่วงได้ แต่ถ้าว่า สิ่งนั้นจะเกิดประโยชน์ต่อสาธารณะก็เป็นข้อยกเว้นไว้ ซึ่งไม่ใช่ใครจะมาตัด เอาเองว่าเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือไม่อย่างไร ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นเป็นคดี ความศาลจะต้องเป็นผู้วินิจฉัยในเรื่องครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภา枉รัฐธรรมนูญ : คืออย่างนี้ ผมขอทำความเข้าใจก่อน ชักซ้อม ตกลงสำหรับประเด็นที่ท่านสนใจคือพอใจคำชี้แจง ก็ถือว่า ถอนไป แต่เผอิญท่านเสรี ซึ่งอยู่ในผู้ร่วมลงชื่อด้วย ก็บอกว่า ถอน ยินดี แต่ว่าต้องให้ตัดคำว่า กระทบ เปลี่ยนเป็น ละเมิด ตามที่ท่านรัฐธรรมนูญขอตัดไว้ ตกลงเอาอย่างไรกันแน่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กระผมเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม เสรี สุวรรณภานนท์ สสร. กรุงเทพมหานคร ท่านประธานว่าผมร่วมกับ ท่านอาจารย์สมเกียรติ พอดีเจ้าหน้าที่เขาพิมพ์มารวมตัวกัน แต่ความจริง of Thailand ต่างคนต่างยื่นนะครับ

ประการที่ ๒ ที่ผมขอตัด เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ตอนต้นก็ยังคงตัดอยู่ เพียงแต่ขอถอนคำว่า กระทบ ใช้เป็นถ้อยคำว่า ละเมิด ตามที่ท่านอาจารย์ธรรมบุญเสนอครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์สมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ อ่อนวิมล : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมเกียรติ อ่อนวิมล จากสุพรรณบุรี ในส่วนของผมนั้นได้รับคำสั่งแจ้งจากท่าน กรรมการแล้วไม่ตัดสินใจนะครับ ก็ขอถอนเฉพาะญาติของผม ส่วนนอกนั้นผม จะไปพิจารณาญาติของท่อนอื่นครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากได้ทราบว่ ทางกรรมาธิการได้ไปทำความเข้าใจกับท่านอุทธรณ์เกี่ยวกับการเดิมข้อความ ที่ท่านอุทธรณ์แปรญาติเข้ามา แล้วแจ้งว่าจะนำข้อความของคุณอุทธรณ์ เอาไปใส่ในอีกมาตราหนึ่งที่จะถึงข้างหน้าเพื่อความเหมาะสมในข้อความ ร่างรัฐธรรมนูญสอดคล้องกัน ไม่ทราบว่าเป็นข้อเท็จจริงอย่างไรครับ เชิญครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉัน อุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ สมาชิกสภาวาระรัฐธรรมนูญจังหวัดภูเก็ต ความถูกต้องดิฉันขอขึ้นแปรญัตติในมาตรา ๓๐ ซึ่งได้ระบุอย่างชัดเจนว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ชัดเจนมาก แล้วก็ดิฉันก่อนที่ยื่นคำแปรญัตตินั้นคะ ก็ได้ปรึกษากับผู้รู้หลาย ๆ ท่าน คิดว่าดิฉันคงยื่นคำแปรญัตติไม่ผิดมาตรา ทั้งนี้เมื่อวานมีการต่อรองกันว่า อย่างซ้ายข้อยู่ในมาตรา ๓๓. ในที่ประชุมก็ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ดิฉันก็ยื่นขอมแล้ว ปรากฏว่ามีรายการนอกห้องประชุมอีก ซึ่งดิฉันคิดว่าเป็นความไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในมาตรา ๓๓ นั้น บอกว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว ไร้ค่า มีคำว่า ครอบครัวอยู่ แต่นั่นคือสิทธิ เกี่ยวรญาติ ชื่อเสียง มันไม่ได้เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย แต่สิ่งที่ดิฉันได้ยื่นคำแปรญัตตินั้นหมายถึง ชีวิตและร่างกาย ของบุคคลในครอบครัว เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่าที่ถูกต้องที่สุดควรจะเป็นจริงๆ ในมาตรา ๓๐ อาจจะเป็นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งวรรค หรืออาจจะเป็นมาตรา ๓๐ ทวิ ก็แล้วแต่นะคะ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ผมทราบว่าเมื่อวานนี้ได้อภิปรายมาจนกระทั่งบอกว่า วันนี้จะมาเพื่อลงมติ ผมคิดว่าการอภิปรายน่าจะจบแล้ว ผมจะได้ถามมตินะคะ

นายกรรณิธ สุขุมินท : ท่านครับ ขออนุญาตท่านประธาน ผมขออนุญาตประท้วง

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ท่านประธานครับ ผู้แปรญัตติขอใช้สิทธิสรุปหน่อยครับ สรุปสั้น ๆ บรรทัดเดียวเท่านั้นเอง

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ผมฟังท่านกรรณิธ ก่อนนะคะ

นายกรรณิธ สุขุมินท : ท่านประธานครับ ในกรณีนี้ ญัตตินี้ ผมเองได้ยื่นแปรญัตติอยู่ด้วยท่านประธานครับ แล้วก็เมื่อวานนี้เพิ่งท่านสมเกียรติ อยู่ ซึ่งผมก็เห็นคล้ายตามด้วยร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ผมก็ไม่ทราบสาเหตุที่ ท่านสมเกียรติได้ถอนออกไปในวันนี้ ถ้าถอนออกไปผมคงจะต้องขอแปรญัตติในส่วนที่ผมยื่นเข้ามา ผมขอใช้สิทธิในการขอแปรญัตติท่านครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ท่านสมเกียรติถอนเพราะความพอใจในการชี้แจงของกรรมาธิการ

นายกรรณิธ สุขุมินท : แต่ผมขอใช้สิทธิในการอภิปรายท่านครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ก็แสดงว่าคุณยังติดใจอยู่

นายครรรชิต สุขุมินท : ผมตั้งใจ ผมยื่นปฎิตติไว้ครบท่านครับ
ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ครับ แล้วเมื่อวานอภิปราย
หรือยังครับ

นายครรรชิต สุขุมินท : ผมยังไม่ได้อภิปรายครบท่าน ปฎิตตินี้ผมยัง
ไม่ได้อภิปรายครบท่านครับ เพราะว่าครั้งแรกผมพอใจในส่วนที่ท่านสมเกียรติ
อภิปรายไว้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญครับ ๗

นายครรรชิต/สุขุมินท : ท่านประธานครับ ผม ครรรชิต สุขุมินท
สสร. จากจังหวัดอุทัยธานี ท่านประธานครับ ในส่วนของปฎิตติมาตรา ๓๓
ผมยื่นไว้ใน ๒ ส่วนด้วยกัน ผมยื่นข้อขอแก้ไขคำว่า ไชข่าว ซึ่งเมื่อฟังแล้ว
ยังคงต้องไปตีความกันว่า ไชข่าวเป็นอย่างไร โดยผมยื่นขอเปลี่ยนเป็น
เสนอข่าว แทน แต่ในส่วนตรงนั้นผมก็ยังไม่ค่อยคิดใจเท่าไร ผมคิดใจในส่วนที่
เว้นแต่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ท่านประธานครับ ถ้าหากดูในมาตรา ๓๓
แล้วนี้ หลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ว่าจะเป็ประโยชน์ต่อสาธารณชนมีอยู่แค่ไหน
อย่างไรก็ไม่สามารถยืนยันได้ การกระทำโดยสื่อมวลชนหรือการไชข่าว
อะไรต่าง ๆ นี้ อาจจะไปกระทบกระเทือน ใช้นิติทธิของตนเองไปกระทบกระเทือน
สิทธิของบุคคลอื่น ดังที่ท่านสมเกียรติ ได้อภิปรายไปแล้วผมเห็นด้วย แต่ใน
ขณะเดียวกันถ้าหากมีการดำเนินคดีจริง ๆ แล้วท่านประธานครับ มันไม่ได้
ยุติแต่เพียงคำพิพากษาเท่านั้น วิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนคำพิพากษาดาม
วิธีพิจารณาความแพ่งนี้ใช้อยู่ เพราะฉะนั้นหลักในการที่จะใช้มาตรานี้คงจะต้อง
พิสูจน์ในศาลกันว่า การเสนอข่าวครั้งแรกกับการเสนอข่าวครั้งหลังจะต่างกัน
ได้อย่างไรหรือไม่ เพราะฉะนั้นคงจะต้องมีการพิสูจน์ครบท่านประธาน พิสูจน์
ว่าการเสนอข่าวครั้งแรกไปแล้วจะกระทำซ้ำ กระทำซ้ำอันนั้นได้อีกหรือไม่
อย่างไร ก็ต้องพิสูจน์ให้ได้ข้อความโดยปราศจากข้อสงสัยครบท่านประธาน
แต่ถ้าหากดูตามมาตรา ๓๓ แล้ว เขียนไว้แต่เพียงว่า เว้นแต่กรณีที่เป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณชน ท่านประธานครับ ในส่วนนี้ผมคิดว่าอะไรเป็นหลักเกณฑ์
ที่ว่า จะพิจารณาได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนแค่ไหน ฉะนั้นจะต้อง
มีการพิสูจน์ให้ได้โดยปราศจากข้อสงสัยจริง ๆ ในศาล แล้วก็ก็ต้องเป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณชนจริง ๆ ผมขอคิดใจในส่วนตรงนั้นท่านนี่เอง
ขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านธรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธาน
 ที่เคารพ ผม ธรรมนุญ ลัดพลี ในฐานะที่ผมเป็นผู้แปรญัตติเรื่องนี้ แล้วก็สรุป
 เพื่อให้ลงมติหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่บางที่ผมอาจจะรับฟังการที่กรรมาธิการ
 ได้ชี้แจง คือในเรื่องนี้เดี๋ยวจะเข้าใจผิด คิดว่ากระผมไปแต่ต้องสิทธิของ
 สื่อมวลชนความจริงผมต้องการช่วยครับ เพราะถ้าใช้คำว่า กระทบ นี้
 หมายความว่าอาจจะเป็นอันตรายแก่สื่อมวลชนก็ได้ ถูกกล่าวหาอยู่เรื่อย ๆ
 ว่าการไขข่าวของสื่อมวลชนหรือแพร่หลายข่าวนี้เป็นการกระทบบก็อาจจะโดน
 ดำเนินคดี ~~ซึ่งมันจะ~~ เป็นเรื่องรกรงรกรศาล ผมจึง ~~ต้องการ~~ ให้หนักแน่น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : เห็นว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอาจารย์ธรรมนุญ ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ครับผม

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อวานนี้ผมอยู่ข้างนอกนะ แต่หนึ่ง
ฟังวิทยุมาเนี่ย ดูเหมือนท่านพูดแล้วนะครับ คำว่า กระทบ นี้

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : เปล่าครับ คือเมื่อเช้านี้ ผมได้
ข่าวทางวิทยุด้วย แล้วก็บางคนก็พูดว่า กระทบ นี้ดีแล้วกว้างแล้วจะได้ครอบคลุม
ถึงสื่อมวลชนได้ กระผมก็เกรงเดี๋ยวเข้าใจผิดคิดว่าผมมีใบสั่งอะไรมา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่เป็นไรครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอนิดเดี๋ยวนะครับ ไม่อย่างนั้น

ไม่จบ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : พอแล้วครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ไม่อย่างนั้นมันขัดเข็

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะท่านพูดแล้วนะครับ

ให้กรรมการชี้แจงหน่อยนะครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : กลายเป็นเรื่องกฎหมายเท่านั้นเอง
ว่ากระทบ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ท่านพูดชัดเจนแล้วนะครับ
เมื่อวานนี้

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : อ้าวก็ละเมิดครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ขอคุณครับ เชิญ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ถ้าท่านประธานอย่างนั้นผมจะขอพูด
ทุกคราว ๆ ไป

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ยินดีครับ พร้อมครับ ตามสิทธิท่าน
เชิญครับ ท่านกรรมการครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ นักวิชาการ สาขากฎหมาย
มหาชนในคณะกรรมการฯ ขออนุญาตเรียนชี้แจงในประเด็นที่ท่านกรรมการ
ทั้งหลายได้เรียนถามนะครับ แล้วที่ตั้งเป็นประเด็นไว้

ประเด็นแรก ที่ท่านอาจารย์ธรรมบุญ ได้เรียนเสนอแนะให้เพิ่ม เรื่องความละเมิดเข้าไปในนครับ กรรมการก็เห็นว่าในประเด็นนี้ น่าจะรับได้ ถ้ายังมีคำว่า กระทบ อยู่ด้วยนะครับ โดยเติมคำว่า อันเป็นการ ละเมิด หรือกระทบถึงสิทธิของบุคคล กรรมการก็ขอรับไว้ และขอขอบคุณ ท่านอาจารย์ธรรมบุญด้วยครับ

ในประเด็นที่ ๒ ของท่านอาจารย์สมเกียรติ นะครับ อาจารย์ดอกเตอร์สมเกียรติได้พูดถึงกรณีที่ให้ตัด วันแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ ต่อสาธารณชนนั้น และอาจารย์สมเกียรติได้ถอนไปแล้วนะครับ กรรมการ ขอขอบพระคุณครับ

ส่วนในประเด็นสุดท้าย คือประเด็นของคุณอุทัยวรรณ ซึ่งเดิมทีนั้น อยู่ในมาตรา ๓๐ นะครับ แต่ถ้าคุณอุทัยวรรณได้ขอเพิ่มเรื่อง การใช้ความรุนแรง ต่อบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวนั้นนะครับ กรรมการเดิมนั้นได้รับ มาจะอยู่ในมาตรา ๓๓ วรรคสองนะครับ แต่เมื่อวานนี้มีกรรมการบางท่าน นะครับ ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ อาจารย์แก้วสรร ได้ท้วงติงนะครับ ว่าการนำมาอยู่ในมาตรา ๓๓ นั้นไม่น่าจะถูกต้องนะครับ อาจารย์แก้วสรร ซึ่งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญนะครับ ได้ท้วงติงไว้ กรรมการ ได้มาทบทวน ครบถ้วนประธานครับ เห็นว่าตำแหน่งแห่งที่นี้ ทั้งมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ อาจจะไม่เหมาะทั้งคู่เนครับ ในมาตรา ๓๐ นั้นเป็นเรื่อง ของสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งเป็น เรื่องที่ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจง ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นเรื่องไม่ได้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ในครอบครัวแต่ประการใด เดิมทีจึงเสนอให้มาอยู่ในมาตรา ๓๓ ซึ่งมี เรื่องของสิทธิของบุคคลในครอบครัว อย่างไรก็แล้วแต่เมื่อมาพิจารณาในมาตรา ๓๓ ครับ ท่านประธานครับ ก็คิดว่าถ้ามาอยู่ในมาตรา ๓๓ ก็ยังมีปัญหา เพราะมาตรา ๓๓ นั้นเป็นเรื่องของ ภาษาอังกฤษเรียกว่า ไพรวาทัย (Privatize) ครับ เป็นเรื่องของกิจการภายใน เป็นเรื่องของเกียรติยศชื่อเสียง ไม่ใช่ เรื่องของชีวิตร่างกาย ไม่ใช่ เรื่องของการใช้ความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว แต่ประการใดทั้งสิ้น กรรมการได้พิจารณาแล้วละครับ และได้เสนอต่อ ท่านอุทัยวรรณนั้นนะครับ ว่าเป็นไปได้ใหม่ว่าจะขออนุญาตไปอยู่ในมาตรา ๕๐ ตรี วรรคสองนะครับ โดยอาจจะใช้ถ้อยคำดังต่อไปนี้ว่า รัฐต้องรับและป้องกัน การใช้ความรุนแรงต่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสัมพันธ์กับมาตรา ๕๐ ตรี ในวรรคแรกนะครับ ซึ่งพูดถึงเรื่องของสิทธิของชายและหญิง พูดถึง

เด็กและเยาวชนในมาตรา ๘๐ ตวี วรคแรกตำแหน่งแห่งที่นำจะถูกต้อง
แล้วก็ไม่ได้ขัดแย้งกับระบบทั้งหมดที่ได้วางไว้ นะครับ คิดว่า น่าจะเป็นไปได้
มากกว่านะครับ ขออนุญาตเรียนชี้แจงเช่นนี้ครับ ท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ถ้าเช่นนั้นนะครับ ก่อนผม
จะขอมติเนี่ยนะครับ เราจะได้ดูร่างชัด ๆ ของกรรมาธิการอีกทีหนึ่ง เพราะ
กรรมาธิการไปได้รับข้อเพิ่มเติมของท่าน สสร. ศาสตราจารย์ธรรมนูญเข้ามา
นะครับ ลองอ่านให้ชัดอีกทีนะครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานคะ ท่านประธาน
ที่เคารพคะ ถ้าอย่างนั้นในญัตติของดิฉันนี้ เป็นอันว่าไม่ได้รับการพิจารณา
หรืออย่างไรคะ แล้วก็ท่านประธานก็ไม่ได้ถามในที่ประชุมว่า เห็นด้วยหรือไม่
ที่จะย้ายไปอยู่ในมาตรา ๘๐ ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ยังไม่ถึงเวลาถาม เชิญท่าน
สมคิด

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :
ท่านประธานครับ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ขออนุญาตเรียนเพิ่มเติมครับ คำที่
คงเป็นว่า ในบรรทัดที่ ๒ เป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคล ขอแก้ไขเป็น
อันเป็นการละเมิดหรือกระทบ เติมคำว่า ละเมิด เข้าไปครับ ท่านประธาน
คำเดียวครับ ตามที่ศาสตราจารย์ธรรมนุญได้ขอแก้ไขไว้ครับท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถามท่านอุทัยวรรณครับ
เมื่อกรรมาธิการหาหรืออย่างนั้นครับ ท่านมีความเห็นอย่างไรครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ขอบพระคุณของท่านประธาน
ที่เคารพ ในมาตรา ๘๐ อยู่ในหมวด ๕ ซึ่งเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ซึ่งดิฉันคิดว่าไม่ตรงประเด็นเลยค่ะ เพราะถ้าหากว่าเราไปกำหนดไว้
ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนั้นละ ซึ่งเป็นหมวดที่คิดว่าสมาชิกคงจะไม่
ขึ้นข้อซักถามอะไรนะคะ เพราะว่าที่ปรากฏมาผ่าน ๆ มาตลอดเราก็ไม่เคย
ได้ปรับปรุง ไม่เคยได้แก้ไข และไม่มีผลต่อประชาชนใด ๆ ทั้งสิ้นนะคะ ดิฉัน
ต่อสู้คดีนี้เพื่อประชาชน ไม่ใช่เพื่อตัวเองเลยนะคะ เพราะฉะนั้นก็ต้อง
ขอความเห็นในที่ประชุม ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าน่าจะชัดเจนแล้วนะคะ
เราอภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๓๓ นั้นะครับ ก็มีความเห็นหลากหลายแล้ว
คุณสุณีครับ

นางสุณี ไชยรส : ดิฉันในฐานะเจ้าของญัตติด้วยอีกท่านหนึ่ง
ขออนุญาตใช้สิทธิครั้งนี้ค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เกี่ยวกับอะไรครับ

นางสุณี ไชยรส : เรื่องการใช้กำลังประทุษร้าย ความรุนแรง
ในครอบครัวนี้ค่ะ ดิฉันได้ยื่นญัตติไว้อีกญัตติหนึ่งคู่กับของคุณอุทัยวรรณค่ะ ขอใช้
สิทธิ เพราะว่าดิฉันไม่เห็นด้วยกับการเสนอของกรรมาธิการที่เพิ่มเข้ามาใน
มาตรา ๘๐ ค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เขาเพียงแต่หาเรื่องนี้เมื่อ
คุณไม่ยอม

นางสุณี ไชยรส : ดิฉันจะขออนุญาตอภิปรายเหตุผลนี้หนึ่งได้ไหมคะ and
ท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คือบังเอิญมาตรา ๓๓ ขอภัย
ด้วยความเคารพนะครับ ในหน้า ๑๓ นะครับ ผมเห็นญาติของคุณสุณีขอแปรฯ ไว้

นางสุณี ไชยรส : ดิฉันแปรฯ มาตรา ๓๐ ค่ะท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นี่เขาพูดกันเรื่องมาตรา ๓๓ นะ

นางสุณี ไชยรส : ขออนุญาตค่ะ คือเรื่องที่เรารู้กันตอนนั้น

เป็นการแปรญาติในมาตรา ๓๐ แต่ทางกรรมาธิการขอย้ายมาอยู่มาตรา ๓๓ ค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เวลานี้กรรมาธิการก็บอกแล้ว
มาตรา ๓๓ ก็เอา ไม่เหมาะสม

นางสุณี ไชยรส : ดิฉันมีเหตุผลที่อยากจะเสนอค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไปมาตรา ๕๐ แล้ว ถึงตอนนั้น
ค่อยว่ากันอีกทีนะครับ เอามาตรา ๓๓ ให้จบก่อน เป็นอันว่าของคุณก็มาลง
มาตรา ๓๓ ไม่ได้เวลานั้นะครับ เหลือแต่ว่าร่างฯ ของกรรมาธิการก็เหลือแต่
เขาอ่านครั้งหลังนั้นะครับ กับร่างฯ เดิมที่ผมจะต้องถามเหมือนกันนะครับ

นางสุณี ไชยรส : ท่านประธานคะ ดิฉันขออนุญาตว่าถ้าเราย้อน
กลับไปที่มาตรา ๓๐ ดิฉันยังมีเหตุผลที่จะอภิปรายเสริมให้เห็นได้ชัดว่า
อันที่จริงแล้วสามารถจะอยู่ในมาตรา ๓๐ ได้ เพียงแต่เมื่อวานนี้ก็มีภาระ
ประนีประนอมกันว่า จะขอไปอยู่มาตรา ๓๓ ซึ่งอยู่ในหมวดสิทธิ แต่การย้ายไปอยู่
หมวด ๕ นั้น คนละเรื่องกันเลยนะคะท่านประธาน ดิฉันคิดว่าขอความเป็นธรรม
ให้กับการยุติครั้งนี้ค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ตกกลงอยู่ในมาตรา ๓๐ แล้ว
ใช้ใหม่ครับ

นางสุณี ไชยรส : ไม่อยู่ค่ะ เพราะกรรมาธิการบอกว่า ขออยู่
มาตรา ๓๓ แต่พอมา ณ วันนี้กรรมาธิการกลับพาไปที่มาตรา ๕๐ ค่ะ ดิฉัน
อยากจะขอชี้ให้เห็นว่า มาตรา ๓๐ นั้น สามารถลงได้ เพราะเป็นเรื่องสิทธิ
ของชีวิตและร่างกาย ถ้าทางกรรมาธิการคิดว่ามีปัญหาในระหว่างรัฐกับ
ประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ดิฉันคิดว่ามาตรา ๒๙ หรือ
มาตรา ๓๕ ถ้าเราอ่านร่างรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนในแต่ละมาตราตรงนั้น
ก็มีเรื่องทั้งระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชนค่ะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมเข้าใจแล้ว ขอภัยนะครับ
ผมเข้าใจแล้ว เอาเป็นอย่างนั้นครับ ที่เข้าใจ ๆ อย่างนี้ เข้าใจว่า ถ้า
จะเป็นไปตามที่ท่านสุณีอภิปรายเมื่อกี้ ก็จะเป็นการย้อนไปพิจารณา

มาตรา ๓๐ อีก ซึ่งเราเลขมาแล้วนะครับ นั่นข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ ถามว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นข้อเสนอที่ทางกรรมาธิการจะ
เอามาไว้ที่มาตรา ๕๐ ที่ทำนกรรมาธิการมีความเห็นนั้นะครับ ตอนนั้นผมว่า
ให้เป็นช่วงทบทวน เพราะเลขมาแล้วก็ต้องเลข แต่ทำไม่ได้คือช่วงทบทวน
ถ้าจะย้อนไปย้อนมา ย้อนมาย้อนไปอย่างนั้นะครับ ผมว่าการประชุมเรา
ก็คงจะลำบากนะครับ แล้วก็ไม่เป็นไปตามข้อบังคับด้วย ถ้าเป็นช่วงทบทวน
ทำได้นะครับ

(นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับคุณอุทัยวรรณประท้วงครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานที่เคารพคะ
จริง ๆ แล้วดิฉันไม่ได้ตอนผู้ตัดสินคะ ดิฉันได้ยื่นค่าแปรรูปคดีในมาตรา ๓๐ ดิฉัน
ไม่ได้ตอนนะคะ แล้วก็ดิฉันได้ยื่นบันทึกในที่ประชุมด้วยเมื่อวานนี้ว่ามีการย้ายจาก
มาตรา ๓๐ มาอยู่ในมาตรา ๓๓

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : ผมจะถาม ถ้าอย่างนั้นนะครับ
นั่งลงได้แล้วครับ ขอขอบคุณครับ ท่านอนันต์สรุปแล้วนะครับ

นายอนันต์ บุรฉวนิช : ผมประณีประนอม ผมไม่มีปัญหาครับ
ในเมื่อท่านกรรมาธิการยื่นขึ้นที่จะให้มีในมาตรานี้ ซึ่งผมพูดว่ามันเป็นกาลีตรอน
สิทธิ ผมอยากจะทำให้เพิ่มความตรงนี้ไปด้วยนะครับ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้เดิมตัวนี้
เข้าไป เพราะจะได้ไปออกกฎหมายว่าประโยชน์สาธารณะประโยชน์อย่างไร
ได้ไหมครับ เพราะผมเสนอคดีไว้ ถ้าเขียนไว้แล้ว ๆ อย่างนี้ไม่มีปัญหา
เพราะชีวิตผมเองผมพบของผมมาเองนะครับ

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : ท่านอนันต์ครับ

นายอนันต์ บุรฉวนิช : ผมอยากจะทำแบบนี้นะครับ
มันมีผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัวของผมนะครับ ลูกผมไปโรงเรียน ผมถูก
หนังสือพิมพ์ลง แล้วลูกผมไปโรงเรียนครูยังตำลูกผมเลยนะครับว่า ผมทำไม่ดี
พฤติกรรมไม่ใช่ออย่างนั้น อย่างนี้

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : ท่านอนันต์ครับ

นายอนันต์ บุรฉวนิช : แล้วในขณะที่พฤติกรรมดังกล่าวนี้
กลายเป็นดีไปแล้วนะครับ การย้ายพรรค การออกจากพรรคสมัยก่อนของผม
นะครับ ขอต่อรองเถอะครับ ใส่เพียงว่า อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมาย ผมก็พอใจครับ

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : ท่านอนันต์ ท่านไม่ได้แปรฯ ไร
นะครับ

นายครรชิต สุขุมินท : ท่านประธานครับ ขออนุญาตนิดเดียว
ไม่เกินครึ่งนาทีท่านครับ

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : ท่านก็สรุปแล้วอีก

นายครรชิต สุขุมินท : มาตรา ๓๑ ผมแปรรูปคดีไว้ด้วยครับ

ประธานสภา枉รัฐธรรมนุญ : มาตรา ๓๐ ไปแล้วครับ

นายครรชิต สุขุมินท : ท่านประธานครับ แต่ว่าทางกรมการการ
บอกว่าจะเอามาตอนที่มาตรา ๓๓ ซึ่งผมก็ได้โต้แย้งว่ามันขัดกัน มันเอาลงไม่ได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็ไม่เป็นไร

นายครรชิต สุขุมินท : ที่นี้ถ้าไปมาตรา ๘๐ ก็ไปไม่ได้อีก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ประเด็นผมจะถาม

นายครรชิต สุขุมินท : ผมเสนอท่านประธานครับ ขอย้อนกลับ
เวลาทบทวนไปลงที่มาตรา ๒๙ จะเหมาะสมกว่า เรื่องสิทธิชายและหญิง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติครับ ต่อไปนี้ผมจะขอมติเกี่ยวกับมาตรา ๓๓ เพื่อไม่ให้เป็นการสับสน
ผมจะขอลงมติเป็น ๓ ประเด็นด้วยกัน ในประเด็นแรกจะขอลงถามว่า ท่านผู้ใด
ยังมีความ เห็นว่าน่าจะ เปลี่ยนแปลงตามผู้ขอแปรญัตติ ก็จะนับคะแนนเสียงไว้
ประเด็นที่ ๒ จะถามว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะเป็นไปตามร่างของกรมการการ
ซึ่งได้แก้ไขครั้งสุดท้าย ครั้งสุดท้ายก็คือเอาคำของท่านธรรมนูญใส่เข้าไป
แล้วผมจะถามมติที่ ๓ ว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรกลับไปร่างเดิม หมายความว่า
ที่เดิมก็ไม่เอา ที่แปรก็ไม่เอา จะเอาร่างเดิม เมื่อถามเสร็จ ๓ มตินี้แล้ว
ถ้าคะแนนไหนสูงก็ เป็นไปตามนั้นนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่เข้าใจปัญหาที่จะลงใช้ไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ผมไม่เข้าใจครับ เพราะว่าผมฟังคุณแล้ว
ญัตติที่ผมเสนอไว้ยังไม่รู้ว่า จะอยู่ ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ ครับท่านครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คือของคุณไม่ตรงกับกรมการการ
ใช้ไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ใช้ครับ

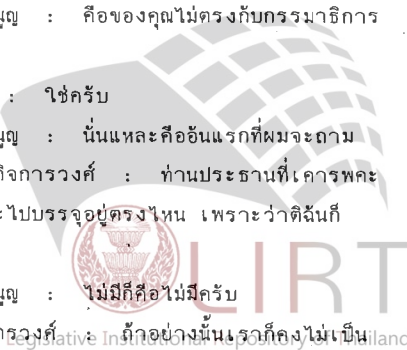
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นั่นแหละคืออันแรกที่ผมจะถาม

นางสาวอุทัยวรรณ คำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานที่เคารพคะ
แล้วของดิฉันไม่มีคะแนนคะ ไม่ทราบจะไปบรรจุอยู่ตรงไหน เพราะว่าดิฉันก็

ไม่ได้ตอนเลยคะ ขอบพระคุณคะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีก็คือไม่มีครับ

นางอุทัยวรรณ คำรงกิจการวงศ์ : ถ้าอย่างนั้นเราก็คงไม่เป็น
ประชาธิปไตยนะคะ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นครับ เชิญครับคุณบัวพรหม
มันเป็นไปตามข้อบังคับครับ

นายบัวพรหม ชีร์กัลยาณพันธุ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ
ผม บัวพรหม ชีร์กัลยาณพันธุ์ สสร. จากจังหวัดชัยภูมิ อยากจะเรียนท่านประธาน
อย่างนี้ว่า ท่านคงจะลงมติไม่ได้ในมาตรา ๓๐ เนื่องจากว่าในการพิจารณามาตรา ๓๐
เมื่อวานนี้คณะกรรมการได้รับถ้อยคำของคุณอุทัยวรรณและคุณสุนันไปแล้ว
แล้วขออนุญาตในที่ประชุมนี้ว่าจะเอามารรจู่ไว้ในมาตรา ๓๓ ที่ท่านประธาน
ยังไม่ได้ถามเลยว่าที่ประชุมนี้อนุญาตให้เอาไปไว้ในมาตรา ๔๐ โหม และมี
เหตุผลอะไร ต้องถามที่ประชุมว่าให้เอาไปไว้ เดี่ยวพอถึงมาตรา ๔๐ ก็ขอ
ย้ายไปมาตรา ๑๒๐ ขอย้ายไปมาตรา ๒๐๐ และจะยุติกันเมื่อไร แล้วก็
กลับมามาตรา ๓๐ อีกก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ต้องพิจารณา
อันนี้ให้เป็นข้อยุติเสียก่อน แล้วค่อยพิจารณาคำแปรญัตติของท่านสมาชิกที่ท่าน
ได้แปรไปครับ เพราะว่ามีผูกพันจากมาตรา ๓๐ ครับ ต้องชี้แจงให้
ผู้แปรญัตตินั้นได้ เข้าใจว่าของเขาจะลงได้ที่ไหนครับ เพราะเมื่อคืนก็บอกว่า
ที่ตรงนั้นไม่เหมาะ แต่เมื่อวานนี้บอกว่าเหมาะแล้ว ก็ต้องมีเหตุผลที่เพียงพอ
ที่ที่ประชุมนี้จะพิจารณาครับ ขอขอบคุณครับ

- ๘/๑

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับท่านบัวพรหม ผมว่าถามได้ เพราะว่ากรรมการได้ชี้แจงแล้วว่าร่างกรรมการครั้งหลังสุดได้เอาของท่านธรรมนูญใส่เข้าไป ท่านเสรีด้วย แล้วก็ส่วนร่างของท่านอุทัยวรรณท่านไม่ใช่ชัดเจนท่านจะไปใส่มาตรา ๘๐ ที่ท่านให้ความเห็นมา แต่ถ้าถึงมาตรานั้นไม่มี แล้วก็ท้วงถามกันเอง ~~เพราะฉะนั้น~~ เพราะฉะนั้นเวลานี้เรื่องมติจะต้องถามจนได้ ไม่ใช่ถามไม่ได้ นะครับ ท่านครรชิตหลายครั้งแล้วครับ พอแล้วครับ

นายครรชิต สุขมินท : ท่านประธานครับ วัตถุประสงค์เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานพูดถึงยุติสุดท้ายว่าไปคงของกรรมการไว้ใช้ใหม่ครับ ของผมค่อนข้างจะเหมือน แต่ผมใส่คำว่า เว้นแต่พิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัย แล้วยุติผมจะไปอยู่ตรงไหน ละครับท่าน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ก็อยู่ตรงอันแรกผมเขียนแล้ว

นายครรชิต สุขมินท : ตรงอันแรกก็เปลี่ยนแปลงนะครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานดิฉันขอประกาศให้ประชาชนทราบว่าดิฉันไม่ได้ขอย้าย

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ได้ คุณนั่งลง

นางสาวอุทัยวรรณ ดำรงกิจการวงศ์ : ท่านประธานใช้สิทธิย้ายเอง ขอบพระคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คุณใช้แบบนี้ไม่ได้ ^{อยู่} ย้ายขึ้นมาประกาศที่นี่ไม่ใช่เป็นที่ประกาศให้ประชาชนทราบ นะครับ ผมคิดว่าจะขอมติแล้วนะครับ อย่างไรก็ตามดิฉันถึงข้อบังคับข้างบนนะครับ ผมจะขอถามมติแรกนะครับ ซึ่งเป็นจุดที่ถามว่าใครเห็นด้วยที่จะมีการแก้ไขตามผู้แปรญัตติ ท่านผู้ใดเห็นด้วยว่าจะต้องแก้ไขตามผู้ขอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๒๕ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างของกรรมการ ซึ่งแก้ไขครั้งสุดท้าย โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๓๐ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ขอบมากครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างของกรรมการเดิม

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผลการลงมติเห็นควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามผู้แปรญัตติ ๒๘ เสียง เห็นควรเป็นไปตามร่างกรรมาธิการที่แก้ไขครั้งสุดท้ายแล้ว ๓๐ เสียง เห็นตามร่างเดิมมี ๑ เสียง ก็เป็นอันว่าจบการพิจารณามาตรา ตต นะครับต่อไป เชิญเลขาธิการครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติของสงวน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านกรรมนุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ ผม ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี มาตราที่กระผมได้แปรไว้ คือเดิมคำเดียวเท่านั้นเอง ตามหลักของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ~~คือ~~ กระผมขออนุญาตอ่าน เดิมเขาใช้คำว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน ที่ระผมเข้าใจว่า เสรีภาพเฉย ๆ มันบาง มันเลื่อนลอย จะมีเสรีภาพต้องมีสิทธิ คือเสรีภาพเหมือนกับความเป็นอิสระ คือต้องมีสิทธิที่จะเป็นอิสระ ผมก็เคยขอเดิมคำว่า ย่อมมีสิทธิ ช่างหน้า เสรีภาพ ไป ในเคหสถาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราไปเติมว่า มีเสรีภาพในเคหสถาน กลายเป็นว่าที่ จะทำอะไรก็ได้ ปิดประตู เปิดประตู หน้าต่าง จะล้างพื้น จะอะไรก็ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าอาจะเป็นเจ้าของ ถ้าคนอื่นเข้ามาเราเอาเขาบุกกรุกก็ไม่ได้ เพราะในนี้รับรองแต่เพียงมีเสรีภาพในเคหสถาน ตัวเองคล่องไปไหนมาไหนได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคนอื่นถ้าเข้ามาแล้วเราจะไปจัดการกับเขาได้ ไล่เขาออกไป หรือไปตามตำรวจมาดำเนินคดี ทำไม่ได้ เพราะเราไม่มีสิทธิรองรับ -----

เพราะฉะนั้นในเคสสถานแม้แต่เช่าผมเข้าใจว่าเขาก็มีสิทธิครอบครอง แม้แต่เจ้าของบ้านเองที่ให้เช่า บางครั้งต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแน่นอนว่าในการให้เช่านี้ มีสิทธิที่จะเข้าไปตรวจตราดูได้ในสภาพความเป็นอยู่ เช่นขอเข้าไปอยู่ แต่กลับไปเปิดเป็นคอฟฟี่ ซอป (Coffee shop) เปิดเป็นห้องการพนัน หรือเปิดเป็นที่พักของหญิงบริการพวกนี้ เขาก็มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้ เพราะฉะนั้นในมุมมองกับคนที่เขาไปทำทำได้ถูกต้องก็ย่อมมีสิทธิที่จะครอบครองได้ เจ้าของบ้านถึงแม้จะมีสัญญาไว้ว่า มีสิทธิเข้าไปตรวจตราได้ แต่โดยมากก็มักจะบอกว่าในเวลาราชการ หรือในเวลาปกติ มิใช่เวลาวิกาล เพราะฉะนั้นถ้า ๔ - ๕ หุ้ม เจ้าของบ้านเกิดเมมาขึ้นมาหรือศึกขึ้นมา บอกกับเพื่อนว่านี่บ้านอ้าววิวย เดินไปเคาะประตูบอกเปิดหน่อย จะขอเข้าไปดูหน่อย อันนี้เขามีสิทธิที่จะไม่เปิด และมีสิทธิที่จะตามตำรวจมาได้ หว่าไปปรบกวความสงบเขา ซึ่งเราภูมิภาคหมายรัฐธรรมนูญที่รองรับสิทธิที่จะอยู่ด้วยความสงบต่างหากจากที่หว่าไปปรบกวความสงบ เพราะตามกฎหมายอาญาอะไรต่าง ๆ พวกนี้ เขาก็ยังมีสิทธิที่จะครอบครองได้ เพราะฉะนั้นเช่นเดียวกัน ถ้าอยู่ ๆ มีคนไปบอกว่าเจ้าของบ้านให้มา จะขอเข้ามานอนด้วย มาแบ่งนอน ถ้าไม่ได้ตกลงกันไว้ก็ย่อมไม่ได้ เขามีสิทธิที่จะให้ก็ได้ไม่าก็ได้ นอกจากสัญญาบอกว่าห้ามไปเช่าช่วง ถ้าสัญญาไม่ได้ห้ามไว้ เขาก็ยังมีสิทธิที่จะเอาไปเช่าต่อ เพราะฉะนั้นคำว่า สิทธิ น่าจะมีรองรับอยู่ มิฉะนั้นเคสสถานเป็นอสังหาริมทรัพย์ เป็นทรัพย์ที่เป็นหลักเป็นประธาน ก็น่าจะมีอะไรหนักแน่น ผมจึงเติมคำว่า สิทธิ เพื่อให้คุ้มครองรับกับข้อความรัฐธรรมนูญฉบับนี้หลายมาตรา ที่เราก็คำนึงถึง สิทธิเพิ่มขึ้นมามาก สิทธิมนุษยชน ตักตักศรีความเป็นมนุษย์ นี่ก็เป็นสิทธิขึ้นมาอีกแล้ว ถ้าเรารับอันนั้นไป เพราะฉะนั้นเสรีภาพในเคสสถานมันบวง เคสสถานเราควรจะมีสิทธิ ไม่ว่าจะเราจะเช่าหรือเราเป็นเจ้าของ ขอพระคุณครับ

ประธานสภาสร้างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเสรี

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ

กระผม เสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกสภาสร้างรัฐธรรมนูญ กรุงเทพมหานคร ซึ่งกระผมได้ขอยื่นแปรญัตติไว้ และขอสงวนไว้ในมาตรา ๓๔ ถ้อยคำดังกล่าวนี้ ผมพิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้อยคำดังกล่าวที่ผมขอสงวนไว้นี้ ซึ่งก็คงไม่แตกต่างไป

จากหลักการเดิมของส่วนที่กรรมาธิการได้ร่างไว้ เพื่อประหยัดเวลากระผมจึงขอถอน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการชี้แจง
รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) :

ท่านประธานที่เคารพ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ สาขากฎหมายมหาชน ในฐานะกรรมาธิการ ขออนุญาตขอยกท่านเสรีที่ตอน
ในประเด็นที่ ๒ ที่ท่านศาสตราจารย์ธรรมนุญได้ทิ้งตั้ง ขออนุญาตทราบเรียนว่า
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้แยกแยะระหว่างสิทธิกับเสรีภาพออกจากกัน สิทธินั้นเป็น
เรื่องที่กำหนดหน้าที่ให้แก่รัฐ ในขณะที่เสรีภาพนั้นเป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคน
สามารถดำเนินการได้ และมีอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ โดยไม่ขัดกับ
เสรีภาพของบุคคลอื่น ในเรื่องเสรีภาพในเคสดานั้นก็หมายความว่า ประชาชน
มีเสรีภาพมีอิสระที่จะดำเนินการต่าง ๆ ได้ตามที่ท่านอาจารย์ธรรมนุญได้เรียน
ไว้แล้ว จะเปิดประตู จะปิดประตู จะให้ใครเข้าหรือไม่เข้านั้นเป็นเรื่องของ
เสรีภาพทั้งสิ้น ประเด็นของเรื่องสิทธิที่เราเขียนไว้ในมาตรา ๕๔ ว่า เป็นสิทธิ
ของบุคคลในทรัพย์สิน แยกกันระหว่างสิทธิในทรัพย์สินกับเสรีภาพในเคสดาน
ออกจากกัน ความจริงแล้วถ้ามีคนบุกรุกเข้ามาถามว่า มีสิทธิที่จะปกป้องทรัพย์สิน
เคสดานของตัวเองหรือไม่ ก็มีสิทธิอยู่แล้วตามมาตรา ๕๔ ก็ขออนุญาตทราบเรียนว่า
กรรมาธิการแยก ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็แยกระหว่างเสรีภาพในเคสดาน
กับสิทธิในทรัพย์สินออกจากกัน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านธรรมณู ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณู ลัดพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผมก็พอเข้าใจ แต่ที่นี้วิธีปฏิบัติของท่านที่กระผมสงสัย คือเราเขียนรัฐธรรมนูญ เราน่าจะให้สั้นให้รัดกุม ให้คนอื่นเขาอ่านได้ นี่ท่านแยกแขนแยกขาไว้คนละทิศ คนละทาง เดี่ยวเวลาไปพูดเสรีภาพ บอกให้ไปอ่านดูลิในมาตราโน้น เดี่ยวไปพูดถึงสิทธิบอกให้ไปดูเสรีภาพในมาตราโน้น อย่างนั้นมันก็ลำบากครับ เราไม่ใช่เขียนรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นเอกสารไปฝึกทดลองสติปัญญา หรือถามกันถึงแนวคิด จุด เทสต์ (Attitude test) อะไรต่าง ๆ พวกนั้น เราเขียนเพื่อเอาให้ได้ผลทางปฏิบัติ คือกระผมยังนึกถึงของท่านประธานที่เราต้องรับฟัง และก็มาดูในปัจจุบันและเพื่อให้เกิดผลในอนาคต ก็เช่นเดียวกันครับ เราต้องชัดเจน ต้องมีเหตุผล และปฏิบัติได้ แต่ที่ท่านเขียนมีเหตุผลเหมือนกัน บอกมีอยู่หมดนะ แต่เลือกดูไม่หนำนั้นก็หนำนั้น ไม่อยู่มาตรานี้ก็ไปอยู่มาตรานี้ อย่างเมื่อกี้เสียเวลาไปตั้งนาน ที่เถียงจะย้ายอะไร ไปย้ายที่ไหน แล้วเราจะมัวปัญหาว่าถ้าย้ายตรงนั้นแล้ว จะไม่พูดถึง เดี่ยวย้ายไปอื่นอีก จะตามไปไหวไหม อะไรต่าง ๆ นี่ทำไม่ต้องเป็นอย่างนั้น เอาอยู่ด้วยกัน ไม่ได้หรือ แล้วเท่าที่ผมฟังคำตอบท่านแล้ว ผมก็จนปัญญา เพราะผมไม่มีเวลาที่จะไปหาอีกแล้ว แต่ผมเคยอ่านเจอ บางคราวท่านมีเสรีภาพ ท่านก็ไปเคมสิทธิไว้ บางทีมีสิทธิ ท่านก็ไปเติมเสรีภาพไว้ ท่านลองไปดูเถอะครับมีอยู่หลายแห่ง ชุดที่แล้ว ท่านเองก็ยังไม่แน่ใจ บางครั้งท่านก็เอาไปรวมไว้บ้าง บางครั้งก็แยกไป เพราะฉะนั้นอันนี้กระผมกราบเรียนว่าสิทธิเสรีภาพทางสากลมันก็ควบคู่กันไป เพราะคนเราอย่างที่ผมกราบเรียนแล้ว เสรีภาพมันจะมีไม่ได้หรอกครับ ถ้าไม่มี สิทธิอยู่ เรามีสิทธิที่เกิดมาเป็นบุคคลชนชาติไทย เราก็มีเสรีภาพที่จะไปไหนมาไหน ได้ในแผ่นดินไทย ถ้าไปต่างประเทศเราก็ต้องมีพาสปอร์ต (Passport) เขาก็ย่อมมีสิทธิที่จะกำหนดข้ออะไรขึ้นมา เพราะฉะนั้นเสรีภาพไม่ใช่ใช้ได้เสมอไป มันขึ้นอยู่กับสิทธิ และสิทธิมนุษยชนมีมากเราก็มีเสรีภาพ สื่อมวลชนเหมือนกันถ้ามี สิทธิที่จะไขว่คว้าอะไรต่าง ๆ เขาก็มีเสรีภาพที่จะเขียนอะไรได้ แม้แต่ นาย เขาก็ไปควบคุมเขาไม่ได้ ตอนนี่เราก็ให้สิทธิเขาที่เขาจะเขียนได้โดยมีเสรีภาพ เพราะฉะนั้นนี่แหละครับผมอยากกราบเรียนขอรับรองเอาให้มันง่าย ๆ ได้ไหมครับ ประธานโทษผมก็เกรงใจเพราะท่านก็จบปริญญาดี ๆ ทางนี้นั้น บางครั้งท่านก็อาจจะอดที่จะแสดงออกไม่ได้ว่า ท่านก็ผ่านประเทศนั้นประเทศนั้นมา แต่ในที่นี้รัฐธรรมนูญของไทย ขอให้เอามา แล้วมาขึ้นใหม่เอาให้คนไทยอ่าน แล้วสั้น ๆ ง่าย ๆ ดิกว่า เรายอมรับนับถือภูมิปัญญาด้วยกันทุกคน เรามีศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์ด้วยกันทุกคน แต่ก็ให้โอกาสเขาได้อ่านด้วยความเข้าใจได้ตั้ง
 สิทธิเสรีภาพผมมองไม่เห็นเหตุผลเลย ทำไมท่านจะต้องแยกไปแยกมา มันไป
 ด้วยกัน เขียนด้วยกันมันก็หนักแน่นขึ้น ย้ำแล้วย้ำอีกบางที่ท่านยังเขียนประโยคอื่นซ้ำ
 ในเรื่องที่ซ้ำแล้วซ้ำอีก คำเหล่านี้เป็นรากฐาน เป็นสิทธิมูลฐาน เสรีภาพพื้นฐาน
 กระผมกราบเรียนตรง ๆ เพื่อไม่ให้เสียเวลาถ้าพอจะเติมได้ เติมให้มันชัด ผมว่า
 ไม่ได้เสียหยาอะไร ไม่ได้ให้คนหลงไปเลยว่าผมมีสิทธิเข้าไป เสรีภาพเลยหายไป
 ก็ไม่ใช่ ยิ่งหนักแน่นขึ้น และอย่างนี้คนอ่านก็ต้องงง มีเสรีภาพในเคหสถาน
 เลือะอย่างไร บ้านฉันมีเสรีภาพไปไหนมาไหนได้ คนอื่นเขามาบ้าง เขาก็มีเสรีภาพ
 ในเคหสถาน ไม่ได้บอกของใคร ไม่ได้บอกของตน ถ้าอย่างนั้นท่านต้องบอกมี
 เสรีภาพในเคหสถานของตน เพราะอย่างนี้ถ้าเขาไปเดินในที่อื่นบ้าง เหมือนอย่างนี้
 เคหสถานเหมือนกัน สถานที่ราชการเรายังจำกัด ไม่ใช่ทุกคนเข้ามาได้ต้องมีบัตร
 เห็นไหม มีสิทธิที่จะไปไหนก็ได้ ทรัพย์สินราชการมีสิทธิที่จะใช้ได้ แต่เสรีภาพที่
 จะเข้ามาในเวลานี้ไม่ได้ ในห้องประชุมนี้มีประชุมอยู่ เพราะฉะนั้นอันนี้กระผม
 กราบเรียนด้วยความเคารพ เราต้องการให้รัฐธรรมนูญนี้ชัดเจนมีเหตุผลและ
 ปฏิบัติได้ ให้คนอื่นทั่วไปจะได้ไม่มีปัญหาถึงคนอื่นที่จะต่อไป ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าท่านธรรมนูญยืนยัน ผมก็ขอมติ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ผมคิดว่าควรจะต้องขอมติเพื่อเป็นหลักฐาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กำลังจะขอให้ชนะครับ ท่านผู้ใด

เห็นว่าควรแปรญัตติเป็นไปตามผู้ขอแปรฯ ท่านธรรมนูญ โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่า ควรเป็นไปตาม
 ร่างฯ ของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เสียงข้างมากแล้วนะครับ เนื่องจาก
 ว่ากรรมาธิการตัดคำว่า ก็ได้ ออกไป มีอยู่ ๒ ที่ ใครเห็นว่าควรเป็นไปตาม
 ร่างฯ เดิมของกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มี ก็เห็นอันว่าเป็นไปตามร่างฯ
 เดิมของกรรมาธิการ จบการพิจารณามาตรา ๓๔ ต่อไปเชิญเลขาธิการฯ

๒๓

สว ๑๖/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

อารีรัตน์ ๑๑/๓

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาข้าราชการราษฎรรมณูญ ปฏิบัติ
หน้าที่แทนเลขาธิการสภาข้าราชการราษฎรรมณูญ) : มาตรา ๓๕ ไม่มีกัการแก้ไข
มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

- ๑๒/๑

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปมาตรา ๓๖ ทำนุธรรมนูญ
มาตรา ๓๕ นะครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ผมแปรฯ ไว้เหมือนกันแต่ว่า
จะทำงานเดียวกันในเรื่องสิทธิเสรีภาพในการเดินทาง เมื่อสักครู่ได้ผ่านไปแล้ว
ผมก็ไม่ตั้งใจครับ ขอคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปเลขาธิการฯ ครับ
นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๖ ไม่มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติ
ของสงวนคำแปรญัตติ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปครับ เลขาธิการฯ ครับ
นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๗ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติ
ของสงวน

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับ มาตรา ๓๖
กระผมแปรฯ ไว้เหมือนกัน กระผมอ่านในนี้กันว่า เป็นมาตรา ๓๗ คือมาตรา ๓๖
กระผมแปรฯ ไว้ตรงนี้ครับ คือกระผมได้ขอเติมตามร่างเดิม ผมขออนุญาตอ่านนะครับ
บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการใช้สิ่งสื่อสารถึงกันผ่านทางที่ขบด้วยกฎหมาย กระผม
ขออ่านซ้ำอีกนิด เมื่อสักครู่ตะกุกตะกักไปหน่อย บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการใช้สิ่ง
สื่อสารถึงกันโดยทางที่ขบด้วยกฎหมาย นี้ของเดิมนะครับ ผมก็เลยขอแปรฯ ไว้ว่า
บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ผมเติมนะครับ สิ่งสื่อสาร
ถึงกันและกัน คือผมเติมคำว่า สิทธิ เพื่อให้รับกัน ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์
มีสิทธิที่จะใช้เครื่องมืออุปกรณ์โดยไม่ผิดกฎหมายนะครับ แล้ว ถึงกัน ~~มี~~
และกัน คือหมายความว่า มีไป ~~มี~~ ถ้าภาษาอังกฤษก็ ทูเวย์ (Two - way) ครับ
มีไปมาโต้ตอบกัน จัดทำไปว่า ของเดิม มีเสรีภาพในการใช้สิ่งสื่อสารถึงกัน
ก็ไปถึงกัน นี้ กันและกัน เพราะผมเห็นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้กรรมมาธิการก็เติม
บ่อข ๗ สิ่งหนึ่งสิ่งใด สิ่งใดสิ่งหนึ่ง บัญชีหนึ่งบัญชีใด ถึงกันและกัน ก็มีอยู่ นะครับ
และสิทธิอื่นนี้ก็ไม่เหมือนสิทธิอื่นที่แล้ว เพราะคราวนี้ผมได้เพิ่มไปอีกว่า ในการใช้
เครื่องมือ อุปกรณ์ คือ เขาก็ย่อมมีสิทธิที่จะมีเครื่องมือ อุปกรณ์ของเขา
ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวจะถูกหาว่าเป็นกบฏบ้าง เป็นทำจากรวมบ้าง อะไรต่าง ๆ

พวกนั้น เพราะฉะนั้นก็น่าจะมี ใช้เครื่องมือสื่อสาร อย่างเวลานี้มือถือนี้ก็ถือไป
นั้นก็ยังมีสิทธิที่จะใช้ เครื่องมือของเขา คนอื่นไปแย่งเขาก็ไม่ได้ หรือไปเปิดเขา
ก็ไม่ได้ อันนี้ก็ เป็นสิทธิของเขาที่จะได้ใช้ กระทบก็เติมไปนะครับ เสรีภาพ
ก็ถูกแล้ว หมายความว่า ในการใช้สิ่งสื่อสาร กันสิ่งสื่อสาร ผมเห็นว่าในปัจจุบัน
มีเครื่องมือก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่อยู่มาก มันอาจจะไม่เชิงสื่อสาร
แต่มีความหมายอย่างอื่นที่ถึงกันได้ ไม่ต้องสื่อไปถึงก็ได้ ก็มีเครื่องมือต่าง ๆ
อยู่มากที่ผมก็ไม่สามารถจะนึกออกได้ทันเวลานี้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ถ้าอย่างนั้นผมขอลาหมดนะครับ

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ประธานโทษครับท่านประธาน

ที่เคารพ คือผมขอดำเนินการตามข้อบังคับხოขครับ เมื่อผมแปรฯ ไปเพื่อ
ความรวดเร็วและสะดวก อาจจะไม่เปลืองเวลาในการลงมติ อย่างฟังความเห็น
กรรมธิการก่อนครับ มิฉะนั้นก็ตกเรื่องเดิมครับ เหมือนอย่างในกรรมธิการแปรฯ
หรือรับร่าง บางทีไม่ให้อ่านด้วยซ้ำก็ส่งวนไปเลย อันนั้นก็ขอความกรุณา อย่างน้อย
ก็เป็นเรื่องเพื่อความเข้าใจของมวลชน และโดยเฉพาตัวกระผมที่แปรญัติไป
ก็อยากจะได้รู้ว่าจะลงคะแนนกันนี้ ที่ถูกควรจะเป็นอย่างไร เพื่อในโอกาสหน้า
จะได้มีโอกาสมารับใช้ได้ร่าง ก็จะได้ช่วยกัน ขอฟังกรรมธิการก่อน ผมก็อาจจะ
ยอมก็ได้ ขอบพระคุณครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมธิการ) : ท่านประธาน
ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ ครับ สสร. ในกฎหมายมหาชนครับ ในฐานะกรรมธิการ
ขออนุญาตเรียนขึ้นแจ้งครับว่า มาตรานี้เป็นเรื่องของการสื่อสารถึงกันนะครับ
โดยจะใช้เครื่องมือ หรือไม่ใช้เครื่องมือก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น การพูดกัน การใช้
สื่อทางมือ ไม่ได้หมายถึงการใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารถึงกันและกัน
ไม่ได้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือ ไม่ได้หมายถึงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ
ที่เราพูดถึงกัน แต่ว่าเป็นการติดต่อถึงกันด้วยวิธีการใดก็ได้ จะใช้เครื่องมือหรือ
ไม่ใช้เครื่องมือั้น อยู่ในความหมายของมาตราทั้งสิ้น และมาตรานี้เป็นมาตราเดิม
นำมาจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ธรรมนุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ผมไม่ติดใจครับ

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ : ชัดเจนแล้วนะครับ ถ้าไม่ติดใจ
ก็เป็นอันว่าจบการพิจารณา มาตรา ๓๖ นะครับ ต่อไปเลขาธิการฯ ครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๗ มีการแก้ไข
มีผู้แปรญัตติขอสงวน
ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมาธิการบุญเลิศ

- ๑๓/๑

นายบุญเลิศ คุชายุทธเดช (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม บุญเลิศ คุชายุทธเดช หรือบุญเลิศ ช้างใหญ่
สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจังหวัดนนทบุรี ในฐานะที่เป็นกรรมาธิการ
เสียงข้างน้อย ได้ขอสงวนความเห็นไว้เพื่อที่จะมากราบเรียนในที่ประชุม
ได้รับทราบ ก่อนอื่นผมได้รับคำบอกเล่ามาจากสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์
แห่งประเทศไทย และผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านวิทย์และสโตร์ที่ทรทัศน์
ที่จะให้มาขอขอบคุณทางคณะกรรมาธิการ ที่ได้กรุณาตัด

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านบุญเลิศขออภัยครับ
เรากำลังพิจารณามาตรา ๓๗ ที่ท่านกำลังพูดถึงนั้นมาตรา ๓๘

นายบุญเลิศ คุชายุทธเดช (กรรมาธิการ) : ยังไม่ใช่มาตรา ๓๘

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เกือบถึงแล้วครับ

นายบุญเลิศ คุชายุทธเดช (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน

ที่ท้วงซ้ำเหลือเกินครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอขอบคุณครับ ถ้าอย่างนั้นก็เป็นอันจบ
มาตรา ๓๗ เชิญมาตรา ๓๘ เชิญท่านธรรมบุญศรีครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญศรี ลัดพลี : ประธานโทษท่านประธานที่เคารพ
คือโดยมรรยาทผมก็ขอ เพราะในนี้เขียนไว้เล่มสุดท้าย ผมเข้าใจ เพราะเวลานี้
ผมมีอยู่ ๕ - ๕ เล่ม เล่มนี้คงถูกต้อง ก็มีคุณประสพพร มีคุณสนธิ แล้วมี
ศาสตราจารย์อมร นายเปลี่ยน นายโกศล ท่านประวิทย์พวกนี้ ผมก็เลยมองอยู่
เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีคนพูดถึงคิวผม ผมก็ขออนุญาตตรงนี้ คือผมแปรญัตติไว้ดังนี้
ในมาตรานี้ในชวามผมไม่อยากจะรบกวนเวลามาก ผมเอาเฉพาะเท่าที่อ่าน เท่าที่เติม
ก็แล้วกัน ของเดิม บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา
อะไรต่าง ๆ เรื่อยไป ตรงนี้ผมก็ขอแปรเป็นว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพ
และได้รับการคุ้มครองจากรัฐโดยเต็มที่ในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา
คือเติมคำว่า สิทธิ เข้าไป ตัดคำว่า บริบูรณ์ ออก เพราะ เสรีภาพบริบูรณ์
ผมยังนึกไม่ออกมันอย่างไร คำว่า บริบูรณ์ คำว่า เสรีภาพ เราไม่มีเขียนไว้เป็นข้อ ๆ
เป็นแต่ละชั้นแต่ละส่วน เพราะฉะนั้นบริบูรณ์นี้วัดด้วยอะไร คำว่า บริบูรณ์ โดยมาก
มักจะต้องใช้ เครื่องตวงวัด หรือใช้อะไรต่าง ๆ สเกล (Scale) ต่าง ๆ คำว่า
เสรีภาพบริบูรณ์ อันนี้ไม่มีนิยามศัพท์เสียด้วย อันนี้ผมก็คิดว่าเราจะใช้ผมเพื่อไป
หรือเปล่า เสรีภาพเต็มที่ อย่างนี้เราเคยได้ยิน แต่ เสรีภาพบริบูรณ์ สิทธิบริบูรณ์
ก็ไม่มี สิทธิโดยสมบูรณ์อาจจะ มี เสรีภาพโดยสมบูรณ์ก็อาจจะดี คือในตัวของมัน

๓๒

สร ๑๖/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

จกณอม ๑๓/๒

มีเสรีภาพโดยเต็มที่ แต่ บริบูรณ์ เป็นค่าทางด้านเกี่ยวกับทรัพย์สินความเป็นอยู่อะไร
โดยมากเขาก็ใช้ สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นอันนั้นก็เต็ม สิทธิเสรีภาพ และได้รับ
การคุ้มครองจากรัฐโดยเต็มที่ อันนั้นผมก็เอามาจากที่อื่นที่ใช้กันอยู่เหมือนกัน
แล้วต่อมาในการถือศาสนาของเดิม นิการของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา
และย่อมมีเสรีภาพ อันนี้ก็ซ้ำอีก ข้างบนมี เสรีภาพบริบูรณ์ แล้ว ท่านยังกลับมา
ขยายอีก แล้วย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ เพราะฉะนั้นเหมือนกับ
ท่านก็ไม่แน่ใจ ที่แล้วบริบูรณ์ มาถึงข้างล่างเดี๋ยวจะพอเรื่อง ก็มาเติมอีก ✓
และย่อมมีเสรีภาพ ท่านมาซ้ำอีก ~~ซึ่งความจริง ถ้าเขียน~~ ✓
เสรีภาพ ข้างบน แล้วข้างล่างมาซ้ำในเรื่องอื่นว่า เสรีภาพบริบูรณ์ สมมุติจะใช้
หรือโดยสมบูรณ์ ก็น่าจะดีกว่ามาเพิ่มลำดับที่ของความเป็นอยู่สถานภาพ ที่นี้
อันนั้นผมก็เลยตัดออก และย่อมมีเสรีภาพ แล้วใช้ข้อความเดิมในการปฏิบัติตาม
ศาสนบัญญัติ หรือ ^{วิธี}ปฏิบัติตามความเชื่อถือของตน ตรงนั้นผมก็เติมคำว่า แตกต่าง
จากบุคคลอื่น อันนั้นผมถือว่าชัดเจนมีเหตุผลยิ่งกว่ามี เสรีภาพบริบูรณ์ หรือ
ไม่บริบูรณ์ เพราะถ้ายอมรับนับถือให้ เขาปฏิบัติได้แตกต่าง เชื่อถือได้แตกต่าง
จากบุคคลอื่น อันนั้นก็ยอมเห็นว่าดีกว่าบริบูรณ์ ~~บริบูรณ์~~ แล้วถ้าไปเหมือนคนอื่น
ก็อาจจะไม่เกิดผลอะไรขึ้นมา-----

- ๑๕/๑

ที่นี้ในวรรคต่อไป อันนี้ผมไม่แน่ใจครับที่พิมพ์มา หน้า ๒๘ ถ้าท่านมีจะครับ วรรคสอง
 ในการใช้สิทธิ หรือ สิทธิ หรือ ใช้สิทธิ ครับ ผมไม่แน่ใจ เพราะไม่มีบันทึก
 คำผิดออกมาจากเสียด้วย คืออย่างนี้น่าจะมีบันทึกคำผิดมาแจก อย่างคร่าวก่อน
 ผมประท้วงที่บันทึกคำผิดแจกมาตั้ง ๒๐ กว่าหน้า คราวนี้อะไรแน่ผมไม่ได้ความได้ใหม่
 ท่านประธาน ในการใช้สิทธิ เพราะเมื่อสักครู่นี้มีไช่ขาว ใช้เสรีภาพ ผมก็เติม
 คำว่า ในการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลดังกล่าว เพราะเมื่อสักครู่ออกในการ
 ใช้เสรีภาพดังกล่าว ผมก็งง ใช้เสรีภาพ โดยมากถ้าใช้มักใช้ สิทธิ ถ้าเสรีภาพ
 โดยมากในความีเสรีภาพดังกล่าว ในการไปใช้เสรีภาพดังกล่าวผมก็ไม่ค่อยเจอ
 เท่าที่เรียนกฎหมายมานะครับ แต่เอาเถอะ ตามวรรคหนึ่ง แล้วก็ผมตัด
 บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้ออก กระทบก็ใช้เป็นว่า ในการใช้สิทธิเสรีภาพ
 ของบุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรัฐจะ นี้ครับคือไม่มีประธาน ท่านอ่านดูนะครับ
 ของท่านเดิม ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับ
 ความคุ้มครองมิให้กระทำการใด ๆ อันนี้ผมว่าควรจะเติมนะครับ ไม่อย่างนั้น
 อ่านแล้วมันไม่เป็นภาษาไทยครับ บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้กระทำการ
 ใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิ ไม่ใช่ระครับ ผมว่าตก มันน่าจะตกคำว่า รัฐจะ
 ที่ผมเติมไปให้ ไม่อย่างนั้นอ่านไม่ได้ความว่า บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง
 มิให้กระทำการใด ๆ ความว่า มิให้กระทำการใด ๆ น่าจะห้าม ไม่ใช่ได้รับ
 ความคุ้มครอง ถ้าคุ้มครองจะต้องหมายความว่า มิให้รัฐกระทำการใด ๆ
 ผมว่าคงตกนะครับ อันนี้ท่านกรรมาธิการลองพิจารณา ดูแล้วจะเติมอะไรบ้าง
 ไม่จำเป็นต้องหมดก็ได้ ที่กระผมแปรฯ เอาไว้ก็ขอให้มันเรียบร้อยขึ้น แล้วอันเป็น
 การรอนสิทธิเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ อันเป็นการรอนสิทธิ หมายความว่า
 คนอื่นเขาทำเรา เป็นการรอนสิทธิเรา แต่มาตอนนั้นบอก อันเสียประโยชน์
 เราเสียมันไม่น่าจะไปด้วยกัน ผมก็เลยเดิมเป็นว่า อันเป็นการรอนสิทธิ
 หรือทำให้เสียประโยชน์อันควรมีควรได้ แล้วจากนั้นผมตัดออกหมด เพราะเหตุ
 ที่ถือศาสนา ศึกษาศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือตามศาสนบัญญัติ
 หรือพิธีกรรมความเชื่อถือแตกต่าง นี้เขาไปพูดไว้ข้างบนแล้ว แล้วกระผมก็เติม
 คำว่า ของ เพราะท่านมีคำว่า บุคคลอื่น ผมก็เติมคำว่า ของ เข้าไปอยู่
 ข้างหน้าบุคคล และ อื่น ผมก็ตัดออก เป็นว่า ที่กล่าวมาได้ เพราะฉะนั้นอันนี้
 เนื่องจากยืดยาวแล้วผมไม่ต้องถาวรบอกเวลามากที่สุดแต่ท่านกรรมาธิการ
 ลองกรุณาทวนอีกครั้งนะครับ เพราะถ้าอ่านกันจริง ๆ ผมอ่านทีหนึ่ง
 แล้วมันสะดุดครับ แล้วมันขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่รัฐ ในการคุ้มครอง

จะกระทำใด ๆ ไม่ได้ อะไรอย่างนี้ ต้องคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ หรืออะไรทำนองนั้น แล้ว ไซ หรือ ไซ ก็น่าจะเป็น ไซ้ ถ้าเวลาพิมพ์ ก็ต้องนั้น เพราะไม่อย่างนั้นถ้าเครื่องครัดกระดาษจะต้องแปรพฤติเดิมไม่โทเข้าไป เพราะตามร่างเป็น ไซ อ่านไม่ได้ความ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรรมาธิการครับ เชิญครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม สามารถ แก้วมีชัย สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดเชียงราย ในฐานะกรรมาธิการนครับ ขอกราบเรียนชี้แจงที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ขอแปรพฤติไว้ ถ้อยคำที่ท่านติดใจสงสัยว่าทำไมถึงใช้คำว่า เสรีภาพบริบูรณ์ คณะกรรมาธิการอยากจะทำกราบเรียนให้ท่านทราบเป็นเบื้องต้นก่อนว่า มาตรานี้ทั้งมาตรากรรมาธิการก็ได้ยกเอาของเดิมที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ผ่าน ๆ มาขึ้นมาใช้ แต่บจะทั้งสิ้น ก็มีการเพิ่มเติมบ้างเล็กน้อยเกือบ ๆ จะเหมือนเดิมทั้งหมด ยกเว้นถ้อยคำอาจจะมีการผิดพลาดนิดหน่อยในแง่ของการพิมพ์ ผมกราบเรียนเป็นเบื้องต้นก่อน ในบรรทัดที่ ๓ ท่านผู้มีเกียรติครับ -----

- ๑๕/๑

เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของบุคคล ตรงนั้นขอความกรุณาเป็น พลเมือง นะครับ ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี คงตามเดิมนะครับ และในวาระสองบรรทัดสุดท้าย ข้างหน้าคำว่า พิธีกรรม ก็จะมีถ้อยคำว่า ปฏิบัติพิธีกรรมตามความ เชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น อันนี้ก็ เป็นถ้อยคำที่เหมือนกับรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา ส่วนเสรีภาพบริบูรณ์ เนื่องจากการนับถือศาสนาจะเป็นเรื่องของจิตใจ และเป็นเรื่องของ การปฏิบัติด้วย ก็เป็นถ้อยคำที่จะครอบคลุมทั้งหมดในเรื่องของเสรีภาพทางด้าน การจะนับถือศาสนาด้วยจิตใจ เป็นเรื่องเสรีภาพของการจะปฏิบัติตามนิกายหรือศาสนพิธีหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องใช้คำที่ครอบคลุมกว้างขวางไว้ ส่วนที่ท่านได้เพิ่มเติมมาก็เป็นลักษณะของการจะขยายความให้เห็นชัดซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้อยคำที่กรรมการได้ใช้อยู่ชัดเจนดีอยู่แล้ว กราบเรียนชี้แจงมา ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อาจารย์ธรรมบุญครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพ และขอบพระคุณท่านกรรมการที่ได้กรุณาอธิบาย นี่ก็คงเป็นเรื่องของมองคนละมุมกัน ผมก็ต้องยอมยกประโยชน์ให้กับท่านกรรมการ โดยเฉพาะอย่างคำว่า บริบูรณ์ อย่างผมก็นิ่งจริง ๆ ท่านพูดก็ถูกของท่านในแง่ของท่าน แต่ที่นี้ถ้ามีหลายเรื่องแล้วทำไมไม่เอา โดยเติมที่มีเสรีภาพโดยเติมที่ เติมที่ ยิ่งกว่าบริบูรณ์อีก บริบูรณ์อย่างเดียวผมว่ายังวัดไม่ได้ แต่เติมที่สุดขีดแล้วนครีบแล้วใช้กันที่อื่น ท่านคุณเอะครับรัฐธรรมนูญฉบับนี้คำว่า บริบูรณ์ มีที่นี้ที่เดียวที่อื่นเติมที่ทั้งนั้น นี่เป็นเหตุผลอันหนึ่ง เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนไว้แล้วอีกอันหนึ่งท่านบอกว่า เอมมาจากของเดิมบ้างอะไรบ้าง อันนี้กระผมกราบเรียนด้วยความเคารพ คือถ้าจะตอบประชาชนกรุณาอย่าไปตอบอย่างนั้นเลย เพราะไม่อย่างนั้นเขาจะเสียใจเสียคายน่า ให้ท่านเข้ามานั่งร่างฯ ท่านก็มีหน้าที่จะลอกของเดิมมา ซึ่งเวลาคอบไม่ได้ท่านก็บอกของเดิม แต่บางคราวไม่ใช้ของเดิมบอกทำไมอย่างนี้ ของเยอรมัน บางคนก็บอกของฝรั่งเศส อย่างนี้ท่านยังพูดได้ แต่ของเดิม ๆ อย่างเคยครับ เพราะว่าไม่ได้มาปิดปากผม เพราะของเดิม ๒๐๐ กว่ามาตราผมแปรฯ ๓๐๐ กว่ามาตรา รัฐธรรมนูญเดิมคือผมไม่เห็นด้วยเลย เพราะฉะนั้นกรุณาอย่าไปนึกว่า อาของเดิมมาแล้วผมคงจะดีใจ เพราะเคยผ่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับเหล่านี้มาไม่จริงครับ ผมไม่เห็นด้วยเลย และ เมื่อกี้อีกคำหนึ่งก็เป็นปัญหาขึ้นมาแล้วในทางปฏิบัติของ

๓๖

สร ๑๖/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

สมัยที่ ๑๕/๒

รัฐสภา คือท่านบอกว่าขอมาแก้ในที่นี้ เห็นไหมนี่โผล่ขึ้นมาอีกนิดหนึ่งแล้ว หลังจากที่เคบโผล่ไปเปลี่ยนมา ตั้งเป้าแล้วก็ย้ายไปที่อื่นอีก ท่านมาเปลี่ยนคำว่า บุคคล เป็น พลเมือง ผมก็มีสิทธิ์จะถามทำไมจึงเปลี่ยนจาก บุคคล เป็น พลเมือง แล้วก็ทำไมไม่เอาประชาชนชาวไทย ปวงชนชาวไทย ประชาชนไทย คนไทย ท่านมาเอาพลเมือง เพราะว่าถ้าจะมองแล้วบุคคล ท่านเกรงว่าจะหมายถึงทุกสัญชาติก็ได้ นิติบุคคลก็ได้ บุคคลธรรมดาก็ได้ อย่างที่ผมขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ ออดีนารี เพอร์ซัน (Ordinary person) หรือ จูริสติก เพอร์ซัน (Juristic person) นั้นเป็นคำกฎหมาย ท่านก็เสี่ยงเสีย แต่ว่าถ้าท่านเสี่ยงมาควรจะได้คุ้มชัดเจนให้ปฏิบัติได้ ท่านเสี่ยงจากบุคคล อาจจะสมมุติว่าไม่อยากจะไปคลุมถึงต่างชาติก็ไม่ไช้ เพราะอันนี้ การนับถือทางศาสนาเห็นใหม่อะไรต่าง ๆ ภาษา พิธีกรรม ก็หมายถึงเรา ยอมรับศาสนาอื่นด้วย ฉะนั้นบุคคลก็น่าจะชัดเจน ถ้าท่านมาเปลี่ยนเป็น พลเมืองไทย ผมก็ต้องท้วงจำกัดแคบ แต่อันนี้ท่านเปลี่ยนเป็น พลเมือง เฉย ๆ เพื่ออะไรครับ เพราะอะไรจึงเลือกคำ พลเมือง หรือว่าก็อย่างประชาชนก็มี แล้วอย่างต่างประเทศ ซิติเซน (Citizen) พ็อพูเลชัน (Population) อะไรพวกนี้ พีเพิล (People) เขาก็มีเหตุผลของเขา เพราะฉะนั้นถ้าท่านอยากจะเล่นถ้อยคำให้เพราะบ้าง ก็กรุณาตอบให้หน่อย เพราะว่าเผื่อมีคนอื่น เขาสงสัยบ้าง ผมเข้าใจเหตุผลท่าน ผมอาจจะช่วยแก้ให้ด้วยก็ได้ ไม่อย่างนั้นเวลานี้ท่านก็เท่ากับท่านหย่อนเหยื่อมา ปลากะพง ปลากะโท้ ก็จับคู่กัน เพราะฉะนั้นกระผมก็ขอถามทำไมใช้คำว่า พลเมือง จาก บุคคล แล้วมาเปลี่ยนเอาตอนจังหวะนี้ มีเหตุผลอะไรตีวีเศษขึ้นมาทำให้ท่านเกิดคิดขึ้นมาได้ ตอนนี้ เป็นเหตุผลที่ควรจะได้จารึกไว้ในจดหมายเหตุด้วย ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านขุนสวัสดิ์ศรี

นายขุนสวัสดิ์ พุทธิศิริ : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน กระทบ นายขุนสวัสดิ์ พุทธิศิริ สสร. จากนครพนม ผมฟังคำอภิปรายแล้วรู้สึกเวียนหัว ผมก็อยากจะให้ลงมติเร็ว ๆ ท่านประธาน เมื่อคืนท่านกรรมาธิการได้มีการปรับเปลี่ยนวลี หรือถ้อยคำ ๒ อันนะครับ ผมไม่ขัดข้อง แต่ว่าเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการพิจารณา ก็ขอให้ท่านได้ทบทวนข้อความอันสมบูรณ์ทั้งมาตรา นี้ด้วยครับ และขอให้ลงมัตด้วย ขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญกรรมาธิการครับ .

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน

ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญจากจังหวัดสมุทรสาคร ในฐานะกรรมาธิการ ขออนุญาตกราบเรียนชี้แจง ดังนี้ครับว่า เหตุที่เปลี่ยนคำว่า หน้าทีของบุคคล ในมาตรา ๓๗ เป็น หน้าทีของพลเมือง นั้น ก็เพราะว่าในหมวด ๕ ถ้าท่านกรรมาธิการ ท่านสมาชิกจะกรุณาอยู่ในหมวด ๕ นั้น แต่เดิม เราใช้คำว่า หน้าทีของบุคคล ตอนหลังเราเปลี่ยนเป็นหน้าทีของชนชาวไทย ซึ่งก็จะต้องรับกับถ้อยคำในหมวด ๓ ซึ่งแต่เดิมเราใช้คำว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตอนหลังเราก็เขียนให้ชัดเจนขึ้นว่า บทบัญญัติในหมวด ๓ นี้เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เพราะฉะนั้นคำว่า หน้าทีของบุคคล ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่า บุคคลที่เป็นสัญชาติใดก็ได้ แต่ได้โยงไปถึงหน้าทีของบุคคล ซึ่งหมายถึงชนชาวไทยในหมวดที่ ๕ ซึ่งได้รับการเปลี่ยนชื่อแล้ว จากหมวดที่ชื่อว่าหน้าทีของบุคคลเป็นหน้าทีของชนชาวไทย แล้วก็รับกับ มาตรา ๕๑ ถ้าท่านสมาชิกจะกรุณา ในมาตรา ๕๒ นั้น ในวรรคสอง ก็ใช้คำว่า เมื่อไม่ขัดต่อหน้าทีของพลเมืองเป็นถ้อยคำที่จะรับกันโยงมาถึงหมวด ๕ ส่วนในคำว่า ปฏิบัติพิธีกรรมนั้น ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๗ เอง ใช้คำว่า ย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ คือการปฏิบัติอะไรก็ได้ตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรม คือการประกอบพิธีกรรม เพราะฉะนั้นในวรรคสองเองนั้นะครับ ก็มีการตกลงในเรื่องของการพิมพ์ หน้าพิธีกรรม ซึ่งจะต้องมีคำว่า ปฏิบัติ ก็ตกไป จึงขอกราบเรียนเพิ่มเติมว่า กรรมาธิการเองคงต้องขอกราบเรียนชี้แจงอีกนิดหนึ่งว่า ในช่วงเวลาการพิจารณาของกรรมาธิการนั้น ถึงแม้ว่าคณะกรรมาธิการจะได้ใช้เวลาพิจารณาเกือบทุกวันในหนึ่งสัปดาห์ เป็นเวลาติดต่อกัน ๑ เดือนเศษ แต่เวลาที่มีอยู่จำกัดนั้นความบกพร่องต่าง ๆ ก็ย่อมมีอยู่เป็นธรรมดา แล้วก็ในหลาย ๆ ประเด็นเอง เราก็ได้รับความกรุณาจากท่านสมาชิก ที่ได้ช่วยตั้งข้อสังเกตให้ แล้วก็ช่วยแก้ไขให้ ในบางครั้งเองกรรมาธิการเองก็ได้

ทบทวนเองด้วย แล้วก็ได้เสนอขอแก้ไขในบางเรื่องที่มีความบกพร่องอย่างที่ได้
เสนอมาในมาตรา ๓๗ นี้ ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : น่าจะพอได้แล้วครับ

ศาสตราจารย์ชวรัตน์ วัฒนกุล : ประธานโทษครับ กระผมความจริง

อยากจะพอ แต่ที่นี้ท่านกรรมาธิการ ท่านตอบมาเกิดเป็นปัญหา ท่านประธาน
กระผมก็ไม่อยากจะทำให้เสียเวลา แต่เพื่อเป็นหลักฐาน ท่านตอบมาเมื่อก็บอกให้ดู
ในหมวด ๕ ก็กับบุคคลเป็นชนชาวไทย ท่านก็ตอบเอง ผมไม่ได้ถามว่าทำไมกับ
บุคคลเป็นชนชาวไทย ผมถามว่าทำไมกับบุคคลเป็นพลเมือง และเมื่อท่านซัก
ตัวอย่างบอกดูสิบุคคลตรงนั้นยังเปลี่ยนเป็นชนชาวไทย อันนี้แหละครับเลยสงสัย
และทำไมในที่นี้จึงมาใช้เป็นพลเมือง นี่แหละคำตอบของท่าน ผมต้องการได้
ความแน่ใจ เท่านั้นเอง ให้มีมาตรฐานรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่ใช่ไปที่สุดแล้วก็ตอบ
ไม่ถูก อย่างท่านวรรฉัตร มีจดไว้เลย พลเมืองคืออะไร ประชาชนคืออะไร
คนไทยคืออะไร มันตอบอยู่เรื่อย ๆ มันก็ตายครับ และซึ่งท่านตอบเดี๋ยวนี้เอง
เลยทำให้ผมสะดุด ไม่อย่างนั้นผมจะยอมแล้ว ถ้าท่านบอกดูที่อื่นนี้บุคคล เขาก็เป็น
พลเมือง ก็จบ-----

ผมก็ไม่ตั้งใจ ผมจะไปตั้งใจได้อย่างไร มันก็ตรงแล้ว ท่านกลับบอกนี่คุณ บุคคล เขาแก่เป็น ชนชาวไทย และตรงนี้ บุคคล แก่เป็น พลเมือง นี่ผมก็เลยยิงงงหนัก ท่านเองก็ เห็นอยู่แล้ว ยังมาใช้ พลเมือง ไม่ใช้ ชนชาวไทย ผมก็ไปนึกถึง ในเรื่องอาจจะชาตินิยม หรืออะไรต่ออะไรหรือเปล่า ก็ไม่ใช้ เพราะถ้าอย่างนั้น ท่านต้องใส่ พลเมืองไทย ไปเลย พลเมือง นี่มันอะไรก็ไม่รู้ มันก็เหมือนบุคคล อยู่แล้ว ก็ชัดเจนอยู่แล้ว นี่แหละครับเป็นปัญหา และผมต้องกราบเรียน ขอบพระทานโทษท่านสมาชิก ส.จ. ผู้มีเกียรติที่อื่น ผมคิดว่าผมกำลังทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวมอยู่เหมือนกัน ความชัดเจนของอันนี้เราไม่สามารถผ่านได้ อย่างวันก่อน ไข่ กับ ต้อง มอง เฝิน ๆ ก็นึกว่าคำไทยธรรมดา แต่มันลึกซึ้งมาก มีหลักฐาน ท่านประชุมก็อธิบายเหตุผลไปแล้ว นี่ก็เหมือนกัน เราทำอะไรให้มีหลักฐาน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติมานั่งงอกลั้ผม ยังถามผม ขิริบุรี มีนครบุรี ๗๐ เปอร์เซนต์ ๘๐ เปอร์เซนต์ หรืออย่างไร ผมก็บอกผมถามไปแล้ว เรา ไม่มีเครื่องชั่ง ตวง วัด มาวัด น่าจะใช้เต็มๆ แต่เมื่อท่านจะใช้ขิริบุรีกับนครบุรี แต่เดี๋ยวนี้ พลเมือง มาจาก บุคคล ทำไมจึงใช้ พลเมือง เพราะอย่างที่ว่า บุคคลเป็นชนชาวไทย อย่างนี้มันไม่มีมาตรฐาน ผมอยากให้ได้ความชัดเจน มีมาตรฐานคล้าย ๆ กัน เปิดหน้าไหนก็มีค่าง่าย ๆ ไม่ต้องไปพิศดารเล่นถ้อยคำ อีก ไม่ใช่วรรณคดีสมัยสุโขทัยครับ ขอบพระคุณ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รักชาติลัทธิ : ท่านประธานที่เคารพ เท่าที่

ผมเห็นอยู่ในร่างฯ นี้ ได้ความว่าแก่ไปแล้ว ท่านธรรมนูญขอให้อ่านใหม่ ผมก็เลย พยายามจะฟังดูอยู่ว่า หนสุดท้ายแก่อะไรไปอีกแล้วหรือเปล่าในอันนี้ เพราะ ถ้าเป็นอันนี้ผมได้ เรียนแล้วว่า ตั้งแต่แรกเลยบอกให้แยกกันระหว่างชาวไทย ซึ่งหมายความถึง พลเมือง กับ บุคคล ซึ่งแปลว่าคนต่างประเทศด้วย คนไทยตัว ก็ไม่ยอม ที่นี้มันก็จะมาเกิดปัญหาอย่างนี้เรื่อย ๆ ไปว่าอันไหนกันแน่ที่เป็นสิทธิ ของชาวไทย อันไหนกันแน่ซึ่งเป็นสิทธิของคนอื่นด้วย ~~.....~~ ตอนนี้ผมอยากจะ ขอเรียนถามข้อเท็จจริงว่า แก่อะไรไปจากฉบับนี้อีกหรือเปล่า เพราะว่ามันมี อยู่หลายฉบับ ไม่รู้จะกางฉบับไหนมาอภิปรายครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็คงมีฉบับที่เราถืออยู่นั้นแหละครับ

คงอยากให้ลงมติเนะครับ ถ้าท่านธรรมนูญยังตั้งใจ ผมจะได้ขอมติ ท่านผู้ใดเห็น ว่าควร เป็นไปตามผู้แปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับ
ความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์
อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา
หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือพิธีกรรมตามความเชื่อที่แตกต่างจากบุคคลอื่น
นี้คือข้อความที่ถูกต้องอยู่ในเล่มนี้ ท่านไปอ่านอีกเล่มหนึ่ง ซึ่งมีการตัดมีการขอ
แปรญัติเพิ่มเติมใหม่ มีนิจพิศไปรับผม ข้อความที่ท่านคิดว่าไม่มีนั้นมันมีอยู่แล้ว
ในเล่มนี้ ขอประทานโทษครับ -ขอคุณ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ปัญหาอมรครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอ
รบกวนท่านพรพจน์นะครับ เล่มที่ท่านถือมันเล่มเดียวกับผมหรือเปล่า ใน~~นี้~~เขียน
หน้าที่ของบุคคล ไม่ได้เขียนหน้าที่ของพลเมืองนะครับ ผมถึงได้บอกว่าคุณอ่านแล้ว
มันสับสน แล้วถึงอย่างไรก็ตามผมอยากขอเรียนว่า คำว่า หน้าที่ของบุคคลหรือ
ของพลเมืองก็ตาม ~~นี้~~ก็จะไม่ตรงกับชื่อของหมวด ๕ หน้าที่ของชนชาวไทย อันนั้น
จะแก้ไปอย่างไรนั้นครับเป็นเสียอย่างนั้น เพราะฉะนั้นถ้าจะให้~~ให้~~เป็นวลีเดียวกัน
คือเวลาบุคคลใช้สิทธิอะไรต่าง ๆ ได้ เว้นแต่จะไปขัดกับหน้าที่ คุณก็ต้องใช้ชื่อหมวด
แล้วครับ ผมว่าไม่มีทางเลือกที่จะไม่ใช้ชื่อหมวดในกรณีอย่างนี้ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : หมวด ๕ แก้แล้วใช้ใหม่ครับ เป็น
ชนชาวไทย แล้ว

นายพรพจน์ วงศ์สง่า (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ
กระผมขอเรียนตอบท่านศาสตราจารย์อมรเล็กน้อย คือในหมวดนี้คือหมวดที่ว่าด้วย
สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองในที่นี้คือ หน้าที่
ของพลเมืองไทย ซึ่งหน้าที่พลเมืองศีลธรรมต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งที่รู้กันอยู่แล้ว ประชาชน
ชาวไทยหรือชนชาวไทย พลเมืองไทยนั้นมีหน้าที่พลเมืองที่จะต้องปฏิบัติอะไรบ้าง
รับราชการทหาร ปฏิบัติอะไรต่าง ๆ นั่นคือหน้าที่พลเมือง และวิชาหน้าที่พลเมืองและ
ศีลธรรมก็มีให้เรียนกันอยู่ หน้าที่พลเมืองในที่นี้หมายถึงหน้าที่ซึ่งชนชาวไทยจะต้อง
ปฏิบัติในฐานะพลเมืองไทย ซึ่งเป็นคำธรรมดาที่ใช้กันอยู่ และหมวดนี้ก็เป็นหมวด
ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยครับผม

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คือยังติดพันท่านอมรอยู่นะครับ

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : คือผมไม่เห็นคำว่า หน้าที่ของ
พลเมืองในเล่มนี้ มีแต่คำว่า หน้าที่ของบุคคล เมื่อไม่เป็นปฏิบัติก็ข้อหน้าที่ของ
บุคคล ~~เขาเห็น~~ ไม่ใช่หน้าที่ของพลเมือง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านสมคิดครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ขออนุญาตกราบเรียนท่านกรรมาธิการครับว่า ในเล่มนี้เขียนว่าบุคคลจริงครับ แต่ว่าเมื่อก่อนท่านกรรมาธิการ ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านสามารถ ได้ขอแก้เป็น หน้าที่ของพลเมืองครับ

ศาสตราจารย์อมร รัชกาลิย์ : ท่านประธานครับ ในกรณีเช่นนั้นผมก็ต้องท้วงอยู่ที่ว่า ~~ผู้~~ไม่ตรงกับชื่อหมวด คือถ้าอย่างนั้นท่านจะต้องเปลี่ยนชื่อของหมวด ๕ นะครับ ให้เป็นหน้าที่ของพลเมือง แทนที่จะเป็นหน้าที่ของชนชาวไทย บังเอิญในหมวด ๓ / พูดถึงสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย พอไปหมวด ๔ เดิม เป็นของบุคคลเปลี่ยนเป็นชนชาวไทย ผมก็ต้องขอมริบเพราะแพ็คะแนนไป แต่อย่างไรก็ตามคำนี้ ~~ผู้~~ เป็นกลุ่มคำ เป็นวลีแล้วเป็นคำเดียวกันไปแล้ว เมื่อท่านเอากลับมาใช้ในข้อ ๓๗ ว่า เอาละครับ หน้าที่ของพลเมือง ~~ผู้~~ ก็เลยไม่มี หน้าที่ของพลเมืองก็ไม่มี การอื่นอื่นตามนี้ ถ้าอื่นอื่นตามนี้ต้องใช้คำว่า หน้าที่ของชนชาวไทย ก็จะแปลว่าบุคคลมีเสรีภาพวิบุรณ วันแต่จะทำอะไรที่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญนี้ ~~ผู้~~ ได้ ~~ผู้~~ จะต้องเป็นท่านองนี้ครับ ท่านใช้คำตัดกันเองไม่ใช่อะไรหรอกครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมขอเรียนชี้แจงนครับ กรณีในหมวด ๓ เราได้ใช้ชื่อของหมวดว่า สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย อันนั้นมาถึงมาตราที่กำลังพิจารณากันอยู่ ใช้ถ้อยคำว่า เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง กระผมได้กราบเรียนตั้งแต่ต้น เมื่อก่อนท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็บอกว่าอย่ามาอ้างบ่อยนัก ว่าที่ผ่าน ๆ มาบัญญัติอย่างนี้ แต่ตอนนี้ต้องขออนุญาตต้องอ้างอีกทีหนึ่ง เพราะว่ากรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราก็พยายามหาข้อดี ๆ เข้ามาใส่เพิ่มเติมจากของเดิมของเดิมอันไหนที่ดีอยู่แล้ว เราก็เก็บไว้ก็เจริญรอยตามนั้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตต่อไป

ฉะนั้นก็กราบเรียนท่านผู้มีเกียรตินี้ว่า ด้อยค่าที่ใช้เมื่อไม่เป็นปฏิบัติยกต่อหน้าที่พลเมืองก็คือ ที่บัญญัติไว้ แม้กระทั่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คำว่า พลเมือง ตรงนี้ก็คือ พลเมืองไทย แต่ตัวท่านจะบอกว่าห้ามบัญญัติว่า เมื่อไม่เป็นปฏิบัติ ต่อหน้าที่ของชนชาวไทยอย่างนี้มันก็ไม่สละสลวยในด้อยค่า เพราะในตรงนี้ได้ชี้ชัดไว้แล้วว่า พลเมือง ตัวนี้ก็คือ พลเมืองไทย ก็ไปสอดคล้องกับหัวหมวดอยู่แล้ว ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าชี้แจงมาพอสมควรแล้ว พอจะลงมติได้แล้วครับ

ศาสตราจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี : ท่านประธานที่เคารพครับ ขอความกรุณานิดเถอะครับ เพราะอย่าง ให้ กับ ต้อง เรายังใช้เวลาาน เมื่อกี้ที่ท่านพูดนะครับ ท่านพูดก่อนเดี๋ยวนี้ พลเมือง หมายถึง พลเมืองไทย แต่ในหนังสือนี้ พลเมือง แล้วอย่างเมื่อกี้ท่านพูด ผมก็ไม่อยากดึง ท่านบอกดูเล่มนี้สิ อย่างดูเล่มนั้น ท่านพูดท่านเข้าใจเล่มนี้เล่มนั้นของท่าน แต่มาดูบนโต๊ะผมสิครับ ผม ๗ เล่มครับ ออกมาแต่ละเล่ม เล่มนี้เล่มนั้นหมายความว่าอะไรครับ ชาวบ้านเขาไม่รู้หรือถ้าไม่ได้มาดูที่โต๊ะผม แล้วก็อีกอย่างหนึ่งท่านบอกว่า ยิ่งทำก็ยิ่งมีของดี ๆ มาให้เรื่อย ๆ ผมไม่ต้องการหรอกครับ เอาของมาตรฐานพอแล้วที่ชาวบ้านเขาใช้กัน ถ้าเอาดีเรื่อยทุกวันนี้พวกผมตามไม่ทันครับ ประสาทจะเสียอยู่แล้ว กรรมาธิการนี่เข้าพูดอย่าง บ่ายมาอีกที ผมขอพูดในสิ่งที่จะต้องพูดเป็นหลักฐาน ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านธรรมบุญครับ จะพูดต่อเมื่อท่านประธานอนุญาตนะครับ ไม่ใช่ฉันจะพูดก็พูดได้้นะครับ แล้วผมก็เห็นว่าพูดมาพอสมควรแล้ว ไม่ใช่ว่าพูด ๒ - ๓ คำ แล้วก็ขอมติก็ไม่ไฉนนะครับ ทั้งพูดทั้งชี้แจงจนชัดเจนแล้ว ถ้าท่านยืนยันว่าจะขอมติที่เท่านี้เองนะครับ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติครับ เนื่องจากว่าทางผู้ขอแปรญัตติยังยืนยันอยู่ ผมก็จะขอมติ ท่านผู้ใดเห็นว่าให้เป็นไปตามผู้ขอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใด เห็นว่าให้เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการโปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนมาก)

LIRT

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เสียส่วนมาก จบการพิจารณามาตรา ๗๗
เชิญท่านเลขาธิการฯ ครับ ต่อไป

นายทินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๓๘ มีการแก้ไข มีกรรมวิธีการ
และสมาชิกขอสงวนความเห็น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านกรรมวิธีการบัญญัติครับ

นายบุญเลิศ คชายุทธเดช (กรรมวิธีการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ
ที่ผมต้องขออภัยเพราะว่าฟังไม่ทัน คิดว่าฟังแล้ว ตอนนีก็มาถึงจริง ๆ ครับท่านประธาน
ในมาตรา ๓๘ ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์
การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น กระผมได้ขอแปรญัตติเอาไว้ของสงวน
ความเห็นเอาไว้ในชั้นกรรมาธิการ ใน ๒ ~~สัปดาห์~~ ^{ปีเศษ} ^{ปีเศษ} ท่านประธาน ~~พูด~~ ^{พูด}แรกอยู่ใน
วาระสาม โดยขอให้เพิ่มข้อความว่า หรือห้ามทำการพิมพ์ รวมทั้งการปิด เพิ่มเติม
เข้าใจ อ่านได้ความว่า การสั่งปิดโรงพิมพ์หรือห้ามทำการพิมพ์ รวมทั้งการปิด
สถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อยับรอนเสรีภาพตามมาตรานี้
จะกระทำมิได้ อีกจุดหนึ่งอยู่ในวาระห้า ซึ่งกระผมจะได้กราบเรียนเหตุผลต่อไป
เมื่อได้ชี้แจงถึงในประเด็นแรกเสรีจลินลงแล้ว ท่านประธานครับ ในมาตรา ๓๘
บุคคลทั่วไปคิดว่า เป็นบทที่ว่าด้วยเสรีภาพของสื่อมวลชน แต่แท้จริงแล้วมิใช่เป็น
บทบัญญัติที่ว่าด้วยเสรีภาพของสื่อมวลชนเท่านั้น -----

แต่หมายถึงเสรีภาพของบุคคลทั่วไปในประเทศนี้ ผมอยากจะกราบเรียนด้วยการอ่านข้อความมาตรา ๓๘ เพื่อยืนยันในสิ่งที่ผมได้กราบเรียน บทบัญญัติที่มีว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด ซึ่งหมายความว่า บุคคลสามารถที่จะไปยื่นพูดในที่ใด ๆ ได้ มีเสรีภาพ จะไปเปิดเวทีปราศรัยที่ท้องสนามหลวง จะไปเปิดการอภิปรายสัมมนากันในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ย่อมมีเสรีภาพ ตามที่บัญญัติเอาไว้ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๘ เพราะฉะนั้นโปรดอย่าได้ฟังเข้าใจว่า สิ่งที่ผมได้กราบเรียนเหตุผลต่าง ๆ นั้น มุ่งที่จะเอาเสรีภาพมาไว้แต่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน สิ่งที่ผมได้เรียนขอสงวนความเห็นที่จะให้เพิ่มเติมข้อความ คำว่า หรือห้ามทำการพิมพ์ รวมทั้งการปิดสถานีวิทยุโทรทัศน์อะไรต่าง ๆ เข้ามาด้วย ก็ด้วยเหตุผลว่า สื่อสารมวลชนซึ่งได้รับการคุ้มครองเสรีภาพพร้อมอยู่ด้วยตามวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๘ นั้น หลักสำคัญของเสรีภาพสื่อมวลชนมีอยู่ ๒ ประการ ประการที่ ๑ เสรีภาพในการแสวงหาข่าวสาร ซึ่งก็ไม่ใช่เพื่อที่จะได้ข่าวสารมาเป็นประโยชน์ต่อคนที่ทำงานทางด้านสื่อสารมวลชนเท่านั้น แต่เพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือของสาธารณะ ในอันที่จะรับรู้ข่าวสารความเป็นไปต่าง ๆ ของบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารราชการแผ่นดิน หากไม่มีสื่อสารมวลชนได้ทำหน้าที่หาข่าวสารมา ประชาชนหรือสาธารณะไม่สามารถที่จะรับรู้ข่าวสารได้

หลักสำคัญประการที่ ๒ ของวิชาชีพสื่อสารมวลชนก็คือ เสรีภาพในการที่จะพิมพ์ เสรีภาพในอันที่จะออกอากาศทางสถานีวิทยุ เสรีภาพในอันที่จะรายงานข่าวทางสถานีโทรทัศน์ ถ้าหากเรามีเสรีภาพในการแสวงหาข่าวสาร แต่เราไม่สามารถที่จะมาพิมพ์ได้ ไม่สามารถที่จะนำมาออกอากาศได้ หรือไม่สามารถที่จะมาแพร่ เป็นภาพทางสถานีโทรทัศน์ได้ เสรีภาพที่จะรายงานข่าวสารย่อมสูญสิ้นไปในทันที ท่านประธาน มาตรา ๓๘ เท่าที่ได้อ่าน มีของใหม่ที่น่าสนใจ มีความก้าวหน้าอย่างมาก นั่นคือมีการบัญญัติว่า การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อบั่นรอนเสรีภาพตามมาตรา ๓๖ จะกระทำมิได้ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่ก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นตามลำดับ ๆ ก็เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการบัญญัติไว้เช่นนี้ แต่ยังไม่สมบูรณ์ ควรจะได้มีการบัญญัติที่จะให้ความคุ้มครอง ในการที่จะทำการพิมพ์เพื่อ

ให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๘ เข้าไว้ด้วยในวรรคสามนี้ สิ่งที่ผม
กราบเรียนนี้ ว่าไปจริงแล้วก็ยังมีโชงใหม่ชนิดดอดด้าม ในรัฐธรรมนูญ
ฉบับเมื่อปี ๒๕๔๒ ก็ได้เคยบัญญัติข้อความเช่นนี้มาก่อนแล้ว ทั้ง ๆ ที่ในยุคสมัยนั้น
ความเป็นประชาธิปไตย ความมีสิทธิมีเสียง มีเสรีภาพของประชาชนย่อมไม่
สามารถที่จะนำมาเปรียบได้กับปัจจุบัน กระผมขอประทานกราบเรียนที่จะอ่าน
มาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๒ ให้ท่านประธานได้รับทราบ -----

- ๒๑/๑

ได้บัญญัติเอาไว้แบบนี้ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา วรรคต่อมา การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคับขัน หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความเสื่อมทรามทางจิตใจของยุวชน วรรคสาม ซึ่งเป็นวรรคสำคัญที่ผมจะนำมาเรียนให้ท่านประธานได้รับทราบมีข้อความดังนี้ การปิดโรงพิมพ์ หรือห้ามทำการพิมพ์เพื่อบั่นรอน เสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ ขออนุญาตกราบเรียนอีกครั้ง การปิดโรงพิมพ์หรือห้ามทำการพิมพ์เพื่อบั่นรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ ซึ่งเป็นการยืนยันว่าสิ่งที่ผมได้กราบเรียนเสนอเพิ่มเติมเข้ามา ซึ่งในชั้นกรรมาธิการไม่ได้มีเวลาที่จะอภิปรายเหตุผลในเรื่องนี้เพิ่มเติมที่ หรือกล่าวได้ว่าไม่มีเลยก็ว่าได้ ทางกรรมาธิการได้ขอความกรุณาพินิจนำมาอภิปรายเหตุผลต่าง ๆ ในที่ประชุมสภาฯ เพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณาและกระพรวนในฐานะที่เป็นกรรมาธิการเสียงส่วนน้อยอยู่ อยากจะกราบเรียนว่าในการที่ทางคณะกรรมาธิการได้กรุณาตัดวรรคสี่ ซึ่งมีข้อความว่า การห้ามทำการพิมพ์ การห้ามเสนอข่าวทางหนังสือพิมพ์สภานี้วิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์หรือโดยทางอื่นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ออกโดยอัยการอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นตามความในวรรคสอง ซึ่งกระผมอยากจะขอขอบพระคุณ ในนามของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ในนามของสมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ที่ได้เรียกร้องและได้แสดงเหตุผลประกอบมาตามลำดับตั้งแต่ต้น เมื่อได้เห็นการบัญญัติว่ารัฐธรรมนูญในวรรคนี้เข้ามา ซึ่งทางคณะกรรมาธิการได้พิจารณาตอบสนองด้วยดี ด้วยเจตนารมณ์ที่ตรงกัน เพื่อให้รัฐธรรมนูญมาตรานี้มุ่งที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน ในประเด็นที่ ๒ ที่ผมได้ขอแก้ไข ก็คือโอกาสที่อยากจะได้กราบเรียนเหตุผล ให้ท่านประธานได้รับทราบ นั่นก็คือ ขอให้ได้มีการตัดข้อความคำว่า การรบ ออกไป ในวรรคห้า ซึ่งขอกราบเรียนให้ท่านประธานได้รับทราบโดยอ่านให้ฟังตั้งนี้ว่า การให้เสนอข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อน ขอประทานโทษครับ ได้มีการตัดข้อความไปแล้วจะกระทำมิได้ เว้นแต่

จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ แต่ทั้งนี้
จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งได้ตราขึ้นตามความ
ในวรรคสอง ซึ่งข้อความที่พิมพ์ได้อ่านนั้นมีบางส่วน ทางคณะกรรมการได้มีการ
ปรับเปลี่ยนข้อความให้ดูเหมาะสมสละสลวยเข้าใจง่ายขึ้น-----

ท่านประธานครับ ในบรรดาเป็นบรรดาที่ว่าด้วยการเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าวหรือบทความของสื่อสารมวลชนทุกประเภทไม่ว่าหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือสถานีโทรทัศน์ ซึ่งมีบัญญัติให้กระทำได้ในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ ซึ่งให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ท่านประธานครับ ในเงื่อนไขของสถานการณ์ที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามนั้น ผมคิดว่าไม่เพียงแต่คนที่ทำข่าวหรือสื่อสารมวลชนเท่านั้นที่ยอมรับได้ ผมคิดว่าพี่น้องประชาชนที่รักชาติทั้งหลาย ก็พร้อมที่จะถูกการเซ็นเซอร์ (Censor) การพูด การแสดงความคิดเห็นใด ๆ ที่อาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศได้ในยามที่บ้านเมืองกำลังอยู่ในภาวะคับขันมีภัยสงครามจากต่างชาติ เราพร้อมที่จะถูกเซ็นเซอร์ (Censor) ถูกที่จะมีการสั่งห้ามการรายงานข่าว ซึ่งการที่จะมีภาวะสงครามได้นั้น เป็นการใช้อำนาจของสถาบันบริหาร คือ คณะรัฐมนตรี และสถาบันนิติบัญญัติโดยรัฐสภา ที่จะมีการพิจารณาอย่างรอบคอบว่าสมควรที่จะมีการประกาศภาวะสงคราม แต่ไว้ในสถานการณ์ที่เป็นการรบ แล้วมาเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าวสารบทความของสื่อสารมวลชนนั้น ผมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร ทั้งนี้เนื่องจากว่า คำว่า การรบ ย่อมจะหมายถึง การต่อสู้ ซึ่งตามพจนานุกรมก็เขียนไว้แต่เพียงว่า การสู้ การทำศึก อะไรนี่ครับ ซึ่งตามความหมายโดยทั่วไป การใช้กำลังของทหารไปกระทำการปราบปรามชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มคนไทยบางส่วนบางกลุ่มบางสถานที่ และในบางสถานการณ์ การใช้กำลังอาวุธ เข้าไป และอาจจะมีการต่อสู้กลับมา หรือเขาไม่มีการต่อสู้กลับมาทางผู้ปฏิบัติก็คือว่า กำลังทำการรบอยู่ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่ได้รับรู้ไปถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือไม่ได้เกี่ยวข้องกับถึงนายกรัฐมนตรี จะมาเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าวย่อมเป็นการไม่ถูกต้อง อยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า ในที่ประชุมคณะกรรมการข้อชอประธานโทษที่จะต้องเอยนาม ท่านพลเอก ปิณฑุา สิงห์ศักดิ์ฯ ซึ่งท่านเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่มีเกียรติประวัติอันงดงามเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนว่าเป็นผู้ที่รักประชาชนโดย ท่านก็ได้กรุณาให้เหตุผลในการพิจารณาทั้งช่วงต้น ๆ ว่าการบัญญัติให้การรบเอาไว้เป็นเงื่อนไขของสถานการณ์ที่จะมาเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าวของสื่อสารมวลชนนั้น ค่อนข้างจะกว้างขวางมากเกินไป เป็นสิ่งที่ไม่สมควร น่าจะได้มีการตัดออกไป แต่ว่าการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการก็เห็นว่า ควรจะคงคำว่า การรบ เอาไว้ ผมจึงจำเป็นต้องสงวนความเห็นไว้ เพื่อมา

อภิปรายเหตุผลต่าง ๆ ให้ท่านประธานและสมาชิกได้รับทราบ ซึ่งผมได้ใช้เวลาพอสมควรได้กราบเรียนเหตุผลต่าง ๆ คิดว่าจะครอบคลุมทั้งหมดแล้ว ขอกราบขอบพระคุณท่านประธานเป็นอย่างสูงครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ขอเชิญอาจารย์เขียนครับ

ศาสตราจารย์เขียน ธีระวิทย์ : ท่านประธานครับ ผม เขียน

ธีระวิทย์ สสร. สายวิชาการ ด้านรัฐศาสตร์ ในพรรคห้ามีการเติมข้อความเข้ามา และผมคิดว่ามีปัญหาในเรื่องภาษา ถ้าผมไม่พูดผมเกรงว่า ไม่ทราบว่าท่านกรรมาธิการจะมีอำนาจในการจะปรับปรุงหรือเปล่า เพราะฉะนั้นก็เลยขอตั้งข้อสังเกตให้กรรมาธิการได้นำไปพิจารณาประกอบ คือในพรรคห้าหลังจากพรรคที่ตัดออกไปทั้งหมดแล้ว มีข้อความที่ว่า การให้เสนอข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้ ภาษามันชัด ๆ อยู่ครับ ผมคิดว่าถ้าจะพิจารณาให้ตีมันคงจะเป็นภาษาที่กะทัดรัดมากกว่านี้ได้ ผมขอเสนอไว้ในะครับ การให้ เปลี่ยนเป็นว่า การให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวหรือบทความก่อนโฆษณาในหนังสือพิมพ์และก็ต่อไป มันน่าจะเป็นภาษาที่กะทัดรัดและได้ความได้ดีกว่า ผมไม่ทราบว่า เพราะอาจจะไม่ค่อยมีเวลาหรืออะไร ผมก็ทำตามข้อสังเกตที่ท่านกรรมาธิการพ่วงศัพท์มาได้ว่าเอาไว้เมื่อก่อน การตั้งข้อสังเกตนี้ก็อาจจะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขได้ครับ ก็เลยขอเสนอไว้แบบนี้ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญท่านกรรมาธิการประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม ประวิทย์ เจนวีระนนท์ จากกาญจนบุรี ในฐานะกรรมาธิการที่สงวนความเห็น
 ขอให้ทวารคดีในมาตรา ๓๘ ไร่ ท่านประธานที่เคารพ เจตนารมณ์ในการ
 บัญญัติมาตรา ๒๘ ไร่ นอกจากต้องการที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดง
 ความคิดเห็นในการเสนอข่าวของบุคคลซึ่งเป็นคนไทยแล้ว ในมาตรานี้ยังคุ้มครอง
 สิทธิเสรีภาพในการที่จะเสนอข่าวของสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์
 หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ท่านประธานที่เคารพ เราสัมผัสอุปสรรคของมาตรานี้
 ไปอีกอย่างหนึ่ง คือการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะมีสิทธิบริโภคข่าวสาร ซึ่งมาจาก
 สื่อที่มีเสรีภาพ ท่านประธานที่เคารพ ในกรณีที่คณะกรรมการคัดสรรคดีออกนั้น
 ในความเห็นของกระผมซึ่งเป็นกรรมาธิการอยู่ด้วย มีความเห็นว่าเป็นการ
 ลิดรอนสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และเป็นการไม่คุ้มครอง
 สิทธิของประชาชนในการที่จะมีสิทธิบริโภคข่าวสารที่มาจากสื่อซึ่งมีเสรีภาพ
 อย่างเต็มที่ ท่านประธาน ผมจำเป็นต้องชี้ให้เห็นว่า ในกรณีที่คงไว้ซึ่งวรรคสี่
 แห่งมาตรา ๒๘ นั้น สื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพมากกว่าในกรณีการคัดออก
 อย่างไม่ควรแรกของมาตรา ๒๘ นั้น เป็นการให้สิทธิหรือคุ้มครองเสรีภาพ
 ของบุคคลโดยทั่วไปในการที่จะแสดงความคิดเห็น ในการที่จะเขียน พิมพ์
 หรือว่าโฆษณา ส่วนในวรรคสองนั้น ท่านประธาน เขาบอกว่าสิทธิของบุคคล
 ความวรรคหนึ่งในการที่จะแสดงความคิดเห็น การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา
 จะถูกจำกัดไม่ได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมายโดยเฉพาะที่ออกมา
 เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง
 สิทธิในครอบครัว ความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล หรือเพื่อรักษาความสงบ
 เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนป้องกันหรือระงับความ
 เลื่อมล้ำทางจิตใจและสุขภาพของประชาชน -----

ถ้าเรามาพิจารณาทั้งสองวรรคของมาตรา ๒๘ คือวรรคแรกกับวรรคสอง แล้วนี้ระดับท่านประธาน ก็จะเห็นได้ว่า สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลซึ่งเป็นสิทธิที่มีความสำคัญ ยังจะต้องถูกจำกัดอยู่โดยอำนาจของกฎหมาย เนื่องจากสาเหตุที่การแสดงความคิดเห็น การแสดงสิทธิเสรีภาพในการโฆษณา การเขียน การพิมพ์นั้นกระทบความมั่นคงของรัฐ กระทบสิทธิเสรีภาพเกียรติยศชื่อเสียงของบุคคลหรือกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน บทบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่ออกมาเป็นข้อยกเว้น ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ที่จะแสดงความคิดเห็นอันรวมถึงสื่อมวลชนต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น คืออำนาจของฝ่ายบริหาร ที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันนั้นก็คือกฎหมายที่ว่าด้วยพระราชบัญญัติการพิมพ์ ท่านประธานที่เคารพครับ ตามความหมายในวรรคสองของมาตรา ๒๘ นั้นก็หมายความว่า ฝ่ายบริหารสามารถที่จะออกพระราชบัญญัติมาเป็นเงื่อนไขกำหนดกฎเกณฑ์ในการห้ามสื่อมวลชนเสนอข่าวหรือห้ามทำการพิมพ์ในกรณีที่ว่านั้นกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยนั่นเอง ในกรณีถ้าสมมุติว่า วรรคสี่ของมาตรานี้คงไว้การกระทำของฝ่ายบริหารซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จะห้ามพิมพ์ ห้ามโฆษณานั้นจะกระทำโดยพลการไม่ได้ ถ้าทางฝ่ายบริหารเห็นว่า การเสนอข่าวที่ดี การทำการพิมพ์ที่ดี กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของพี่น้องประชาชนแล้วนี้ ฝ่ายบริหารก็ชอบที่จะต้องเอา เรื่องราวนั้นหรือว่าเอาข้อเท็จจริงนั้นนำเสนอศาลซึ่งเป็นผู้ที่ประสิทธิ์ประสาทความเป็นธรรมในการที่จะให้มูลค่าหรือคำพิพากษา ห้ามทำการเสนอข่าว แต่ถ้าเราตีวรรคสี่ออกไปนี้ กระผมกราบเรียนท่านประธานแล้วว่า ฝ่ายบริหารย่อมกระทำไม่ได้โดยพลการ อาศัยอำนาจของกฎหมายเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติการพิมพ์ตามที่กระผมกราบเรียนมาแล้ว ผมทราบจากทางสื่อมวลชนครับ ทางสมาพันธ์ เขาบอกว่า เขากลัวคำในวรรคสี่ คือคำที่บอกว่า เว้นแต่จะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นตามความในวรรคสอง ท่านประธานครับ ในปัจจุบันนี้

๕๓

สร ๑๖/๒๕๔๐ (เป็นพิเศษ)

ศิริรัตน์ ๒๔/๒

การเสนอข่าวของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือพิมพ์ก็ดี หรือว่าการเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์ก็ดีนั้น ย่อมถูกจำกัดโดยประมวลกฎหมายแพ่งในลักษณะละเมิด ซึ่งนั่นหมายถึงว่า ถ้าหากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้นไปกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นทำให้เขาต้องเสียเกียรติยศชื่อเสียงนั้น เขาใช้สิทธิทางศาลที่จะใช้คำสั่งศาลคำพิพากษานั้น ห้ามเสนอข่าว ห้ามทำการพิมพ์ได้อยู่แล้วท่านประธาน-----

- ๒๕/๑

ผมกำลังชี้ให้ท่านประชาชนเห็นว่า หากเรามีพฤติข้อความในวรรสี่ไว้ใน มาตรา ๒๘ แล้ว การห้ามทำการพิมพ์ ห้ามเสนอข่าวนั้นกระทำได้ทางเดียว คือโดยคำสั่งและคำพิพากษา แต่ถ้าเราตัดออก การห้ามเสนอข่าวกระทำได้ ๒ ทาง คือโดยอำนาจของฝ่ายบริหาร ซึ่งเราคิดหรือว่าการใช้อำนาจของ ฝ่ายบริหารนั้นจะมีความเป็นธรรมเท่ากับอำนาจศาล นอกจากการใช้อำนาจ ของฝ่ายบริหารในการห้ามทำการพิมพ์ การเสนอข่าวแล้วถ้าเราตัดวรรคนี้ออก อำนาจในการห้ามทำการพิมพ์และเสนอข่าวก็ยังกระทำได้โดยประมวล กฎหมายแพ่งหรือโดยคำพิพากษาของศาลนั่นเอง ท่านประชาชนที่เคารพ ผมอยู่ในกรมการเมือง และเป็นคนเดียวที่ส่งความเห็นไว้ให้คงมาตรานี้ไว้ ท่านประชาชนที่เคารพ เท่าที่ผมสดับรับฟังในกรมการเมืองมานั้น ความเห็น ในกรณีนี้ให้ตัดออกและให้คงไว้ของวรรคสี่เป็นอย่างนี้ เกือบทุกคนเห็นด้วยว่า ถ้าคงไว้ในวรรคสี่มาตรานี้ เสรีภาพในการเสนอข่าวจะมากกว่ากับการที่ ตัดออก แต่ที่ตัดออกเพราะว่าสัมพันธ์หนังสือพิมพ์ขอม่า ด้วยเหตุนี้เอง ท่านประชาชนที่เคารพ กระผมเองบังเอิญเคารพและมีความสุจริตก็เห็นว่า สิ่งใดที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นหลักการที่ถูกต้อง ผมก็สมควรที่จะต้องทำ และนำมาพูดให้สาธารณชนได้ทราบ ให้เพื่อนนักข่าวซึ่งบางท่านอาจจะยัง ไม่เข้าใจข้อเท็จจริงในประเด็นนี้ได้รับทราบกันว่าอะไรเป็นอะไร การคงอยู่ จะดีกว่าการตัดออกหรือไม่ท่านประชาชน ถ้าในวันนี้ท่านประชาชนครับ ผมเอง ขอกราบเรียนว่าผมคงจะไม่พูดแทนสมาพันธ์ผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทยที่มีความ ต้องการให้ตัดประเด็นนี้ออก แต่กระผมพูดในนามของประชาชนผู้มีสิทธิวิโรค ชาวสารที่มาจากสื่อที่มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ ท่านประชาชนที่เคารพ ในกรณี ตัดออกนั้นผมฟังอย่างไรก็ไม่มีเหตุผลว่าจะก่อให้เกิดเสรีภาพในการทำข่าว หรือว่าการเสนอข่าวการพิมพ์มากขึ้นกว่าการคงอยู่ เพราะฉะนั้นผมขอสรุปว่า กระผมขอให้คงวรรคสี่มาตรานี้ไว้ ขอขอบคุณครับ

ประชาชนสภาว่าวรัฐธรรมนูญ : คุณสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ อ่อนวิมล : ท่านประชาชนครับ กระผม สมเกียรติ

อ่อนวิมล จากจังหวัดสุพรรณบุรี ผมขอเสนอคำแปรญัตติในมาตรา ๓๘ ไว้ โดยตัดต่อเพิ่มเติมแก้ไขจากเดิมที่มี ๗ วรรค ให้เหลือ ๕ วรรค ด้วยเหตุผล ที่ว่าให้กระชับ ให้เข้าใจง่าย และให้มั่นคงความ ผมไม่ค่อยสบายใจนักเวลา มาพูดถึงมาตราที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน แม้กระทั่งการถือตามมาตรา ๓๓ ที่ส่งวนคำแปรฯ ไว้ แม้ว่าคงโดยหลักการว่า สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน

ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในประเทศของเราไม่ควรจะมากไปกว่าสิทธิหรือว่า
ไปกล่าวร้ายสิทธิของบุคคล อันนี้เป็นหลักการ แต่ว่าทุกมาตราในรัฐธรรมนูญ
ของเราที่กำลังร่างฯ อยู่ในขณะนี้เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน พยายามจะจำกัด
หรือวางขอบเขตของสื่อสารมวลชนไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรานี้ยาวมาก
มันมีลักษณะที่ชี้ให้เห็นถึงความล้าหลังของความคิดในเรื่องการจำกัดสิทธิเสรีภาพ
ไม่ใช่ว่าผมต้องการให้สื่อสารมวลชนต้องการมีสิทธิเสรีภาพมากจนเกินขอบเขต
แต่ว่าข้อเท็จจริงของความก้าวหน้าของโลกในปัจจุบันนี้ มาตราใดก็ตามที่
จำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อสารมวลชนทำได้อย่างดีก็แค่ในประเทศไทย
ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้เราไม่สามารถจัดการจำกัดหรือจำกัด
สิทธิเสรีภาพของสื่อสารมวลชนได้-----

ไม่มีอะไรจะดีไปกว่าการดูแลจรรยาบรรณหรือกำหนดพฤติกรรมของตัวเอง
ในกลุ่มของสื่อสารมวลชน ก็ทำให้ลำบากใจ แต่ว่ารัฐธรรมนูญนั้นต้องทำ
เพราะฉะนั้นมาตรา ๓๘ ผมพยายามทำให้รัดกุมเท่าที่จะทำได้ในความสามารถ
ของผมดังนั้นครับ

วรรคหนึ่ง ผมคิดว่าคงตามร่างฯ เดิมดีแล้ว และกรรมาธิการได้
ตัดคำว่า โดย ไป ก็ไม่มีปัญหาอะไร ก็ไม่ได้ตัดใจ

วรรคสอง ผมเขียนใหม่ให้สั้นกว่าเดิม แต่ก็คิดว่าคงความหมาย
ไม่ต่างไปจากเดิม เพราะเดิมนั้นยาวมาก ผมเขียนใหม่ เดิม การจำกัด
เสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ยาวไปเลยนะครับ ผมก็เขียนใหม่ เพื่อความกระชับก็คือว่า การจำกัดเสรีภาพ
ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่การใช้เสรีภาพดังกล่าวจะขัดต่อบทบัญญัติ
ในรัฐธรรมนูญนี้ ที่เขียนตามมานั้นก็ถือว่าเข้าใจกันแล้ว เพราะว่ามีมาตรา ๓๓
ที่เราพูดไปเมื่อสักครู่นี้ นั่นก็คือคุ้มครองสิทธิของบุคคลหลากหลายแล้ว ในครอบครัว
สิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว ถ้าหากว่าจะมีการละเมิดอันใดก็สามารถไปอ้างอิง
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงในกฎหมายอาญาได้ นั่นคือการทำให้
วรรคสองกระชับขึ้น

วรรคสาม ทำให้ทันสมัยขึ้นหน่อยครับ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป
จากเดิมมากนัก แต่ทำให้ครอบคลุมมากขึ้น เพราะว่าวรรคสามเดิมเขียนว่า
การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อบั่นรอน
เสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ ผมก็เพิ่มเติมวลีที่ว่า หรือกิจการสื่อสาร
มวลชนอื่นใด ก็เพิ่มเติมเข้าไป เพื่อให้มันคลุมสื่อสารมวลชนอื่น ๆ ที่โลก
วิวัฒนาการและเปลี่ยนแปลงไปมากมาย มันมีอะไรมากกว่าโรงพิมพ์สถานีวิทยุ
กระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ จึงได้คลุมไปถึงกิจการสื่อสารมวลชนอื่นใด
ซึ่งอาจจะหมายถึง อินเทอร์เน็ต (Internet) อาจหมายถึงกระบวนกร
ออนไลน์ (On-line) ข้อมูลผ่านเครือข่ายโทรศัพท์คอมพิวเตอร์และอื่น ๆ
อีกเยอะแยะที่มันเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นการจะไปปิดโรงพิมพ์ ปิดกิจการอื่นใดที่
เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนทั้งหมดนั้นจะกระทำมิได้ อันนี้ไม่ได้หมายความว่า
ห้ามไม่ให้มาทำ หมายความว่า ทำอย่างไรก็ได้ที่จะรักษาความเปลี่ยนแปลง
ทางเทคโนโลยี

ในวาระคดี ผมตัดออกหมด ตัดออกหมดทั้งวาระเลย ทั้ง ๆ ที่เคารพ
ในความเห็นของท่านสมาชิกสภาว่าร่างรัฐธรรมนูญจากจังหวัดกาญจนบุรีอย่างเต็มที่
แต่การตัด ไม่ใช่เพื่อให้สื่อมวลชนมีความลึบโลดใจว่าใครจะมาทำอะไร

เราไม่ได้ตัดออกด้วยเหตุผลว่า วาระหนึ่งนั้นให้เสรีภาพสมบูรณ์แล้ว และถ้า
มาถึงวาระคดี การห้ามทำการพิมพ์หรือห้ามอะไรก็ตาม โลกนั้นทำไม่ได้แล้ว
คือห้ามที่เมืองไทยก็ไปทำที่อื่นได้ เดียวผมจะอธิบายในวาระก่อนตามมาอีกที
เพราะฉะนั้นวาระคดีตัดไม่ได้ดีใจด้วย เพราะกรรมาธิการได้ตัดออกไปแล้ว

วาระห้า ผมก็ตัดออก วาระห้าให้ตัดออกหมดเลย ด้วยเหตุผล
คล้ายกันกับวาระคดี การให้เสนอข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนโฆษณา
ในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้
วันแต่จะกระทำในระหว่าง เวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ
ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งได้ตราขึ้นตามความ
ในวาระสอง วาระห้าคือการเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าว ผมก็บอกว่าทำไม่ได้
หรือควร ถ้าทำได้ก็เอาเปรียบเฉพาะสื่อมวลชนในเมืองไทยเท่านั้น
เพราะว่าท่านไม่สามารถจะจัดการเซ็นเซอร์ (Censor) ข่าว ไม่ว่าจะใน
ภาวะปกติหรือสงครามกับคนไทยหรือสื่อมวลชนไทยรวมทั้งผมด้วย ถ้าผม
ต้องการจะตีพิมพ์ข้อมูลข่าวสารส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับอะไรก็แล้วแต่ แม้กระทั่ง
จะขัดกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งวันก่อนกรรมาธิการก็บอกว่า แสดงความเห็นทาง
การเมืองขัดกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้ ผมทำได้ ใคร ๆ ก็ทำได้ในโลกนี้ ตรายาด
ที่มีสายโทรศัพท์ก็สามารถส่งข่าวผ่านคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต (Internet)
ไปประกาศออกอากาศที่ไหนก็ได้ในโลกนี้ ไม่ว่าจะในบ้านก้านั้น ผู้ใหญ่บ้าน
หรือบ้านผม หรือประเทศอื่น ๆ ถ้าตัดสายโทรศัพท์ก็ขึ้นดาวเทียมได้เสมอ
เพราะฉะนั้นวาระห้าตัดออก เพราะอย่างไรก็ทำไม่ได้ เช่น เซอร์ (Censor)
ข่าวที่ไหน ในภาวะอย่างไรก็ทำไม่ได้ ท่านจะเห็นว่าการตรวจข่าวในโลกปัจจุบันนี้
ทำไม่ได้ ถ้าจะกำกับคนไทยก็ทำได้เฉพาะที่เห็น ๆ กันอยู่ และหลังจากนั้นก็ออกไป
ทำในต่างประเทศหรืออยู่ในเมืองไทยอยู่ที่บ้านก็สามารถส่งข่าวไปที่ไหนก็ได้
ในโลกด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)

กาตรตรวจข่าวอินเทอร์เน็ตทำไม่ได้อีกแหละ เพราะว่าอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเครือข่ายของโลก มีสถานี มีสถานที่กระจายข่าวศูนย์รวมข่าวหรือที่เรียกกันว่า เซิร์ฟเวอร์ คอมพิวเตอร์ (Server computer) อยู่ที่ไหนก็ได้ แล้วก็ไม่รู้อยู่ที่ไหน ข่าวจากดาวเทียมท่านก็ตรวจไม่ได้ ถ้าท่านตัดปิดกั้นคนไทยไม่ให้ทำข่าวส่งขึ้นดาวเทียม คนไทยออกไปนอกประเทศแล้วส่งขึ้นได้ หรือจะทำหลังบ้านใครก็ได้ถ้ามีเครื่องส่งสัญญาณทางโทรศัพท์ขึ้นดาวเทียม เพราะฉะนั้นโดยเทคโนโลยีแล้วบรรดห่า เขียนไปก็ไร้ความหมาย สิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ผ่านเครื่องโทรพิมพ์ ผ่านโทรศัพท์ข้ามประเทศ เคียวนี้ข่าวส่งทางโทรศัพท์ทางเพจ (Page) ก็ทำได้ เพราะฉะนั้นการตัดบรรดห่า ตัดเนื่องด้วยเห็นว่าเทคโนโลยีปิดกั้นใครไม่ได้ ไม่ใช่เนื่องมาจากว่าสื่อมวลชนจะยิ่งใหญ่แล้วทำอะไรและต้องไม่ได้ ขอเสนอให้ตัดบรรดห่าออก

บรรดห่าคณะกรรมาธิการที่เขียนแต่เดิมว่า เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ผมเขียนใหม่ว่า เจ้าของกิจการสื่อสารมวลชนต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อให้ดีกว่าให้กระชับขึ้นเท่านั้นเอง เพราะว่าเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นใด สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ก็พวกเดียวกัน เขียนเพียงแต่ว่าเจ้าของกิจการสื่อสารมวลชนเท่านั้นเอง ไม่ต้องไปเน้นคำว่า หนังสือพิมพ์ เพราะว่าหนังสือพิมพ์เป็นเพียงหนึ่งในบรรดาสื่อมวลชนหลาย ๆ สื่อสารมวลชนที่มีขึ้นในโลกนี้

บรรดสุดท้าย ผมขอให้ตัดออก ตัดออกไปเลย บรรดสุดท้ายที่บอกว่า การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ของเอกชน รัฐบาลจะทำได้ ที่ให้ตัดออก เพราะว่าไม่มีความจำเป็นต้องไปเขียน เพราะว่าน่าจะเป็น เรื่องของกระบวนการทำงานของรัฐบาลกับสื่อมวลชนเอกชน หรือสื่อมวลชนของรัฐบาลในปัจจุบันที่สามารถจะกระทำอะไรก็ได้ จะใช้เงินอุดหนุนหรือให้ด้วยวิธีการใด ๆ หรือด้วยเหตุผลหรือจุดมุ่งหมายใด ๆ ก็ตาม เพราะว่าปัจจุบันนี้การให้การอุดหนุนสื่อมวลชนของเอกชนโดยรัฐ หรือจะโดยใครก็ได้แล้วแต่ควรว่า ๆ ทำได้ ๒ แบบ แบบที่ ๑ ก็คือ อาจจะมีบ้าง รัฐบาลจะจ้างให้คำตอบแทนคิดสินบนกับสื่อมวลชน ถ้าเป็นสื่อมวลชนที่ไม่มีคุณธรรม ไม่มีจรรยาบรรณก็รับไป ถ้ามีก็รับไม่ได้ แต่ว่ากระบวนการตัดสินบนสื่อมวลชนนั้นทำได้ ทำอยู่ ไม่ควรทำ ใครจะทำหรือไม่ทำรัฐธรรมนุษย์ดูแลไม่ได้ รัฐบาลเอ็งนั้นอาจจะหาอ่านได้ในหนังสือที่เพื่อนกรรมาธิการ ในหนังสือชื่อตรวจข่าวหนังสือพิมพ์

ทำนกรมมาธิการจากจังหวัดนนทบุรีเข้าใจเรื่องนี้ดี สื่อมวลชนปัจจุบันอาจจะมีการขยายรณสูงแล้วอาจจะไม่รีบสิ่งเหล่านี้ แต่ว่าทำได้ไม่ควรทำ

วิธีที่ ๒ ก็คือรัฐให้การอุดหนุนโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ทำได้และทำอยู่ หน่วยงานของรัฐมีการจ้างวานจ่ายเงินให้กับภาคเอกชนทำรายการทำโฆษณาสารพัดอย่าง ซึ่งทำอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นไม่สามารถที่จะไปปิดกั้นตรงนี้ได้ แล้วควรจะอุดหนุนด้วยเข้าไป สามารถจะอุดหนุนจ้างผลิตแล้วให้ทุนอุดหนุนโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน นักวิชาการนิเทศศาสตร์

วารสารศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ ได้จัดเวทีประชาพิจารณ์ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตราอื่น ๆ ด้วย ที่เกี่ยวข้องกับ เฉพาะมาตรา ๓๘ นั้น บรรดานักนิเทศศาสตร์วารสารศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ จัดที่จุฬาฯ บอกในมาตราที่เกี่ยวข้องอย่างนี้ว่าการให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ของเอกชน เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมือง รัฐจะกระทำได้ อันนี้ก็ชี้ให้เห็นว่าบรรดานักนิเทศศาสตร์วารสารศาสตร์ นักนิเทศศาสตร์ ที่ไปชุมนุมกันนั้นมีความเห็นว่า ถ้าเป็นเรื่องการเมืองไม่ควรทำ ซึ่งปัจจุบันนี้จริง ๆ กลับกัน รัฐไม่ค่อยได้อุดหนุนสื่อสารมวลชนเรื่องการเมือง สื่อสารมวลชนที่มีกำลังทรัพย์สินอุดหนุนรัฐในเรื่องการเมืองและธุรกิจไปคนละทางกัน แต่ด้วยความคำนึงถึงความต้องการของบรรดานักวิชาการนักนิเทศศาสตร์ และวารสารศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ คิดว่าไม่ได้ทอดทิ้งสิ่งเหล่านี้ แต่ว่าการมีกฏติไว้รัฐธรรมนูญในวรรคสุดท้ายนี้ละครับ วรรคเจ็ด ไม่มีผลอันใดผมจึงขอเสนอให้ตัดทิ้งไป-----

สรุปแล้วมาตรา ๓๘ ใหม่ของผมจะอ่านอย่างนี้ครับ พรรคหนึ่ง บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น พรรคสอง การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่การใช้เสรีภาพดังกล่าวจะขัดต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ วรรคสาม การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือกิจการสื่อสารมวลชนอื่นใดเพื่อบั่นรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ วรรคสี่ เจ้าของกิจการสื่อสารมวลชนต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ สรุปแล้วก็สั้น ๆ ง่าย ๆ เพียงเท่านี้ แล้วก็หวังว่าการเขียนรัฐธรรมนูญอย่างกระชับ ชัดใ้เช่นว่านี้อาจจะทำให้ทุกอย่างเข้าใจง่ายขึ้นด้วย ขอขอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณเสรีเชิญครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สสร. กรุงเทพมหานคร ความที่ผมได้ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ตามมาตรา ๓๘ วรรคสี่นั้น ผมพิจารณาแล้วเห็นว่าความร่างคณะกรรมการที่ทำมาเหมาะสมแล้ว ผมจึงขออนุญาต

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญครับ

นายวรพจน์ ฒ นคร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผมวรพจน์ ฒ นคร สสร. หังงา เนื่องจากมาตรานี้มีการแก้ไข ทั้ง ๆ ที่ผมเป็นผู้แปรญัตติเสนอ และท่านกรรมาธิการตัดให้แล้วในวรรคสี่ แต่ว่าในกรณีนี้มีท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อยบางท่านได้เสนอเหตุผลในการสงวนความคิดเห็น ผมจึงใคร่ขอชี้แจง เพราะว่ามาตรานี้ผมเป็นคนเสนอตัดเอง ก่อนอื่นผมขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งกับท่านกรรมาธิการ เสียงข้างมากที่เข้าใจในเจตนารมณ์ของสมทันทันหนึ่งสื่อพิมพ์ที่อยากจะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มาตราที่สมบูรณ์บริบูรณ์ในแง่ของเป็นหลักสากล สอดคล้องตามหลักปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติข้อที่ ๑๘ ที่ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในเสรีภาพของความคิดและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น สิทธินี้ให้รวมถึงสิทธิที่จะคิดอ่านโดยเสรี สิทธิที่จะแสวงหา รับรู้ และผ่านซึ่งข้อมูลข่าวสารในการสื่อสารซึ่งกันและกันโดยผ่านสื่อมวลชนโดยไม่จำกัด นี้คือหลักสากล ขณะเดียวกันหลักสากลข้อนี้ก็มีข้อต่อมาที่เขียนไว้ เพื่อบ่งชี้ว่าความรับผิดชอบของสื่อมวลชนโดยจะมีในแง่ของว่า ภายใต้อำนาจเสรีภาพของสื่อมวลชนจะต้องตกอยู่

ภายใต้ความรับผิดชอบในแง่ของสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งในส่วนนี้ผมจะอธิบายเหมือนกับ
 ในแง่ของมาตรา ๓๓ ที่ให้ความคุ้มครองในเรื่องของการขายข่าวแพร่หลาย
 ในเรื่องสิทธิส่วนบุคคลที่ทำให้กระทบต่อเกียรติยศชื่อเสียง ซึ่งอันนั้นผมอยากให้
 บันทึกไว้เป็นที่ถูกต้องว่า ไม่เคยมีในรัฐธรรมนูญฉบับไหนมาก่อนเลยในข้อความ
 เช่นนี้ที่ไว้ไว้เหมือนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงฉบับ ๒๕๓๔ ก็ไม่มี
 ข้อความนี้เลย ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผมเสนอ เพราะฉะนั้นในการ
 เสนอข่าวของสื่อมวลชนจะต้องรับผิดชอบด้วย ซึ่งผมเห็นดีด้วยว่าควรจะมี
 กฎเกณฑ์ในเรื่องนี้ เพราะนอกจากเรื่องสิทธิส่วนตัวแล้ว ในปฎิญาสากล
 ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ก็พูดถึงเรื่องของการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรม
 อันดีของประชาชนด้วย รวมทั้งเรื่องของการสาธารณสุข รัฐธรรมนูญทุก ๆ ฉบับ
 ก็มีอันนี้อยู่ ซึ่งก็ตีความเรื่องสาธารณสุขว่าเป็นการป้องกันหรือระงับความเสื่อมทราม
 ทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน ส่วนประเด็นของท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อย
 ที่อภิปรายไว้ ก็เป็นเจตนาที่ผมยอมรับ เพียงแต่ว่าอาจจะจะเป็นเจตนาที่ด้านเดียว
 ที่อาจจะมองข้ามในช่องว่าง ถ้าหากเราระบุว่าการห้ามทำกรณิหม์ ห้ามเสนอข่าว
 โดยคำสั่งศาลได้นั้น มันจะเป็นช่องว่างที่ทำให้เกิดการเมืองบางคน นักการเมือง
 บางกลุ่มที่ชื่อจะจับผิดสื่อมวลชน สามารถยกเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้ โดยรัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้เอง โดยเฉพาะเขาจะอ้างในแง่ของมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ ที่อ้างในเรื่อง
 ของการเสนอข่าวที่กระทบต่อชื่อเสียง สื่อมวลชนหรือใครพูดถึงรัฐมนตรีว่ามี
 พฤติกรรมที่ไม่ชอบมาพากลโดยระบุชื่อเข้ามา ทั้ง ๆ ที่มีข้อมูลกำลังเสนอต่อไป
 เพราะในการทำหนังสือพิมพ์ต้องเสนอเป็นขั้ว ๆ เพื่อจะขายข่าวต่อเนื่อง
 เท่านั้นละครับ พอเอ่ยชื่อบุคคลด้วยความซื่อสัตย์ (Sure) เรามีหลักฐานข้อมูล เขาก็ไปขอห้าม
 โดยอ้างมาตรา ๓๘ วรரசีที่มีอยู่ กับอ้างไปมาตรา ๓๓ ว่า เขกระทบ
 เสียชื่อเสียง และมาตรา ๒๗ ใช้สิทธิทางศาลได้เลย -----

ซึ่งในส่วนนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๕
 ข้อ ๕ ที่แก้มาตรา ๒๕๕ ก็ให้สิทธิเขาอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าไม่อยากจะให้อยู่ใน
 รัฐธรรมนูญ เพราะมันจะไม่ใช่เป็นสากล โดยมาตราดังกล่าวนี้แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการ
 ชั่วคราวก่อนพิพากษาที่หลายท่านเป็นห่วงว่าสิทธิส่วนบุคคลจะไม่สามารถใช้ได้
 ตอนนี้ใช้ได้สมบูรณ์แล้วครับ ตามกฎหมายเก่ายังกำหนดเป็นเรื่องวิธีการชั่วคราว
 ในการคุ้มครองทรัพย์สินอื่นอย่างอื่น แต่อันนี้เขาเพิ่มข้อความนี้เข้ามาแล้วในการแก้ไข
 เมื่อปี ๒๕๓๘ ขออนุญาตอ่านครับ ให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำ
 ซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการละเมิด ที่เพิ่มขึ้นมาคือตอนนี้ครับ หรือมีคำสั่งอื่นใด
 ในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจาก
 การกระทำของจำเลย ซึ่งการละเมิดดังกล่าวไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 ก็ใช้ได้อยู่แล้ว อีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าท่านพี่น้องประชาชนจะเข้าใจผิดพลาด
 ในแง่เรื่องของเจตนาดีของท่านกรมการเสียดังข้างน้อยที่บอกว่า มาตรา
 นี้คุ้มครองเสรีภาพให้กว้างขึ้น ซึ่งผมก็พูดไปแล้วในเมื่อที่ว่าเสรีภาพของสื่อมวลชน
 ซึ่งหมายถึงเสรีภาพของประชาชนด้วย และหมายถึงเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสาร
 ของประชาชนด้วยนั้นจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตอันจำกัด และอยู่ภายใต้ความ
 รับผิดชอบอย่างที่สุดเมื่อถึงขั้นที่ถ้าห้ามไว้อย่างที่ผมว่าไปใช้สิทธิทางศาล
 โดยยกรัฐธรรมนูญเลย โดยไม่ผ่านวิธีพิจารณาทางความแพ่งปกติ ผมยังรับทราบ
 ถึงเจตนาดีของท่านด้วยว่า นั่นละครับเป็นเจตนาเดียวกันในแง่ที่ว่า การที่
 เราไม่ห้ามไว้ในรัฐธรรมนูญโดยท่านเป็นห่วงว่าจะให้รัฐบาลหรือผู้ใช้อำนาจ
 รัฐบาลสามารถออกกฎหมายมาจำกัดเสรีภาพของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นเสรีภาพในการ
 รับรู้ข่าวสาร ซึ่งท่านก็นับชัดตรงนี้เป็นเรื่องที่ท่านเป็นห่วงในอนาคต
 กระผมขอชี้แจงอย่างนั้นนะครับ ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่เราออกไปโดยมี
 เสรีภาพเรื่องการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา
 สมบูรณ์ บริบูรณ์ และมีกติกาการตรวจสอบต่าง ๆ รวมทั้งที่มาที่จะได้รัฐบาลใหม่
 ที่ดี ผมคิดว่าไม่มีรัฐบาลไหนกล้าออกกฎหมายมาจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน
 หรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน และในอดีตที่ผ่านมาไม่มีรัฐบาลไหนกล้าออก
 ยกเว้นรัฐบาลเผด็จการที่ออกกรณี พร. ๘๒ หรือ พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
 นั้นออกตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพราะฉะนั้นถ้ามีความจำเป็นในสถานการณ์
 ในอนาคต รัฐบาลเป็นเผด็จการ หรือในสถานการณ์ในอนาคตที่ประชาชนเห็นด้วย
 กับรัฐสภา สังคมรังเกียจสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนใช้อิทธิพลหรือใช้อำนาจเกิน
 ขอบเขตเกินไป ชอบก็ชอบชรั่มก็จะเปิดช่องไว้ให้รัฐในอนาคตที่มีประชาชน

เห็นพ้องด้วย เอาด้วย เห็นชอบด้วยออกกฎหมายมาห้าม เสนอข่าวได้ ถ้าถึงตอนนั้น ผมและสื่อมวลชนก็ยอมรับ แต่ถ้าอำนาจในการออกตรงนั้น ผมคิดว่าผมและสื่อมวลชน และประชาชนทุกคนจะร่วมกันต่อต้านรัฐบาลชุดนั้นที่จะออกกฎหมายห้ามสิทธิ เสรีภาพ ในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ขอพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านธรรมณูญ ลัดพลี ครับ

ศาสตราจารย์ธรรมณูญ ลัดพลี : ขอพระคุณครับ กระผมก็อดเผลง คิดเป็น สสร. ๖ ประเภท ๓ ไม่ได้ก็เลยต้องระวังตัวหน่อยครับ ผม ธรรมณูญ ลัดพลี ในหมวดแรกนี้ความจริงก็เป็นเรื่องของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญมาก ในสังคมปัจจุบัน ความจริงกระผมก็นึกว่าจะปล่อยให้พวกที่เกี่ยวข้องกับในวงการ หนังสือพิมพ์ได้พูดไปเต็มที่ แต่มีบางประการที่ผมก็อยากจะสนับสนุนส่งเสริม เท่าที่จะกระทำได้นะครับ แต่ในประเด็นแรกนี้ก็คงจะไม่มีปัญหา นอกจากกระผม จะขอติงไว้หนึ่งเดียว คือผมเดิมคำว่า สิทธิ เข้าไปข้างหน้าคำว่า เสรีภาพ อย่างเช่นประการแรก บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น กระผมก็เห็นว่า เสรีภาพยังบางไป เราน่าจะรับรองสิทธิ เขามีสิทธิเสรีภาพในการแสดง ความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมาย โดยวิธีอื่น เพราะถ้าเราได้รับรองสิทธิ เขาก็ย่อมมีโอกาสที่จะอ้างสิทธิอันนี้ต่อศาล ต่อสังคมในด้านอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ในการที่เขาจะให้บริการ สาธารณะ -----

แต่อย่างไรก็ตามกรรมาธิการได้พูดว่าสิทธินี้ว่าจะแยกกันออกไป แต่ในเรื่องนี้
 ในวาระที่สองถ้าท่านดูบรรทัดที่ ๓ จะเห็น กรรมาธิการก็ได้ใช้ถ้อยคำที่ควบคุม
 กันไป กระผมขออนุญาตอ่าน คือหมายความว่า การจำกัดเสรีภาพตามวาระหนึ่ง
 จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อ
 รักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง
 สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่นจะเห็นได้ว่าแม้แต่
 ในเรื่องพื้นฐานเรื่องความเป็นอยู่โดยทั่วไปก็ยังมีรับรองควบคุมกันไป สิทธิ
 ควบคุมเสรีภาพ เพราะในเรื่องหนังสือพิมพ์นี่สื่อมวลชนนี่ผมว่าน่าจะมีบทบัญญัติ
 ที่รับรองไว้โดยชัดแจ้งว่ามีค่าว่าสิทธิควบคุมกับเสรีภาพด้วย แล้วที่ในเรื่อง
 ของวาระสี่ที่มีการตัดออกไป กระผมก็ขอใช้สิทธิในฐานะที่กรรมาธิการผู้ตัด
 ก็ขอได้พูดตรงนี้ กรอบวงกว้างไม่มีตัด กระผมก็เลยไม่ได้แปรฯ อะไรไว้ ที่นี้
 เมื่อมีตัด ผมอยากให้อ้อสังเกตนิดเดียวและอาจจะเป็นเรื่องเดือนสติท่าน
 สสร. ที่บางท่านได้อภิปรายไปว่าตัดเป็นเรื่องดี โดยเฉพาะท่าน สสร.
 ที่อยู่ในการบวนการสื่อมวลชน แล้วไปขอบคุmgrรมาธิการผู้ตัด ความจริงที่
 บัญญัติไว้ถ้าไม่ตัดในเรื่องคุ้มครองสิทธิของสื่อมวลชน คือหมายความว่า
 การห้ามทำการพิมพ์ ห้ามเสนอข่าวต่าง ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำพิพากษา
 หรือคำสั่ง ฉะนั้นต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงจะทำได้ เพราะฉะนั้นอันนี้
 คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน แม้ว่าจะ เป็นคำสั่งก็ดีก็ยังมีคุ้มครอง
 ไว้ แต่ถ้าตัดออกไปจะเห็นว่าขาดลอยเลย สื่อมวลชนอาจจะถูกสั่งห้าม
 ทำการพิมพ์ได้ เพราะตอนนี้ไม่มีข้อแม้ข้ออื่นแล้ว และอันนี้กระผมก็ตั้ง
 ข้อสังเกตไว้อันหนึ่งเพื่อในการที่สื่อมวลชนจะได้รับทราบ ที่นี้ประการสุดท้าย
 มันมีอยู่ชนิดหนึ่งที่กระผมอยากถามกรรมาธิการว่า มันเป็นเรื่องพิมพ์หรือ
 เขียนหรือแปลในวาระสองตอนท้าย ท่านใช้คำว่า เพื่อรักษาความสงบ
 เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แล้วก็ หรือเพื่อป้องกันระงับความ
 เสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอีก ท่านจะตัดเสียมิได้หรือ
 ใช้คำว่า เพื่อรักษาความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือเพื่อป้องกัน
 หรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน อันนี้ก็เพื่อ
 ทางภาษาศาสตร์ ในตอนสุดท้ายกระผมมีข้อสงสัยอยู่ชนิดเดียว ถ้ากรรมาธิการ
 ชี้แจงดี ๆ ก็คงจะไม่ได้ใจ แต่ถ้าชี้แจงแล้วมันไม่เป็นสาระอะไรที่จะเกิด
 ประโยชน์ให้ทางสื่อมวลชนได้รับทราบ ผมก็อาจจะต้องขออีกเพื่อความกระจ่าง
 อีกรอบหนึ่ง คือในวาระสุดท้าย วาระหกอันนี้เขียนว่า เจ้าของกิจการ

หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ว่าพอมาในวาระสุดท้าย การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ ไม่มีว่า ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้ง ๆ ที่อย่างในตอนแรกคำว่า ซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติไทยมันชัดเจนอยู่แล้ว คงไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับว่าต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยที่กฎหมายบัญญัติ ต้องนั่งโสร่งหรือนั่งผ้าขาวม้า ถ้าไม่ใช่ผ้าขาวม้ามานั่งกางเกงมาคงไม่ใช่บุคคลสัญชาติไทย คงไม่ใช่อย่างนั้น แต่ถ้านั่งผ้าขาวม้าขายเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ผมว่าสิ่งเหล่านี้ก็น่าจะชัดเจนอยู่แล้ว คงไม่มีเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์อื่นที่เป็นบุคคลสัญชาติไทยและมีลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นที่พิสดารไปถึงกฎหมายบัญญัติ และนอกจากนี้ถ้ามาดูวาระสุดท้ายจะเห็นว่า เรื่องนี้มันเป็นห่วงมากกว่า คือการให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

อันนี้น่าจะมีความ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพราะอะไร เพราะทรัพย์สินอย่างอื่น
 ยังคลุมเครือ และอันนี้จากประสบการณ์ผมที่ได้ช่วยกันร่างอันนี้มาเมื่อประมาณเกือบ
 ๒๐ ปีมาแล้ว ก็ได้พบว่าถ้อยคำนี้ไม่ได้รัดกุมดีพอ แต่กระผมก็แพ้โหวต (Vote) เขา
 คือทรัพย์สินอย่างอื่น อะไรก็ไม่รู้ และเป็นข้อถกเถียงไปถึงโรงศาลได้ว่า นี่รัฐ
 ไม่ได้ให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ไม่ได้ให้ทรัพย์สิน อันนี้ไม่ถือเป็นทรัพย์สินอย่างอื่น ก็จะเถียง
 และเลือกปฏิบัติได้ สื่อมวลชนบางคน เข้าไม่ถึงรัฐบาล ก็อาจจะไม่ได้รับประโยชน์
 ตามนี้ และก็ไม่มีสิทธิจะร้อง เพราะนี่เขียนไว้กว้าง ฉะนั้นทรัพย์สินอย่างอื่นความจริง
 น่าจะบอก ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และไปแจ้งเสียให้ละเอียดว่าคือทรัพย์สินอะไรบ้าง
 ที่อยู่ในความหมายทรัพย์สินอย่างอื่น เพราะว่าเรื่องเหล่านี้มันต้องเกิดผลทางปฏิบัติ
 ไม่ใช่เขียนไว้สวย ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับสื่อมวลชน ผมว่าถือเป็นสารบัญญัติที่สำคัญ
 เป็นแกนสำคัญของความมั่นคงของประเทศในปัจจุบัน ไม่ใช่ว่าอย่างบางคนที่พูด
 เหมือนกับว่าจะมาทำลายความมั่นคง ผมเชื่อว่าปัจจุบันมาตรฐานสื่อมวลชนถึงขั้น
 ทุกคนมีความรู้ มีมารยาท มีจรรยาบรรณ มีมโนธรรมที่ดี ที่จะทำเพื่อบ้านเมือง
 เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ ปล่อยให้ไปให้เกิดสิ่งอื่นที่มีน้ออาจจะเกิดความแตกแยก
 โดยเฉพาะคำว่า ทรัพย์สินอย่างอื่น ถ้าเทียบกับเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ข้างบน
 ที่บอกตั้งตามกฎหมายบัญญัติ อันนั้นแทบจะไม่มีอะไร แต่ทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มีปัญหาอยู่มาก
 และผมฝากเป็นข้อสังเกต อันนี้ที่สุดแล้วแต่กรรมาธิการ เพราะอย่างน้อยผมก็
 บันทึกไว้เป็นหลักฐานในที่นี้แล้ว ถ้าเผื่อคราวหน้าเกิดมีปัญหาคืนมา ผมก็ขอวิงวอนว่า
 พวกท่านทั้งหลายคงยังอยู่ คงจะยอมรับกันไป ชอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านศาสตราจารย์อมรรักษ์

ศาสตราจารย์อมร รักษาสิทธิ์ : ผม ออมร รักษาสิทธิ์ กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ เรื่องนี้ที่จริงผมจะแปรญัตติเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคล
 หรือชาวไทย แต่ว่าเมื่อทางกรรมาธิการเองได้สลับไปสลับมา ก็เลยเกิดปัญหานั้น
 ก่อนอื่นผมขอเรียนว่า ผมสนับสนุนค่าแปรญัตติของท่านประวิทย์ ขอภัยที่กล่าววาม
 เป็นการสนับสนุน และก็ของอาจารย์ธรรมนุญด้วย ผมนึกว่าอย่างไรวาระสี่ที่ว่า
 ตัดออก ผมไม่เห็นด้วย ผมเห็นว่าควรอย่างยิ่งเอาคงไว้ ที่จริงเป็นปัญหาเส้นผมบังภูเขา
 มีไว้เป็นประโยชน์ต่อหนังสือพิมพ์ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้ง ๒ ฝ่าย เสรีภาพ
 ย่อมคุ้มครองทั้ง ๒ ข้าง ข้างผู้ทำ ผู้ถูกระทำ เพราะฉะนั้นผมคิดว่า เป็นสิ่งที่ดี
 นอกจากที่ท่านประวิทย์และท่านอื่น ๆ ได้อภิปรายไปแล้วขอจะเรียนว่า ถ้าไม่มี
 ฝ่ายบริหาร เมื่อรัฐสภาออกกฎหมายตามวาระสองไปแล้ว ฝ่ายบริหาร เป็นคนตั้ง
 เอาเองเลย ดีความเอาเองได้ตามสบายใจ ไม่มีศาลมาช่วยตีความให้ ขอภัย

ท่านสมเกียรติ ที่ท่านบอกว่าข้อความในวรรคสองนี้ยาว จะให้มันสั้นลง ขาดท่อนอีก เพราะว่าถ้าสั้นลงแล้วมันไปเขียนกฎหมายอะไรได้อีกหลายอย่างเลย อันนี้ เขาบอกว่า เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงอะไร เพื่อ ๆ ขอออกยผมไม่อยากจะสอนภาษาไทย ก็คือว่า ยังมีคุณศัพท์ วลีต่าง ๆ จะทำให้ความหมายแคบลง เพราะฉะนั้นที่เขียนมาให้แคบ เป็นประโยชน์ต่อหนังสือพิมพ์ ถ้าทำอย่างท่านสมเกียรติว่า สื่อมวลชนเสียเปรียบ แล้วก็อย่างที่ได้อ่านแล้วในวรรคสอง ถ้าไม่มีวรรคสี่ เมื่อออกกฎหมายแล้ว ฝ่ายบริหาร อย่าลืมนะว่าฝ่ายบริหารนั้นไม่ใช่ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเท่านั้น มันรวมไปถึง ส.ส. มีขึ้นตามหน่วยราชการต่าง ๆ ด้วย ที่จะออกคำสั่งอะไรลงไปได้ เพราะฉะนั้นขาดท่อน ที่มีอยู่ที่ท่านหนึ่งอภิปรายว่ากฎหมายแพ่งมีแล้วก็เป็นดำเนินการ ตามกฎหมายแพ่งได้ แต่ว่าในนี้เป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้เสียหายเรียกร้อง ขอบความคุ้มครองต่อศาลได้เร็วขึ้น ได้เร็วมากเลย เพราะว่ารัฐธรรมนูญเขาจะ เขียนไว้ว่า เมื่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลต้องดำเนินการโดยเร็ว ถ้าเราบอกว่าหนังสือพิมพ์ดำเรา ไปยื่นดำเนินการตามขั้นตอน ตามกฎหมาย อีกไม่รู้กี่ปีศาลถึงจะสั่งได้ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นผมนึกว่าข้อนี้เป็นข้อดี และเป็นการคุ้มครองประชาชน ที่ว่าคุ้มครองหนังสือพิมพ์ยังมีอีกประเด็นหนึ่ง ก็คือว่า ถ้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนทำความเสียหายต่อผู้ใดไป ๑ วัน ก็ถือเป็น ๑ กรรม ๑ วาระ ถ้าคนที่เขาเสียหายเขารีบไปฟ้อง หรือเขาไปดำเนินอะไร ก็แล้วแต่ หนังสือพิมพ์ก็หยุด อย่างจะเรียกค่าเสียหายก็อาจจะ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑ แสนบาท จบแล้ว -----

ไม่ได้บ้างตามวรรคสอง อันนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเนื่องจากว่า การให้ความสมดุลของการให้เสรีภาพในการเสนอ การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา นั้นน่าจะกระทำได้ในขอบเขตของกฎหมายที่ได้ระบุไว้ว่า จะรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น รักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันระงับความเสื่อมทรามของจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน ตรงนี้กระผมใคร่ขอเรียนชี้แจงท่านประธาน ผากไปยังท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญว่า การควบคุมในวรรคสองนั้นไม่ใช่เป็นการควบคุมโดยฝ่ายบริหาร การควบคุมในวรรคสองนั้นเป็นการควบคุมตามกฎหมายที่จะออกมา เพื่อจะดูแลว่าการใช้เสรีภาพเหล่านั้นเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยมากน้อยเพียงไร และก็ไม่ได้มีความกระทบกระเทือนไปถึงความมั่นคงของรัฐหรือการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ตามวรรคสองเพียงใด ฉะนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหารจะทำอะไรได้ตามใจ ผมขอชี้แจงครั้นนี้จะต้องมีกฎหมายออกมา และกฎหมายนั้นจะเป็นหน้าที่ของสภาที่จะเป็นผู้วินิจฉัยว่าในเรื่องแต่ละเรื่อง ๆ นั้นจะมีมาตรการในการที่จะดูแลคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ดี ในฐานะเป็นผู้บริโภคก็ดี เสรีภาพของสื่อมวลชนในการจะออกข้อคิดข่าวสาร หรือสิ่งพิมพ์ สิ่งโฆษณาอย่างไรก็ดีนั้นจะต้องเป็นเรื่องของกฎหมายแต่ละฉบับ -----

กระผมอยากจะใคร่ขอเรียนว่า เรื่องของการรักษาความมั่นคงของรัฐกิติ หรือว่า เรื่องของการป้องกันระงับความเสื่อมทรามทางด้านสุขภาพหรือจิตใจของประชาชน กิติ การควบคุมดูแลตรงนี้น่าจะไม่เหมือนกัน ก็น่าจะเป็น เรื่องของกฎหมาย แต่ละฉบับที่ดูแล เรื่องนั้นเป็นผู้ระบุไว้ว่า เสรีภาพในส่วนนั้นจะมีได้มากแค่ไหนและรัฐจะเข้ามาควบคุมดูแลตรงนั้นได้แค่ไหนและอย่างไร ผมอยากจะขอชี้ว่า และอย่างไรนั้นจะเป็น เรื่องที่จะต้องระบุไว้ในกฎหมาย ไม่ใช่เป็นเรื่องของฝ่ายบริหารจะสามารถใช้ดุลยพินิจได้ตามอำเภอใจ ส่วนในประเด็นที่มีการคัดค้านว่า ถ้าตัดวรรคสี่ออกไปแล้ว จะไปมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้บริโภคชาว หรือสิทธิของผู้บริโภคสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจจะ เป็นการลดรอนสิทธิของประชาชน กระผมอยากจะขอชี้แจงว่า สิทธิในการบริโภคชาวหรือว่าเสรีภาพ อยากรจะขอชี้ว่า ไม่ใช่สิทธิแต่เพียงอย่างเดียว เป็นเสรีภาพในการบริโภคชาวด้วยนั้น น่าจะเป็น ส่วนที่มีการควบคุมเช่นกัน เพราะว่าเราต้องยอมรับความจริงว่า ชาว สิ่งพิมพ์ หรือการเผยแพร่อะไรบางอย่างนั้น บางทีมันก็มีผลร้ายต่อสุขภาพและความเสื่อมทรามทางด้านจิตใจของเรา และบางทีชาวพวกนั้น บางทีเราก็มองว่าจะบริโภคอยู่มากพอสมควรเหมือนกันของที่ไม่ค่อยจะดีนะครับ พูดตรง ๆ ของดีส่วนมากไม่ค่อยมี ใครอยากบริโภคเท่าไร แต่ของไม่ดีอยากบริโภคกันมากเลย ถ้าตรงนั้นปล่อยให้ มีเสรีภาพอย่างเต็มที่อะไรจะเกิดขึ้นกับสังคม เพราะฉะนั้นเป็นอีกจุดหนึ่งที่ผมอยาก จะขอชี้ว่า ในขณะที่เราดูแล้วว่าการมีเสรีภาพของสื่อมวลชน รัฐจะต้องมีข้อจำกัด การมีเสรีภาพของผู้บริโภคก็น่าจะมีข้อจำกัดด้วยเช่นกัน แต่การจำกัดนั้นขอชี้ว่าควร ไม่ใช่จำกัดโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร ทุกอย่างต้องเป็นไปตามกระบวนการของ กฎหมาย ซึ่งจะต้องมีการถ่วงดุลและออกมาโดยรัฐสภา ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการทางประชาธิปไตย

ประเด็นต่อมาก็คือว่า ในขณะที่เดียวกันการคงไว้ซึ่งวรรคสี่ อาจจะมี ปัญหาในแง่ของการที่จะดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งพิมพ์ที่อาจจะไม่ เหมาะสม หรือว่าอาจจะก่อให้เกิดการเสื่อมเสียทางด้านศีลธรรมอันดีงามแก่ ประชาชนได้ เพราะเนื่องจากว่าการคงไว้ซึ่งวรรคสี่นั้นจะเป็นการ ให้อำนาจ ให้บรรดาสื่อมวลชนสามารถเสนอข้อมูลข่าวสารก่อนได้ เผยแพร่ก่อนได้ แล้วว่า จะไปตามจับที่จะไม่ให้มีการเผยแพร่ขึ้นต้องใช้คำสั่งศาล ซึ่งกว่าถึงจุดนั้นการ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นออกไปเรียบร้อยแล้ว ตรงนั้นผู้บริโภคได้บริโภคแล้ว ดีไม่ดีอย่างไรไม่ทราบบริโภคไปแล้ว แล้วเราก็ไม่แน่ใจว่าถ้าจะมาถึงจุด ๆ นั้น กว่าศาลจะมีคำสั่งนั้นก็อาจใช้เวลาพอสมควร การบริโภคเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งจะ

มีผลกระทบในทางที่ไม่ดีไม่งามต่อศีลธรรมอันดีงามของประชาชนได้ ดังนั้น
ตรงนี้จะทำให้เป็นเรื่องของพรรคสองในการไปดูแลเป็นกิจกรรมเป็นเรื่อง ๆ ไป
เพราะถ้าเรื่องนี้ควรให้กฎหมายแก้ไขอย่างนี้ เรื่องอื่นเรื่องหนึ่งควรจะให้กฎหมาย
อีกแบบหนึ่งแก้ไขอย่างนั้นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเหมาะสมกับประเภทของ
สื่อหรือว่าของข่าวสารที่เผยแพร่ออกมา ตรงนี้จะได้ประโยชน์ดีกว่า ดังนั้นในการที่
เราเอาพรรคสื่อออก ไม่ได้หมายความว่าไปเห็นคล้ายตามสมาพันธ์หนังสือพิมพ์
ยอมตามแรงกดดัน แต่เป็นด้วยเหตุด้วยผลที่ว่า การดูแล การมีเสรีภาพของ
สื่อมวลชนนั้นจะต้องอยู่ในหลักการที่เหมาะสม แล้วก็การที่เอาพรรคสื่อออกนั้นก็เพื่อที่
จะไม่ให้ข้อมูลข่าวสารอะไรที่เป็นพิษ เป็นภัยต่อประชาชนได้ออกไปก่อน ได้เผยแพร่
ไปก่อน ได้โฆษณาไปก่อน แล้วกว่าจะไปตามแก้ไขทุกอย่างก็เป็นสิ่งที่ประชาชนได้
บริโภคไปเรียบร้อยแล้ว ตรงนั้นจะเป็นปัญหาครับ

ส่วนในประเด็นอื่น ๆ ที่มีท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญได้
 ขอแปรผู้ตีไว้ ก็อาจจะมีปัญหาได้ในการที่จะนำไปบรรจุ ผมอยากจะขอเสนอ
 อย่างนั้นก็ถือว่า สำหรับท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ท่านบุญเลิศ ขออนุญาตที่
 เอียนาม ที่ท่านบอกว่า ในวาระสามนั้นจะขอเพิ่มคำว่า การห้ามพิมพ์ ต่อท้าย
 การสั่งปิดโรงพิมพ์ คือจะมีการบอกว่า สั่งปิดโรงพิมพ์และการห้ามพิมพ์ และ
 อย่างอื่นเหมือนเดิมนั้นจะกระทำมิได้ การห้ามพิมพ์นะครับ ก่อนข้างจะทำให้
 มีปัญหา เพราะว่าถ้าเขียนอย่างนี้แล้วจะไม่มีข้อจำกัดเลยในการห้ามพิมพ์จะ
 อะไรก็ได้ตรงนั้น ถ้าเติมตรงนั้นส่วนในวาระห้าที่บอกว่าขอให้ตัด การรบ ออก
 อันนี้ใครขอเขียนว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบันภาวะสงครามนี้เกิดขึ้นน้อยมาก
 แต่ภาวะของการรบแบบสงครามที่ไม่เรียกว่าเป็นสงคราม จะเรียกว่าการรบนี้
 มีค่อนข้างจะกว้างขวาง ดังนั้นก็อยากจะขอให้คงคำว่า การรบ ไว้ อันนี้ก็
 เป็นสิ่งที่คณะกรรมการขอขึ้นชั้น ส่วนในประเด็นต่อไปก็คือ ประเด็นที่ว่า เรื่อง
 การอุดหนุนเงินโดยรัฐที่มีต่อสื่อมวลชนนั้นที่เป็นของเอกชนนั้น ทางกรรมาธิการ
 ขอขึ้นชั้นว่า ไม่พึงบังคับให้รัฐให้เงินอุดหนุนกิจการสื่อมวลชนที่เป็นของเอกชน
 ตรงนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาในการที่จะใช้สิทธิพลทางด้านการเงินเข้าไปเมื่อ
 การดำเนินงานทางด้านสื่อมวลชนได้ และสื่อมวลชนของเอกชนนั้นอาจจะตก
 เป็นเครื่องมือของรัฐโดยไม่จำเป็นตรงนั้น เห็นว่าอาจจะก่อให้เกิดปัญหา
 ในการที่จะใช้เงินในการซื้อหรือมีอิทธิพลต่อบรรดาสื่อมวลชนได้ น่าจะให้
 สื่อมวลชนได้มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานของตัวเอง ในขณะที่เดียวกัน
 ได้มีท่านกรรมาธิการท่านหนึ่ง ขออนุญาตเอียนาม คือท่านธรรมมนูญนะครับ
 ได้บอกว่าในกรณีที่~~การ~~การอุดหนุนการห้ามไม่ให้รัฐ~~อุดหนุน~~ ให้เงินอุดหนุนนั้น
 มิได้ระบุไว้ทั้งนี้ตามกฎหมาย แต่ในกรณีของการระบุไว้ว่า เจ้าของกิจการ
 หนึ่งสื่อพิมพ์และสื่อมวลชนนั้นจะต้องมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
 กระทบก็อยากจะขอเขียนชี้แจงว่า ไม่อยากจะอ้างว่าอันนี้เป็นสิ่งที่เขากำหนด
 กันไว้เดิมในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และอยากจะขอชี้แจงเหตุผลดังนี้ก็คือว่า
 การห้ามไม่ให้รัฐให้เงินอุดหนุนนั้น เราห้ามโดยเด็ดขาด จึงไม่มีความจำเป็น
 ต้องมีมาต่อท้ายด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติให้มีความจำเป็นห้ามเด็ดขาด
 ส่วนในกรณีที่ในประเด็นแรกที่บอกว่า เจ้าของกิจการหนึ่งสื่อพิมพ์และสื่อมวลชน
 นั้นจะต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะเนื่องจากว่า
 ความเป็นสัญชาติไทย มีทั้งสัญชาติโดยการเกิด โดยการแปลงสัญชาติ และ
 การเป็นเจ้าของกิจการก็มีลักษณะหลากหลายเป็นผู้ถือหุ้นก็มี เป็นเจ้าของคนเดียวก็มี

หรือในรูปของแบบห้างหุ้นส่วนก็ได้ บริษัทก็มีหรือจะเป็นบริษัทจำกัด มันมีหลาย
รูปแบบหลายอย่าง ดังนั้นก็ต้องมีความจำเป็นต้องระบุไว้ว่า จะให้เป็นแบบไหน
อย่างไร ก็คงขึ้นกับกฎหมายที่มีบัญญัติตามมานะครับ อันนี้ก็อยากจะขอ เรียงขึ้นแจง

สุดท้ายจากการขอแปรญัติของท่านสมาชิกสภาว่า รัฐธรรมนูญอีก
ท่านหนึ่ง ขออนุญาตเอ่ยนามครับ อาจารย์สมเกียรติ อ่อนวิมล ที่บอกว่า ขอให้
เพิ่มข้อความวรรคสามว่า การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง
หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือกิจการสื่อสารมวลชนอื่นใด เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ตามมาตรา ๓๓ จะกระทำมิได้ก็อยากจะขอ เรียงขึ้นแจงว่า ถ้าระบุไว้ว่าจะต้อง
เพิ่มคำว่า หรือกิจการสื่อสารมวลชน อันนี้จะเป็นคำที่กว้างเกินไป คือในวรรคนี้
คงจะเน้นเฉพาะสถานที่ของการเผยแพร่ข่าวสาร ก็คือ ๑. โรงพิมพ์
๒. สถานีวิทยุกระจายเสียง และ ๓. สถานีวิทยุโทรทัศน์ ไม่ได้หมายความ
รวมถึงกิจการอื่น ๆ เอาเฉพาะในส่วนสถานที่ที่เป็นผู้เผยแพร่ หรือเป็น
ผู้ผลิตสื่อโฆษณาเหล่านั้น หรือว่าข่าวสารเหล่านั้น ฉะนั้นอยากจะขอให้จำกัด
อยู่เพียงแค่นี้ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ผมอยากจะขอชี้แจงว่า ส่วนประเด็นอื่น ๆ
ที่มีการเสนอขอปรับค่าพูดในวรรคห้าว่า การให้เสนอข่าวหรือบทความไปให้
เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนโฆษณา นั้น มีท่านสมาชิกสภาว่า รัฐธรรมนูญ ท่านอาจารย์อมร
ได้ขอแก้ไขนั้น อันนี้เข้าใจว่าทางกรรมาธิการรับได้ ว่าเป็นถ้อยคำที่สละสลวยกว่า
ที่มีบัญญัติไว้ในร่างฯ ก็คือถ้าอ่านจะเป็นอย่างนี้ว่า การสั่งให้ข่าวหรือบทความ
ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนโฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง
หรือวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้ ในส่วนนี้คณะกรรมาธิการรับได้

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ผมคิดว่าได้ชี้แจงกันชัดเจน
ทั้ง ๒ ฝ่ายแล้วนะครับ ท่านประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ขอสรุปครับ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : อย่างสรุปเลยครับ ชัดเจนแล้ว

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : สั้น ๆ ครับ

ขออนุญาตนะครับ และสิ่งที่ผมจะพูดนั้นอาจจะ เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา
ก็ได้ครับ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ประวิทย์ เจนวิระนนท์ สสร.
จากจังหวัดกาญจนบุรี ผมขอสรุปสั้น ๆ ในประเด็นเพื่อเป็นข้อมูลในการ
ตัดสินใจของท่านสมาชิกว่าจะตัดวรรคสี่ มาตรา ๒๘ ออก ตามมติกรรมาธิการ
หรือให้คงไว้ตามความเห็นที่ผมสงวนไว้ นะครับท่านประธาน ในวรรคสอง
การถูกจำกัดเสรีภาพในการเสนอข่าว เราพูดเฉพาะประเด็นเสนอข่าว
แล้วกันครับ. จะกระทำได้อาจอาศัยอำนาจกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคง
ของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว และ
ความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน หรือเพื่อป้องกันและระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือ
สุขภาพของประชาชน ท่านประธานครับ ในกรณีเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
เกียรติยศชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว กฎหมายแห่ง
มีอยู่แล้ว ที่การถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวนี้ต้องกระทำโดยคำสั่ง
ศาลหรือคำพิพากษา ส่วนคำว่า เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อรักษา
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันและระงับ
ความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชนนั้น ก็จะต้องเป็นไปตาม
กฎหมายซึ่งออกโดยรัฐบาล และก็ต้องรักษาสິงนี้ไว้ หมายความว่าในกรณีที่การ
เสนอข่าวกระทบหรือละเมิดต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อย
ศีลธรรมอันดีนั้นะครับ ทางรัฐบาลเขาจะเป็นคนจัดการ ท่านประธานครับ
ท่านกรรมาธิการบอกว่า ความจริงไม่ใช่เป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร เป็นเรื่อง
ของกฎหมาย กฎหมายนะครับท่านประธาน ก่อนที่ฝ่ายบริหารจะมีอำนาจในการ
ดำเนินการตรวจสอบหรือสั่งห้าม เขาก็ต้องออกเป็นกฎหมายอยู่แล้ว ที่กระผม
เรียนต่อท่านประธานว่าเป็นเรื่องของฝ่ายบริหารนั้น เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย
ไม่มีอะไรผิดแผกแตกต่างกันเลยครับท่านประธาน ประเด็นปัญหาอยู่ที่ว่า
การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศชื่อเสียงส่วนบุคคล ในนี้เราแทบจะไม่ต้อง

พูดถึงเลย มันเป็นเรื่องของกฎหมายแห่งลักษณะละเมิด แต่กรณีของรัฐถูกละเมิด
 เกี่ยวกับความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยนี่นะครับ ถ้าท่านไม่เขียนวรรคสี่ไว้ว่า
 ต้องให้รัฐนำเรื่องขึ้นสู่ศาลก่อน ท่านจะโดนตรวจสอบสิ่งห้ามโดยใครก็ตาม
 ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายเฉพาะที่ออกตามวรรคสอง ท่านกรรมาธิการยอมรับ
 อย่างชัดเจนนะครับ ท่านสมาชิกที่เคารพ ว่าเหตุที่ตัดวรรคสี่ออกนั้นจะเป็น
 การสะดวกในการตรวจสอบข่าวสารที่ถูกเสนอไป ไม่ใช่เสนอไปอาทิตย์หนึ่งแล้ว
 และก็ถึงมาขออนุญาต ให้ศาลมีคำสั่งห้าม ไม่ใช่ เพื่อความรวดเร็วใน
 การตรวจสอบ นั่นคือการยอมรับว่า อำนาจตามกฎหมายเฉพาะนั้นสามารถ
 ที่จะยับยั้งการเสนอข่าวของท่านได้ การตัดออกนั้น ผมตั้งขึ้นให้เห็นว่าจะทำให้
 เสรีภาพในการเสนอข่าวการพิมพ์นั้นถูกบั่นรอนลงไปครับ -----

ท่านประธานที่เคารพครับ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ผมเห็นด้วยกับข้อแปรญัตติของท่าน สสร. จากจังหวัดสุพรรณบุรี ในวาระสองที่ให้ตัดคำว่า กฎหมายเฉพาะออก ถ้าที่ประชุมแห่งนี้ลงมติเอาข้อความตามของท่าน สมเกียรติ อ่อนวิมล ให้เปลี่ยนข้อความตามร่างฯ เป็นข้อความของท่าน สมเกียรติ ผมก็ไม่จำเป็นที่จะต้องให้คงวรรคสี่ไว้ เพราะเสรีภาพของประชาชนนั้นย่อมได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ ผมก็อาจจะต้องถอน แต่อย่างไรก็ตามถ้าที่ประชุมนี้ไม่เห็นกับท่านสมเกียรติในวาระสอง ผมก็ยังยืนยันขอให้คงวรรคสี่ไว้ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมคิดว่าได้อภิปรายกันทั้ง ๒ ฝ่ายอย่างชัดเจนแล้ว จะขอมติครับ ที่นี้ผมต้องทำความเข้าใจในการที่จะลงมติ คงจะต้องลงเป็น ๓ ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรกผมจะมติว่าจะเปลี่ยนแปลงไปตามผู้ขอแปรญัตติหรือไม่ อันที่ ๒ จะถามว่าให้เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการที่ได้ปรับปรุงครั้งสุดท้าย ซึ่งรับเอาข้อเสนอของท่านศาสตราจารย์อมร ใส้เข้าไปด้วย และอันที่ ๓ จะถามว่าควรคงไว้ตามร่างฯ เดิมหรือไม่ เพราะท่านประวิทย์ กรรมาธิการเสียงข้างน้อยได้ยืนยันมา ขณะนี้สมาชิกก็มาพร้อมแล้ว

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ขออนุญาตครับ การกำหนดประเด็นผมยังสับสนอยู่ ประเด็นสุดท้ายที่ท่านว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ก็คงไว้ตามร่างฯ เดิม คือหมายความว่าข้อความที่เขาตัดกันจะไม่ตัด ร่างฯ เดิมเขาไม่ตัด เขาเพิ่งมาตัดตอนแปรญัตติ ที่ท่านจะให้คงวรรคสี่ไว้

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ขออนุญาตครับ ท่านกำหนดประเด็นอย่างนี้ได้ไหม ขอปรึกษาครับ ประเด็นแรกก็คือว่า ร่างฯ ของกรรมาธิการตอนนี้คือตัดวรรคสี่ออก ถ้าท่านถามว่าจะให้เปลี่ยนแปลงไปจากร่างฯ ที่ว่านี้หรือไม่ก่อน นั้นประเด็นหนึ่ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ใช่แล้ว ถูกแล้ว

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ไม่ใช่ครับ ที่ท่านประธานปรึกษาเมื่อก็มันกลายเป็น ๓ ประเด็น ผมเกรงว่าทางท่านสมาชิกจะสับสน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ครับ คุณสับสนคนเดียว

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ขอขอบคุณครับ Thailand
ผมอาจจะสับสนคนเดียว ขอประธานโทษครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เพื่อประโยชน์ในการถามในโอกาสต่อไป คือถ้าถามว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปตามผู้ขอแปรญัตติหรือไม่ก็นับคะแนนไว้ แล้วก็ใครเห็นว่าให้เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการ เพราะบังเอิญกรรมาธิการมาเพิ่มเติมแก้ไขตอนที่มีการอภิปรายกันครั้งสุดท้ายหลังสุดถึงคะแนนไว้ นับคะแนนไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเปลี่ยนแปลง บังเอิญเปลี่ยนแปลงเป็นการตัดร่างฯ เดิมที่สภาไว้หลักการไว้ ก็จะถามว่าใครเห็นสมควรคงร่างฯ เดิมไว้ อย่างท่านประวิทย์เห็นควรคงไว้แบบนี้ เป็นต้น ทั้งนี้ถ้าสมมุติญัตติแรกชนะ ว่าควรเปลี่ยนแปลงตามผู้แปรญัตติ ก็จะถามว่าจะเอาผู้แปรญัตติคนไหน เพราะหลายคนด้วยกัน นี่คือการง่ายในการที่จะพิจารณาในการลงมติ เพื่อเป็นการชักข้อ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ผมขอเรียนปรึกษาเพื่อความกระจ่างว่าถ้าผมเห็นด้วยว่าวรรคสี่ต้องคงไว้ กรรมาธิการไปตัดออก ผมไม่เห็นด้วยหรือขณะเดียวกันวรรคสองผมเห็นด้วยกับของอาจารย์สมเกียรติ ผมจะโหวต (Vote) ๓ ครั้งได้ใช่ไหม

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ใต้ครับ

นายแก้วสรร อติโพธิ : ขอบพระคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ใครเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงตามผู้เสนอขอแปรญัตติ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๖ คน)

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ผมขออนุญาตครับท่านประธานครับ
ผมขออนุญาต คือผมสับสนครับ คำถามแรกคืออย่างนั้นครับว่า ตามร่างฯ เดิมนี้
คือเดิมเล่มที่ไปทำมาใหม่ นี้ของท่านกรรมาธิการแก้ไขใหม่ ที่ว่าตัดวรรคสี่ออก
แล้วท่านประวิทย์ เสนอว่าให้ย้อนกลับมาต้นฉบับเดิม เดิมอันนั้นใช้ไหมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ใช่ครับ

นายพูนสวัสดิ์ พุทธศิริ : ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปครับ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรเป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการซึ่งปรับปรุงครั้งหลังสุดที่ตัดวรรคสี่ออก
เดิมคำของท่านอาจารย์อมรเข้าไป โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๒๗ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ตาม
ร่างฯ เดิม โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐ คน)

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : หมายความว่า
วรรคสี่อย่างเดิวยังใช้ไหมครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อันที่มีวรรคสี่อยู่ครับ เพราะ
ร่างฯ เดิมเขามีวรรคสี่ ผลการลงคะแนนเสียง ขอให้มีการเปลี่ยนแปลง
ตามผู้ขอแปรญัตติ ๑๖ ท่านด้วยกัน เห็นควรคงไว้ตามร่างฯ ของกรรมาธิการ
๒๗ เสียง เห็นควรคงไว้ตามร่างฯ เดิม ๑๐ เสียง ก็เป็นอันว่าที่ประชุมนี้
เห็นชอบให้เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมาธิการที่ปรับปรุงครั้งหลังสุดครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ
ผมคิดว่าขอให้ท่านประธานนับคะแนนใหม่โดยชี้แจงประเด็นแต่ละประเด็นให้ชัดเจน
อีกสักครั้งหนึ่ง ขอความกรุณาเถอะครับ ที่ท่านอ่านเมื่อสักครู่นี้มีนกลายเป็น
๓ เรื่อง ซึ่งสับสน ผมขอเสนอให้นับใหม่ แล้วก็กำหนดประเด็นให้ชัดเจน
ขอท่านผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นับใหม่ต้องยื่นขึ้นนะครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ไม่เป็นไรครับ

ขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ที่ประชุมนี้จะต้องลงมติเป็น
๓ ประเด็นด้วยกัน ขณะนี้มีมติเรื่องที่จะชัดเจนอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องแรกที่จะชัดเจนคือว่า
ร่างฯ ของกรรมาธิการที่ปรับปรุงแล้ว ที่มีคำพูดของท่านอาจารย์อมร เข้าไปด้วย
แล้วก็ร่างฯ ที่เป็นร่างฯ เดิม. ร่างฯ เดิมที่ไม่มีมีคือท (Dot) ๑ นั้นถือว่า
ร่างฯ เดิมที่คุณประวิทย์ยืนยันอยากให้มีวรรคสั้นนั้นคือร่างฯ เดิม เชิญคุณประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : คือถ้าจะให้การ
พิจารณาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นธรรมนะครับท่านประธาน ในกรณี
ญัตติของผมจะต้องรวมอยู่ในร่างฯ ที่แก้ไข

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีแก้ไขครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมาธิการ) : ไม่ใช่ครับ คือ
เราต้องยึดตามร่างฯ ของกรรมาธิการที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งอาจจะเพิ่มเติม
ของท่านอมรไปเป็นตัวหลัก ถ้าใครเห็นด้วยกับร่างฯ นี้ก็ว่าไป และอีกคำถามหนึ่ง
ก็คือว่า ถ้าใครเห็นด้วยที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ก็ว่าไป ๒ อันก่อนนะครับ
ถ้ามติที่ประชุมนี้เห็นด้วยกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ซึ่งของผมนี้ถือว่าการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงของร่างฯ กรรมาธิการที่เสนอต่อที่ประชุมนี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ใช่

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ (กรรมวิธีการ) : ใช้ครบถ้วน ท่านประธาน ฟังผมสักนิด ขอประทานโทษครับ ถ้าสมมุติว่ามติของที่ประชุมนี้ไม่เห็นด้วยกับร่างฯ ของกรรมวิธีการที่เสนอวันนี้ต่อที่ประชุม เห็นควรให้มีการเปลี่ยนแปลง ท่านก็ต้อง มาถามว่าเปลี่ยนแปลงแบบผม คือกลับไปสู่ร่างฯ เดิมหรือเปล่า หรือว่าเปลี่ยนแปลง ไปแบบของท่านสม เกียรติ และท่านบุญเลิศนะครับท่านประธาน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณครับ เขื่อนึงได้ครับ ผมขอถามมติ เป็นการยืนยันครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงร่างฯ ที่กรรมวิธีการปรับปรุง ครั้งสุดท้ายไปเป็นแบบที่ เพื่อนสมาชิกขอแปรญัตติ โปรดยื่นขึ้นครับ

(มีสมาชิกขึ้นยืน ๒๗ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรเป็นไปตามร่างฯ ของกรรมวิธีการที่ปรับปรุงครั้งสุดท้าย โปรดยื่นขึ้นครับ

(มีสมาชิกขึ้นยืน ๒๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างฯ เดิม โปรดยื่นขึ้นครับ

(มีสมาชิกขึ้นยืน ๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เปลี่ยนแปลงตามผู้ขอแปรญัตติ ๒๗ เสียง ควรเปลี่ยนแปลงตามที่กรรมวิธีการปรับปรุงครั้งสุดท้าย ๒๕ เสียง คงไว้ตามร่างฯ เดิม ๓ เสียง ก็เป็นอันว่าที่ประชุมนี้มีมติให้เป็นไปตามร่างฯ ของกรรมวิธีการที่ปรับปรุงแล้ว นะครับ จบการพิจารณามาตรา ๓๘ แต่เนื่องจากว่าบ่ายนี้ห้องประชุมนี้จะใช้ประชุม สภาผู้แทนราษฎร เราจะประชุมช่วงบ่ายเป็นการหาหรือออกรอบ เพื่อพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญล่วงหน้าไปก่อนเป็นการออกรอบ ก็ขอเชิญเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ที่ห้องประชุมตึกวุฒิสภา วันนี้เราใช้เวลาประชุมมาพอสมควรแล้ว ผมขอปิดการประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๕๐ นาฬิกา

LIRT